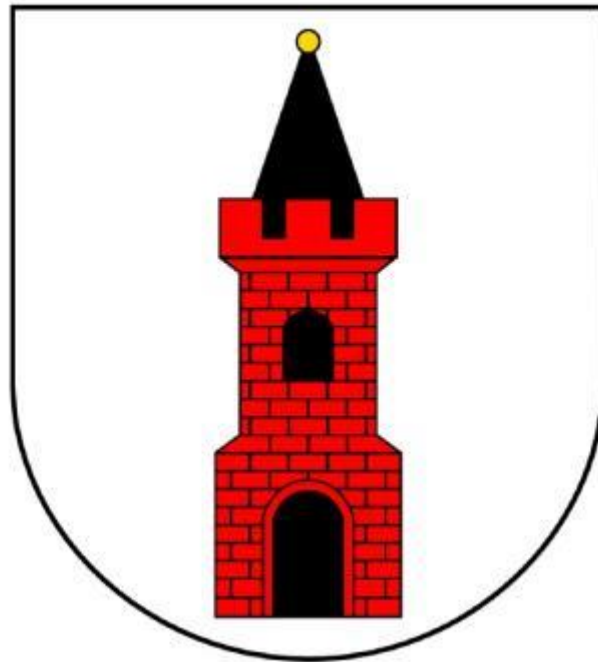

Strategia Rozwoju Gminy Radoszyce na lata 2015 – 2025

Strategia Rozwoju Gminy Radoszyce na lata 2015 – 2025

Spis treści

Spis treści	2
Wstęp	6
Proces tworzenia strategii i jego uczestnicy	8
Metodologia	12
Powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach	15
Część 1. Raport stanu. Analiza i diagnoza strategiczna	16
1. Przestrzeń i środowisko	16
1.1. Położenie administracyjne i geograficzne	16
1.2. Położenie komunikacyjne.....	19
1.3. Walory przyrodnicze w tym obszary prawnie chronione	20
1.4 Walory kulturowe.....	28
1.5 Gmina w obiektywie wraz z analizą zasobów i potrzeb.....	31
1.5.1 Sołectwo Filipy.....	31
1.5.2 Sołectwo Górniki.....	33
1.5.3 Sołectwo Grębosze	35
1.5.4 Sołectwo Grodzisko.....	36
1.5.5 Sołectwo Gruszka	38
1.5.6 Sołectwo Huta	40
1.5.7 Sołectwo Jacentów	41
1.5.8 Sołectwo Jakimowice	42
1.5.9 Sołectwo Jarzęb	45
1.5.10 Sołectwo Jóźwików	46
1.5.11 Sołectwo Kaliga.....	47
1.5.12 Sołectwo Kłucko	49

Strategia Rozwoju Gminy Radoszyce na lata 2015 – 2025

1.5.13	Sołectwo Lewoszków	51
1.5.14	Sołectwo Łysów	52
1.5.15	Sołectwo Momocicha	54
1.5.16	Sołectwo Mościska Duże	55
1.5.17	Sołectwo Mościska Małe.....	57
1.5.18	Sołectwo Mularzów	58
1.5.19	Sołectwo Nadworów	60
1.5.20	Sołectwo Nalewajków	61
1.5.21	Sołectwo Pakuły	62
1.5.22	Sołectwo Plenna	63
1.5.23	Sołectwo Podlesie.....	65
1.5.24	Sołectwo Radoska	67
1.5.25	Sołectwo Kapałów	69
1.5.26	Sołectwo Radoszyce.....	70
1.5.27	Sołectwo Salachowy Bór.....	74
1.5.28	Sołectwo Sęp	76
1.5.29	Sołectwo Szóstaki.....	77
1.5.30	Sołectwo Węgrzyn.....	78
1.5.31	Sołectwo Wilczkowice	80
1.5.32	Sołectwo Wiosna.....	82
1.5.33	Sołectwo Wisy.....	84
1.5.33	Sołectwo Wyrębów	85
1.5.34	Sołectwo Zychy	87
2.	Spółeczeństwo	89
2.1	Demografia	89

2.2 Wiek i struktura wykształcenia mieszkańców	94
2.3 Gospodarstwa domowe oraz źródła ich utrzymania.....	98
2.4 Mieszkalnictwo	101
2.5 Struktura zatrudnienia i rynek pracy	102
2.6 Bezrobocie.....	104
3. Gospodarka.....	105
3.1 Rolnictwo	105
3.2 Przedsiębiorczość	107
4. Infrastruktura techniczna.....	109
4.1 Infrastruktura transportowa i komunikacyjna.....	109
4.2 Gospodarka wodno-ściekowa.....	111
4.3 Gospodarka odpadami.....	114
4.4 Infrastruktura elektroenergetyczna i gazowa.....	116
4.5 Infrastruktura telekomunikacyjna.....	117
5. Infrastruktura społeczna	118
5.1 Infrastruktura edukacyjna.....	118
5.2 Infrastruktura sportowa	125
5.3 Infrastruktura kultury.....	127
5.4 Infrastruktura ochrony zdrowia i opieki społecznej	129
5.5 Infrastruktura bezpieczeństwa publicznego.....	135
6. Jakość rządzenia	138
6.1 Analiza zdolności inwestycyjnej	138
6.2 Jakość kapitału społecznego.....	140
6.3 Realizacja zadań poprzedniej strategii	141
7. Podsumowanie analizy i diagnozy	143

7.1 Analiza SWOT	144
7.2 Analiza SWOT/TOWS.....	146
7.3 Analiza potencjału, jakości życia	152
Część 2 Misja oraz cele strategii	155
1. Misja i wizja rozwoju	155
2. Cele strategiczne.....	156
3. Cele operacyjne	158
4. Zadania w ramach poszczególnych celów strategicznych.....	160
5. Analiza WiP: ważności (istotności) i prawdopodobieństwa działań strategicznych	167
Część 3. System wdrażania i finansowania Strategii	171
1. Kluczowe instytucje i podmioty zaangażowane w proces wdrażania Strategii.....	171
2. Główne źródła finansowania Strategii.....	172
3. System monitorowania Strategii.....	173
4. Sposoby oceny Strategii	174
6. Komunikacja społeczna i promocja.....	176
7. Aktualizacja Strategii	178
Część 4. Plan zadań inwestycyjny na lata 2015-2025	179
Spis zdjęć.....	183
Spis wykresów.....	186
Spis tabel	187
Spis map	188

Wstęp

Strategia rozwoju jest nadrzędnym instrumentem zarządzania rozwojem lokalnym i podstawą długookresowej, lokalnej polityki społeczno-gospodarczej. Planowanie strategiczne stanowi ważny obszar projektowania poszczególnych wymiarów działalności jednostek samorządu terytorialnego. Kolejność i zakres wdrażania tychże działań zależy zwykle od możliwości pozyskania środków zewnętrznych (zwłaszcza dotacji z Unii Europejskiej) na określony typ zadań. Niejednokrotnie dochodzi do sytuacji, gdzie samorząd ma w swoim budżecie zbyt mało środków w stosunku do potrzeb. Konieczne jest wtedy określenie priorytetów w taki sposób, aby osiągnąć możliwie **najlepszą efektywność** wydatkowanych środków.

Mając na uwadze obowiązujące zasady rozwoju regionalnego w Polsce oraz wyzwania, przed jakimi stoi Gmina Radoszyce, Strategia uwzględnia **potrzeby i oczekiwania** całej wspólnoty gminnej. Strategia pełni **kluczową rolę**, jako nadrzędny plan postępowania władz samorządowych, partnerów gospodarczych i społecznych, którzy mogą się na nią powoływać w procesie pozyskiwania środków zewnętrznych oraz w oparciu o nią zakładać własne plany strategiczne. Opracowanie strategii rozwoju gminy nie jest wymogiem ustawowym, jednak wynika z potrzeby średniookresowego, uporządkowanego, wskazania kierunków rozwoju. Ponadto Strategia umożliwia późniejszy proces pozyskiwania środków zewnętrznych, niezbędnych na realizację zaplanowanych działań i projektów, w szczególności środków UE.

Proces planowania strategicznego w Gminie Radoszyce rozpoczęto od dokładnej analizy jej funkcjonowania w podstawowych sferach życia społecznego. Diagnoza problemów zgłaszanych przez przedstawicieli poszczególnych sołectw w Gminie stanowiła pewnego rodzaju podstawę do określenia **mocnych i słabych stron Gminy**, a następnie zdefiniowania wynikających z nich **szans i zagrożeń** dla jej rozwoju. Przyjęty sposób wyznaczenia obszarów priorytetowych – oparty na mocnych stronach gminy - pozwolił określić cele strategiczne i zadania do realizacji w perspektywie roku 2025. Planowanie, jako proces powinien mieć charakter ciągły. Niezbędny jest bieżący monitoring i ocena wdrażania planów strategicznych. Ustawiczny monitoring i ewaluacja niniejszej Strategii pozwoli na wprowadzanie we właściwym czasie korekt i poprawek w założonych przedsięwzięciach.

Przy opracowywaniu niniejszej strategii uwzględniano możliwie wszechstronne konsultacje społeczne planowanych rozwiązań, w których brali udział zarówno przedstawiciele władz gminy na czele z panem Wójtem, przedstawiciele różnych grup

społecznych oraz mieszkańcy poszczególnych miejscowości. Projekt był omawiany na posiedzeniach Komisji Rady Gminy oraz został zamieszczony na stronie internetowej Gminy Radoszyce, dzięki czemu mieszkańcy mogli zgłaszać swoje uwagi. Wyznaczone po takich konsultacjach cele strategiczne są akceptowane przez większość mieszkańców, co zdecydowanie ułatwi ich realizację i zwiększy zrozumienie społeczne dla decyzji podejmowanych przez Radę Gminy.

Zadania ku stworzeniu lepszych warunków do życia w Gminie Radoszyce skierowane są nie tylko do samorządu lokalnego, ale również do przedsiębiorców, instytucji, organizacji działających na jej terenie, mieszkańców, którzy w partnerstwie osiągną wspólny sukces.

Proces tworzenia strategii i jego uczestnicy

Strategia rozwoju to opracowany świadomie i celowo plan działań, wskazujący sposób osiągnięcia wyznaczonych celów. Dla Gminy Radoszyce przyjęta została koncepcja budowy strategii oparta na szeroko pojmowanej **metodzie partycypacji społecznej**, aby możliwie najpełniej umożliwić mieszkańcom uczestnictwo w jej tworzeniu. Prace związane z opracowaniem Strategii Rozwoju Gminy Radoszyce na lata 2015 – 2025 rozpoczęte zostały we wrześniu 2015r., przy szerokim ich uspołecznieniu. Podstawowe cechy charakteryzujące ten tok działania to:

- partnerstwo międzysektorowe,
- zasada konsensusu przy podejmowaniu decyzji,
- informowanie mieszkańców o pracach nad Strategią na każdym jej etapie.

W związku z powyższym podjęto następujące kroki:

- zaangażowana została firma konsultingowa GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., której doradcy współpracowali przy budowie strategii;
- przeprowadzono spotkanie wprowadzające w dniu 28.09.2015r.
- przeprowadzono spotkanie konsultingowe w dniu 16.10.2015r.

Zdjęcie 1. Spotkanie konsultingowe przeprowadzone w OSP w Radoszycach w dniu 16.10.2015r. Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

Uczestnikami spotkania byli Sołtysi, Radni, Wójt, Pracownicy Urzędu Gminy oraz przedstawiciele firmy GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o.

Najważniejsze etapy pracy nad opracowaniem strategii dotyczyły:

- przyjęcia wizji rozwoju Gminy,
- przyjęcia celu nadrzędnego i celów głównych rozwoju Gminy,
- identyfikacji problemów wpływających na rozwój Gminy,
- przyjęcia celów szczegółowych rozwoju Gminy,
- opracowania planu operacyjnego strategii z określeniem zadań planowanych do realizacji,
- opracowania koncepcji wdrażania, monitoringu i ewaluacji strategii.

Zdjęcie 2. Przedstawiciele Gminy podczas prezentacji wstępnej analizy danych Gminy Radoszyce Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

Budując Strategię Rozwoju Gminy Radoszyce na lata 2015-2025 postawiono sobie cele szczegółowe, do których należy zaliczyć:

- podnoszenie poziomu życia mieszkańców,
- zaproponowanie rozwiązań umożliwiających wzrost gospodarczy Gminy,
- przeciwdziałanie wzrostowi bezrobocia oraz niwelowaniu już istniejącego,

- tworzenie warunków służących przyciągnięciu kapitału z zewnątrz do inwestowania na terenie Gminy,
- promocja walorów i zalet Gminy Radoszyce.

W trakcie prac nad Strategią wykorzystane zostały udostępnione przez Urząd Gminy materiały dotyczące stanu Gminy, w tym materiały dane statystyczne i opracowania analityczne, w szczególności dane dotyczące struktury ludności, statystyki migracyjnej, wykaz jednostek oświatowych, wykaz jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych (dalej także będzie używany skrót: OSP), dane dotyczące infrastruktury technicznej oraz zestawienia środków budżetowych i wieloletniej prognozy finansowej dla Gminy Radoszyce z wykazem planowanych przedsięwzięć.

Zdjęcie 3. Praca nad wypełnianiem ankiet
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

Podczas pierwszego spotkania tj. dnia 28.09.2015r. został zobrazowany cel i potrzeba stworzenia dokumentu, jakim jest Strategia, oraz rozdane zostały ankiety dotyczące spisu najważniejszych inwestycji w poszczególnych sołectwach Gminy.

Na kolejnym spotkaniu tj. 16.10.2015r. odbyła się prezentacja analizy otrzymanych z Urzędu Gminy danych oraz analiza ankiet związanych z najczęściej wymienianymi problemami w poszczególnych sołectwach. Na tymże spotkaniu przedstawiciele mieszkańców oznaczali również najważniejsze czynniki dotyczące głównych wyzwań rozwojowych Gminy

Radoszyce z podziałem na słabe, mocne strony, szanse i zagrożenia Gminy. Podczas spotkań konsultacyjnych z jednej strony wskazywano na zasoby i pozytywne strony mieszkania w poszczególnych miejscowościach, z drugiej zaś omawiano różnorodne problemy zarówno natury społecznej, jak i infrastrukturalnej, które wymagają rozwiązania lub zminimalizowania w perspektywie do roku 2025. Następnie w miesiącu listopadzie zorganizowano szereg spotkań z mieszkańcami gminy (12 spotkań) w celu zaprezentowania pierwszej wersji strategii oraz poddania jej pod dyskusję. W spotkaniach wzięło udział łącznie 251 mieszkańców. Dodatkowo dokument został zamieszczony na stronie internetowej gminy.

Zdjęcie 4: Spotkanie konsultacyjne w Radoszycach 16.11.2015r. Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o.

Metodologia

Strategia Rozwoju Gminy Radoszyce na lata 2015-2025 powstawała w wyniku połączenia metody eksperckiej z szeroko pojętymi konsultacjami. Planowanie zrównoważonego rozwoju wymaga określenia istniejących walorów oraz problemów w różnych aspektach tematycznych: życia społecznego, gospodarki, środowiska, infrastruktury. W celu stworzenia pełnego obrazu sytuacji w gminie niezbędne były informacje bezpośrednio uzyskane od przedstawicieli gminy.

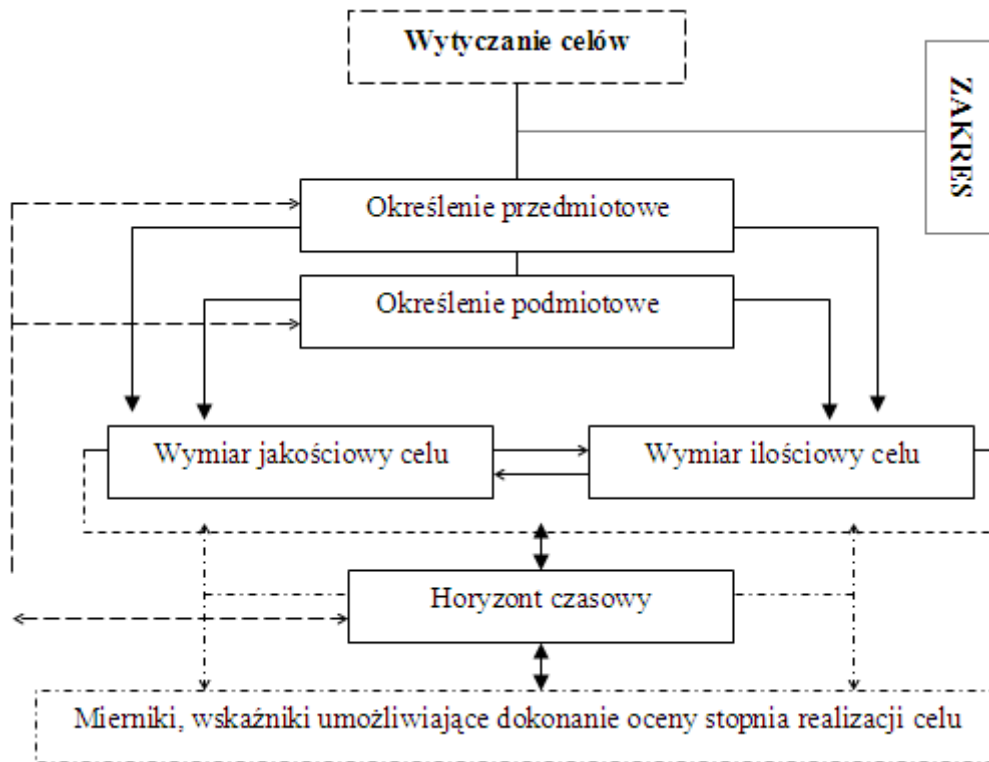
W procesie opracowywania dokumentu przyjęto założenie, że zastosowana **metoda planowania strategicznego** to systematyczne i ciągle działanie, podczas którego samorząd przewiduje i planuje przyszłość, określa odpowiednie etapy realizacji i realne środki do jej osiągnięcia. Planowanie strategiczne, jako proces ciągły łączy w sobie dużą liczbę małych projektów w celu osiągnięcia szerszych celów ekonomicznych. Jednym z warunków pełnej realizacji tego procesu jest zastosowanie **metody partycypacji społecznej**, czyli włączenia lokalnych liderów oraz grup mieszkańców gminy w zespoły zadaniowe dążące do zintegrowanego opracowania i wdrażania planu rozwoju gminy. Proces uspołeczniania odbywał się w następujących płaszczyznach:

- opis statystyczny, w który zaangażowani zostali kierownicy jednostek organizacyjnych Urzędu Gminy Radoszyce,
- prezentacja Strategii na www Gminy Radoszyce przed jej przyjęciem na sesji Rady Gminy,
- włączenie liderów społeczności lokalnych w przygotowanie strategii, udział mieszkańców w konsultacjach społecznych.

Dokonano także analizy dostępnych dokumentów strategicznych dotyczących Gminy Radoszyce.

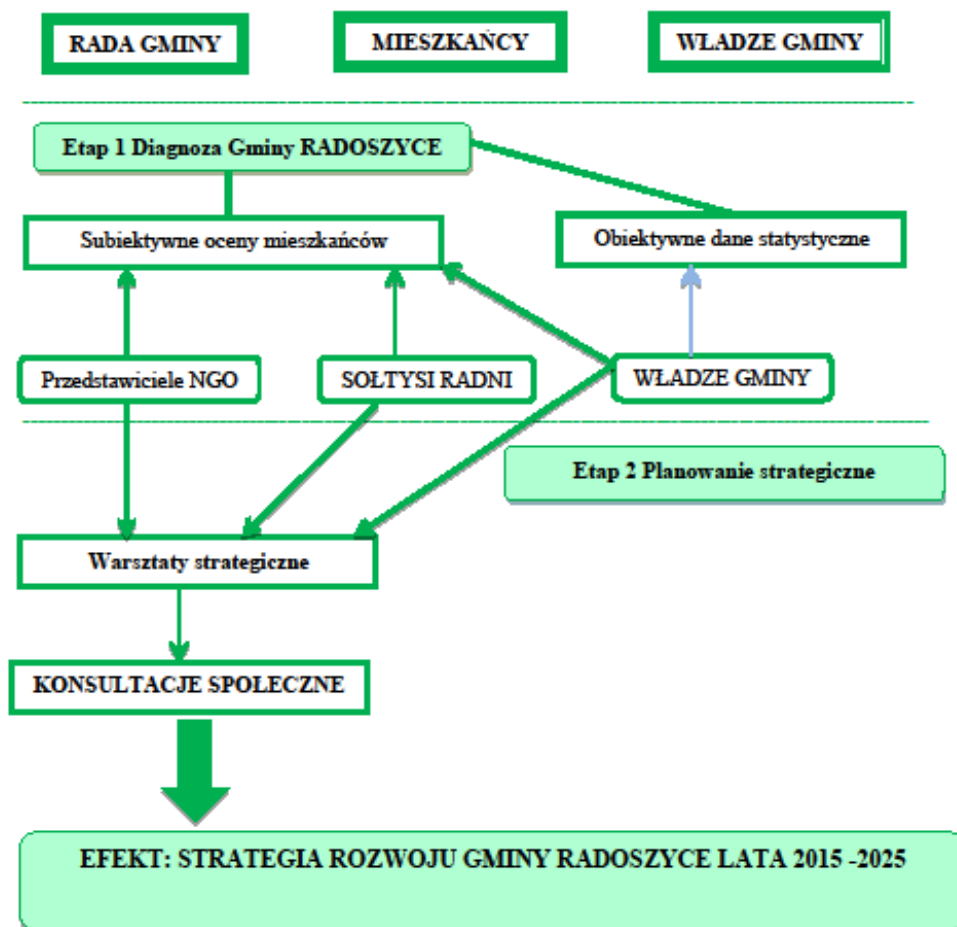
- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015-2024
- Strategia Rozwoju Gminy Radoszyce 2000-2010

Ważnym aspektem związanym z procesem formułowania celów jest horyzont czasowy oraz trafne określenie i dobór właściwych wskaźników umożliwiających dokonanie precyzyjnej i rzetelnej oceny realizacji działań będących pochodną założonego celu. Schemat 1 zawiera wizualizację metodyki przejrzystego i zrozumiałego wytyczania celów, którą uwzględniono w procesie tworzenia Strategii Rozwoju Gminy Radoszyce.

Schemat 1: Metodyka wytyczania celów. Źródło: Waldemar Walczak, Rola fazy planowania w zarządzaniu projektami, E-mentor nr 1 (33) / 2010.

Na schemacie 2 zaprezentowano graficzną interpretację planu prac nad Strategią Rozwoju Gminy Radoszyce, w którym uwzględniono przyjęte wyżej założenia metodologiczne.

Schemat 2: Graficzny obraz harmonogramu prac nad Strategią Rozwoju Gminy Radoszyce na lata 2015 – 2025.

Powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach

Projekty zdefiniowane w Strategii Rozwoju Gminy Radoszyce na lata 2015-2025 są zgodne z podstawowymi dokumentami obowiązującymi w zakresie planowania strategicznego, w szczególności:

Dokumenty UE

- Strategia EUROPA 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającemu włączeniu społecznemu. Jest nową długookresową strategią rozwoju Unii Europejskiej na lata 2010-2020.
- Wspólne Ramy Strategiczne 2014-2020 – fundusze obejmujące politykę spójności, politykę rozwoju obszarów wiejskich oraz politykę rybacko – morską. Część inwestycji infrastrukturalnych wymienionych w Strategii wpisuje się w ten dokument strategiczny.

Dokumenty krajowe:

- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności (DSRK) – dokument określający główne trendy, wyzwania oraz koncepcję rozwoju kraju w perspektywie długookresowej, przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 5 lutego 2013 r.
- Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo (SRK 2020) - dokument stanowiący aktualizację Strategii Rozwoju Kraju 2007-2015, przyjęty 25 września 2012 r. przez Radę Ministrów.
- 9 Strategii rozwoju (tzw. strategie zintegrowane):

Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki (Ministerstwo Gospodarki)

Strategia rozwoju kapitału ludzkiego (Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej)

Strategia rozwoju transportu (Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej)

Strategia Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko (Ministerstwo Gospodarki)

Strategia Sprawne państwo (Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji)

Strategia rozwoju kapitału społecznego (Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego)

Krajowa strategia rozwoju regionalnego – Regiony Miasta Obszary wiejskie (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego)

- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – zwłaszcza inwestycje drogowe i kanalizacyjne wymienione w Strategii Rozwoju będą mogły być sfinansowane w ramach tegoż programu.

Dokumenty regionalne:

- Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020
- Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020

Część 1. Raport stanu. Analiza i diagnoza strategiczna

1. Przestrzeń i środowisko

1.1. Położenie administracyjne i geograficzne

Gmina Radoszyce wchodzi w skład powiatu koneckiego i graniczy z sześcioma gminami: Ruda Maleniecka, Końskie, Smyków, Mniów, Łopuszno, Słupia (Konecka). W skład gminy Radoszyce wchodzi **35 sołectw**. Względem geograficznym Gmina Radoszyce położona jest na Wyżynie Małopolskiej, u podnóża Gór Świętokrzyskich, w północno - zachodniej części Województwa Świętokrzyskiego. Poniższe mapy obrazują Gminę Radoszyce na tle powiatu oraz gminę w podziale na sołectwa.

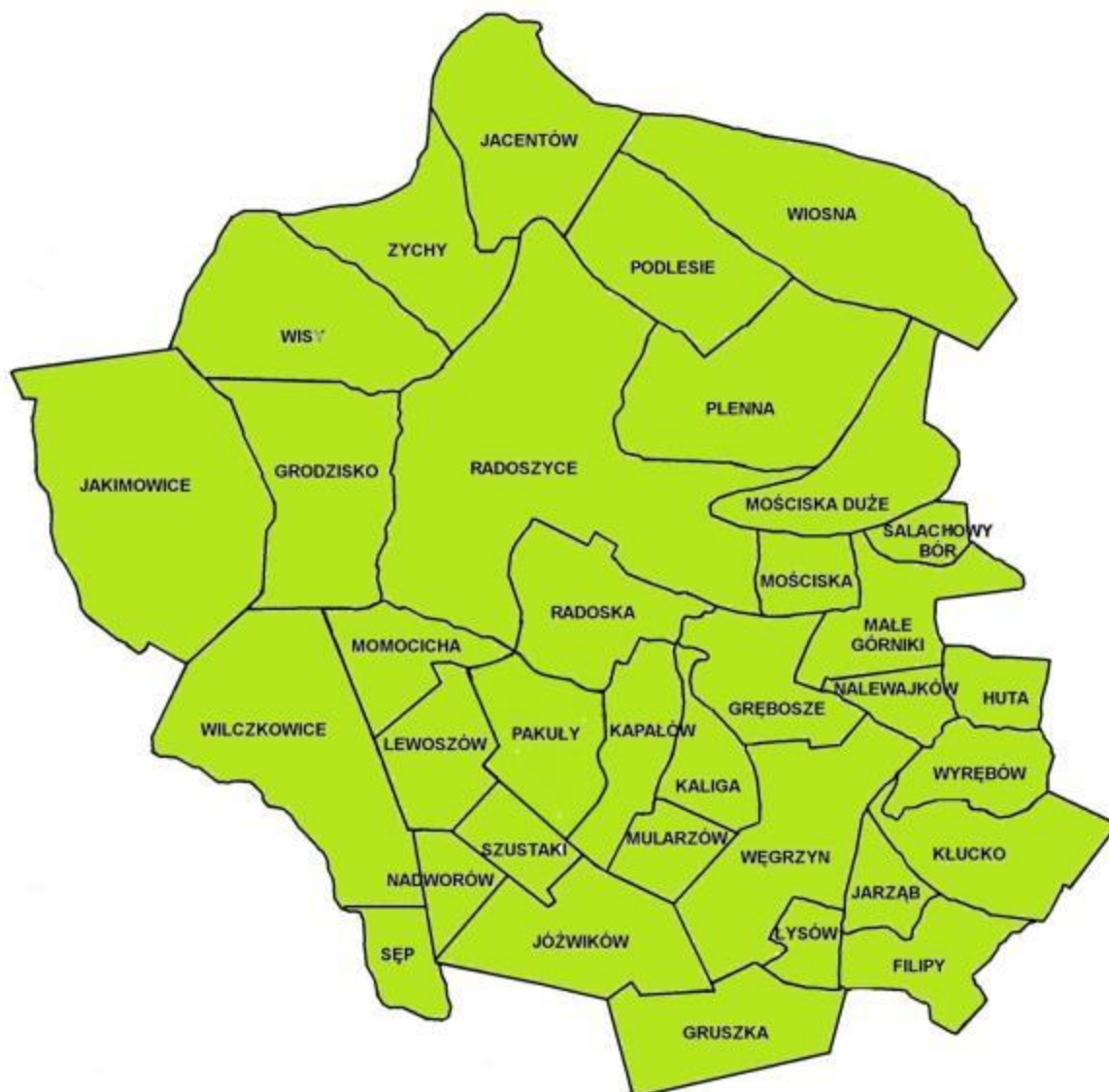
Mapa 1: Gmina Radoszyce na tle Powiatu Koneckiego

Źródło: <https://www.osp.org.pl/hosting/mapy/swietokrzyskie/konecki.jp>

Mapa 2: Gmina Radoszyce w podziale na sołectwa

Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji Miejscowości Radoszyce na lata 2009-2015

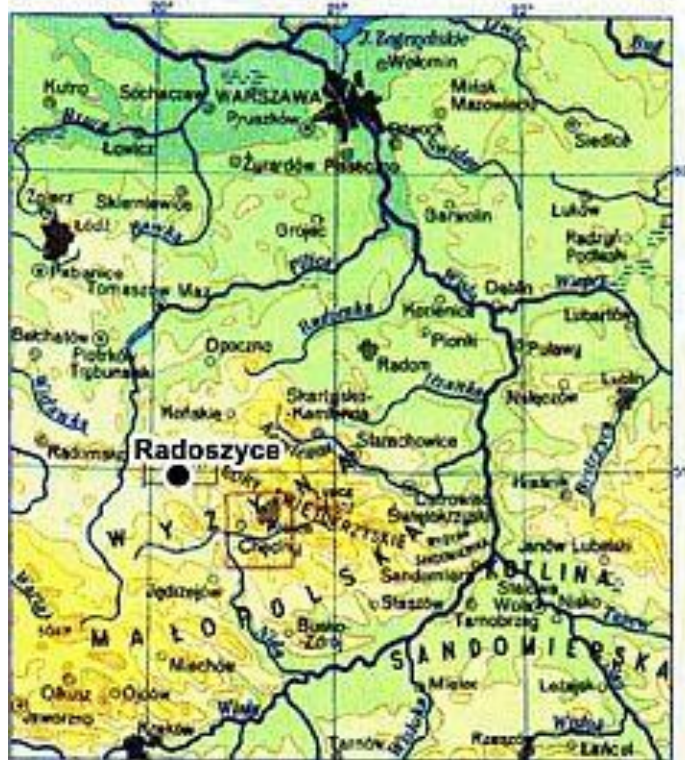
Powierzchnia Gminy wynosi **14 671 ha**, w tym: użytki rolne to **8 291 ha**, lasy i grunty leśne **5 581 ha**, rozlewiska wodne **95 ha** i pozostałe grunty **704 ha**. Lasy stanowią **38%** ogólnej powierzchni Gminy¹. Rzeźbę terenu Gminy Radoszyce cechuje małe urozmaicenie spowodowane położeniem w obrębie **Płaskowyżu Suchedniowskiego** (północno-wschodnia i środkowa część Gminy). Największe zróżnicowanie terenu w obrębie całej gminy można zauważyć w części południowej tj. od **Jakimowic** w kierunku **Góry Dobrzeszowskiej**, gdzie rozciąga się zachodnia część **Pasma Oblęgarskiego**, bowiem wysokości względne

¹Źródło: http://radoszyce.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&sub=3&menu=4&strona=1

w obrębie stoków dochodzą do **około 70 m²**.Poniżej przedstawiamy mapę obrazującą rzeźbę terenu Gminy Radoszyce.

Mapa 3: Gmina Radoszyce – rzeźba terenu z zaznaczeniem siedziby Gminy – miejscowość Radoszyce

Źródło : http://radoszyce.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&sub=3&menu=4&strona=1

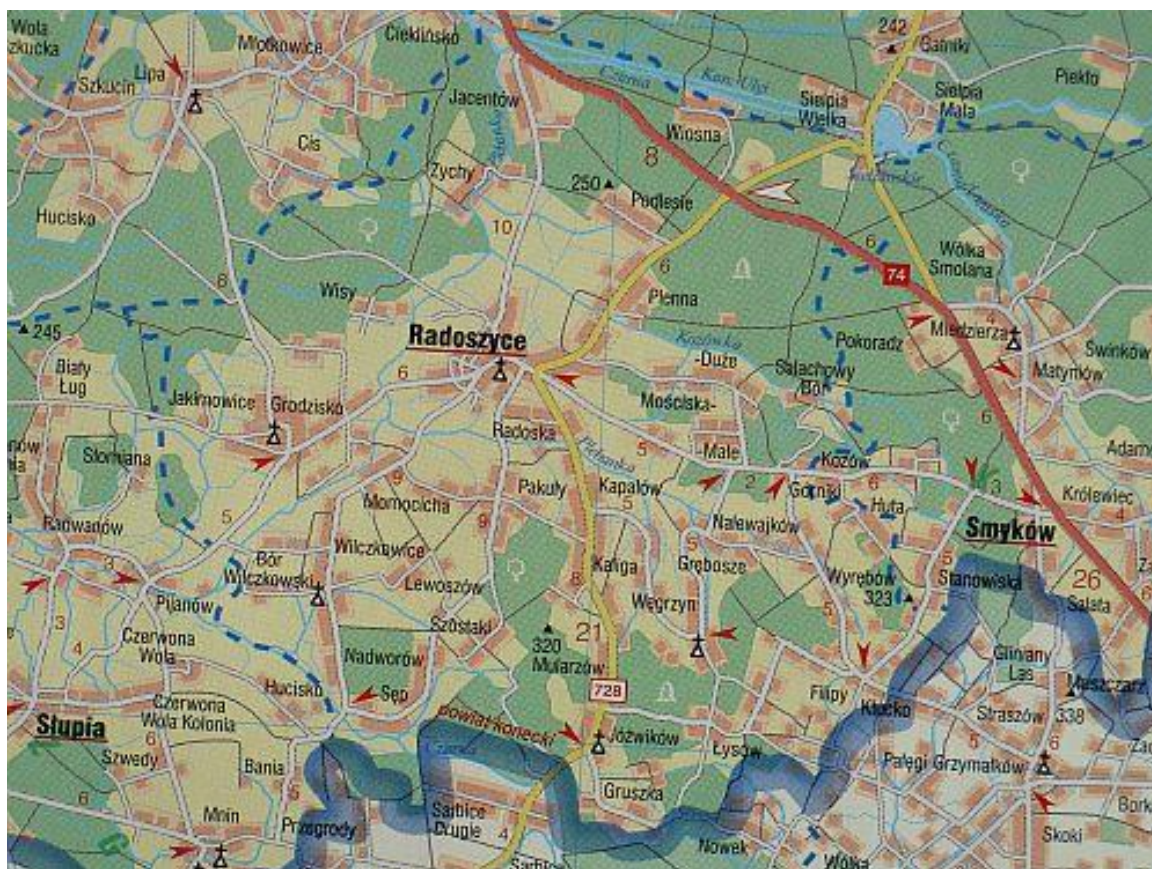
² Źródło: Lokalna Strategia Rozwoju 2009-2015 dla LGD „Nad Czarną i Pilicą”, oraz http://radoszyce.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&sub=3&menu=4&strona=1

1.2 Położenie komunikacyjne

Gmina Radoszyce położona jest w pobliżu zbiegu dróg krajowych **nr 74** oraz **nr 42**, natomiast z tych dwóch to **droga krajowa nr 74** (relacji Piotrków-Sulejów-Kielce-Kraśnik) przebiega przez obszar gminy. Długość tejże drogi na terenie Gminy wynosi **8,2 km**. Kolejną z głównych dróg, przy której położona jest Gmina Radoszyce, jest **droga wojewódzka nr 728**. Długość odcinka biegnącego przez samą gminę wynosi **15,6 km**, relacji Grójec – Końskie – Jędrzejów. Drogi te stanowią główne osie komunikacyjne gminy oraz są korzystnym połączeniem zewnętrznym ze stolicą Województwa Świętokrzyskiego – miastem Kielce, oraz z takimi ośrodkami miejskimi jak Warszawa, Kraków, czy Łódź³.

Mapa 4: położenie komunikacyjne Gminy Radoszyce

Źródło: radoszyce.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&sub=3&menu=5&strona=1&prywatnosc=tak

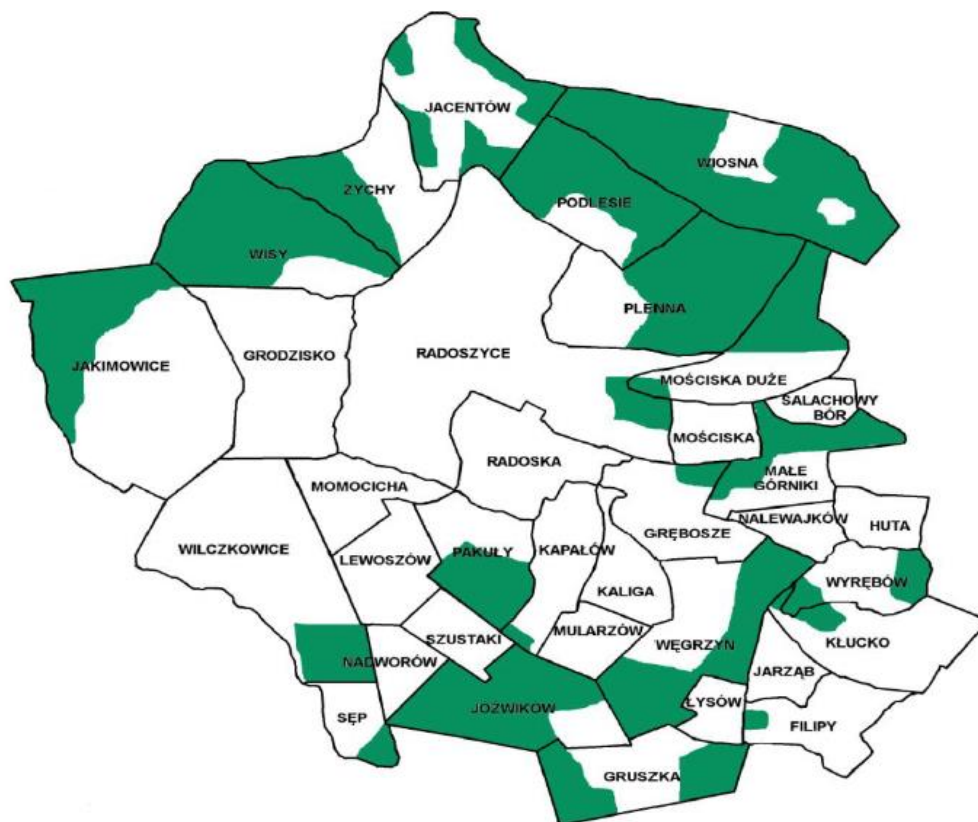
³ Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Radoszyce, str.66

1.3 Walory przyrodnicze w tym obszary prawnie chronione

Teren Gminy Radoszyce w całości znajduje się w granicach **Konecko – Łopuszniańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu**. Zgodnie z Uchwałą nr XXXV/616/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. **Konecko – Łopuszniański Obszar Chronionego Krajobrazu** utworzono w celu ochrony wód podziemnych i powierzchniowych. Spełnia on także rolę klimatotwórczą i aerosanitarną – poprawiając, jakość powietrza atmosferycznego. Blisko połowę powierzchni Konecko – Łopuszniańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu zajmują naturalne kompleksy leśne. Do jednych z największych należą **Lasy Radoszyckie**⁴. Wspomniane Lasy Radoszyckie pełnią rolę ochronną (tereny wydumowe i o dużym spadku), krajobrazotwórczą (m.in. Białkowa Góra, Pakulska Góra), stanowiąc również ostoję zwierząt (podlegającego ochronie prawnej cietrzewia, bociana czarnego) i jako lasy wodochronne (również chronione prawem). Przeważają tu drzewostany **sosnowe**, ale występują również siedliska **boru bagiennego**, **lasu mieszanego wilgotnego**, **skupiska olchy**, **jodły** oraz **brzozy**.

Mapa 5: Lasy na terenie Gminy Radoszyce

Źródło: Plan Odnowy Miejscowości Klucko na lata 2010-2018

⁴http://rudamaleniecka.radom.lasy.gov.pl/obszary-chronionego-krajobrazu/-/asset_publisher/1M8a/ontent/obszary-chronionego-krajobrazu#.VhOYcivthBE

Uchwał nr **XXXV/616/13** Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013r. ustala następujące **działania na terenie Konecko – Łopuszniańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w zakresie czynnej ochrony ekosystemów:**

- 1) zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych naturalnych i sztucznych, utrzymanie meandrów na wybranych odcinkach cieków;
- 2) zachowanie śródpolnych i śródleśnych torfowisk, terenów podmokłych, oczek wodnych, polan, wrzosowisk, muraw, niedopuszczenie do ich uproduktywnienia lub też sukcesji;
- 3) utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych;
- 4) zachowanie i ewentualne odtwarzanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych;
- 5) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
- 6) szczególna ochrona ekosystemów i krajobrazów wyjątkowo cennych, poprzez uznawanie ich za rezerваты przyrody, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe i użytki ekologiczne;
- 7) zachowanie wyróżniających się tworów przyrody nieożywionej.

Na w/w obszarze **zakazuje się:**

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służącym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 4) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;

Zakazy, o których mowa wyżej **dotyczą:**

- 1) terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;

- 2) terenów objętych ustaleniami projektów planów zagospodarowania przestrzennego lub projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
 - 3) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
 - 4) ustaleń warunków zabudowy dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej oraz obiektów i urządzeń budowlanych niezbędnych do jej użytkowania, pod warunkiem zapewnienia minimum 30% powierzchni biologicznie czynnej na danym terenie.
- Wszystkie działania realizowane w ramach niniejszej strategii będą uwzględniać wyżej wymienione zapisy.

Na terenie Gminy Radoszyce, w okolicy wsi **Zychy, Jacentów-Sokolówka i Radoszyce-Pisząca**, znajdują się obszary ekologiczne warte szczególnej uwagi, gdzie zachowały się siedliska **bobrów** oraz naturalne **ekosystemy łąkowo - bagienne**. Można tu spotkać objęte ochroną gatunki ptaków tj. **bocian czarny, cietrzew, jastrząb i myszolów**⁵.

Zdjęcie 5: Bocian czarny Źródło: http://www.czaplonek.most.org.pl/p/czapple_i_bociany.htm

⁵ Informacje na podstawie http://radoszyce.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&sub=3&menu=4&strona=1

Na terenie gminy znajduje się również fragment **Obszaru Specjalnej Ochrony Siedlisk Dolina Czarnej** o kodzie **PLH260015**⁶. Obszar ten obejmuje dolinę Czarnej Koneckiej (Malenieckiej) od źródeł do ujścia, z kilkoma dopływami i z przylegającymi do niej kompleksami łąk i stawów, oraz lasami. Jest to największy prawobrzeżny dopływ Pilicy (**ok. 85 km**). Obszar źródliskowy w całości pokryty lasami, z przewagą borów mieszanych i grądów. Są to tereny w wielu miejscach podmokłe (zarastające śródleśne łąki, torfowiska). Tereny źródliskowe Czarnej zajmują największe na opisywanym obszarze śródleśne torfowiska. W środkowym odcinku dominują **bory sosnowe**. Łąki i mokradła zajmują niewielkie powierzchnie (niedaleko od koryta) w górnym i znacznie większe w środkowym i dolnym biegu rzeki. Rzeką na przeważającej długości zachowała naturalny charakter koryta i doliny (rzeka wyżynna). Niezbyt długie i nieliczne uregulowane odcinki, mają związek z historią tych terenów. **W okresie XVI - pocz. XIX w.** Dolina Czarnej była jednym z najważniejszych obszarów "**Staropolskiego Okręgu Przemysłowego**". Czarna zwana była wówczas "**najpracowitszą rzeką Rzeczypospolitej**". Wzdłuż jej koryta i dopływów zlokalizowane były liczne kuźnice (fabryki żelaza), napędzane siłą wody.

Czarna zasilana jest głównie wodami opadowymi. Wy pływa z dwóch obszarów źródliskowych. Jeden tworzą niewielkie źródła zasilane płytkimi podskórnymi wodami. Drugi stanowi kompleks śródleśnych torfowisk przejściowych. Źródła zlokalizowane są na obszarze **lasów niekłańskich - dawniej części Puszczy świętokrzyskiej**. Ze względu na dawne gospodarstwo wykorzystanie, na obrzeżach doliny zlokalizowanych jest wiele wsi. Górny odcinek płynie często przez tereny leśne i jest rzadko zabudowany (najdłuższy niezabudowany odcinek doliny i jej sąsiedztwa, to ok. **10 km**). W wielu miejscach zachowały się pozostałości lub całe budynki dawnych kuźnic i młynów wodnych. Pozostałością przemysłowego wykorzystania Czarnej są również zbiorniki retencyjne (7), które zlokalizowane są w jej górnym i środkowym biegu. Dolinę w dwóch miejscach przecinają szlaki komunikacyjne o znaczeniu krajowym. Są to droga nr 74 (Kielce – Piotrków Trybunalski) i Centralna Magistrala Kolejowa⁷.

Obszar ten charakteryzuje duża różnorodność (**16 typów**) siedlisk **Natura 2000**, jakie zachowały się w warunkach ekstensywnego użytkowania. Dolina Czarnej uzupełnia geograficzną lukę w rozmieszczeniu obszarów chroniących dobrze zachowane zbiorowiska z włosienicznikami kształtujące się w korycie rzeki.

⁶ Dla Obszaru NATURA 2000 mającego znaczenie dla Wspólnoty Dolina Czarnej PLH260015, dla którego obowiązuje Plan ochrony opublikowany w Dz. Urz. Woj. Świętokrzyskiego z 2014r. poz. 1561, ze zm.

⁷ Natura 2000 – Standardowy Formularz Danych, aktualizacja 10.2013r.

W obszarze występują **3 podtypy** lasów łągowych. Stwierdzono występowanie: **łągów i zarośli wierzbowych, łągów olszowo-jesionowych oraz olszyn źródliskowych**. Odcinek źródłowy ma wyraźne cechy wyżynne (występuje m.in. siedlisko mieszanego boru jodłowego) natomiast dolna część doliny ma charakter nizinny (występowanie lasów i zarośli wierzbowych). Obszar ma również istotne znaczenie dla zachowania oraz uzupełnienia obszarów chroniących interesujące siedliska nieleśne o acydofilnym charakterze (murawy napiaskowe, murawy bliśniczkowe, wrzosowiska). Źródłowy i górny odcinek doliny Czarnej wyróżnia się dużą liczbą dobrze zachowanych torfowisk przejściowych oraz łąk trzęślicowych, które są miejscem występowania wielu cennych i chronionych gatunków roślin naczyniowych. W ostoi stwierdzono występowanie **15 gatunków zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej**. Istotna w skali kraju jest populacja **przeplatki aurinii**, związanej z łąkami trzęślicowymi i wilgotnymi psiarami.

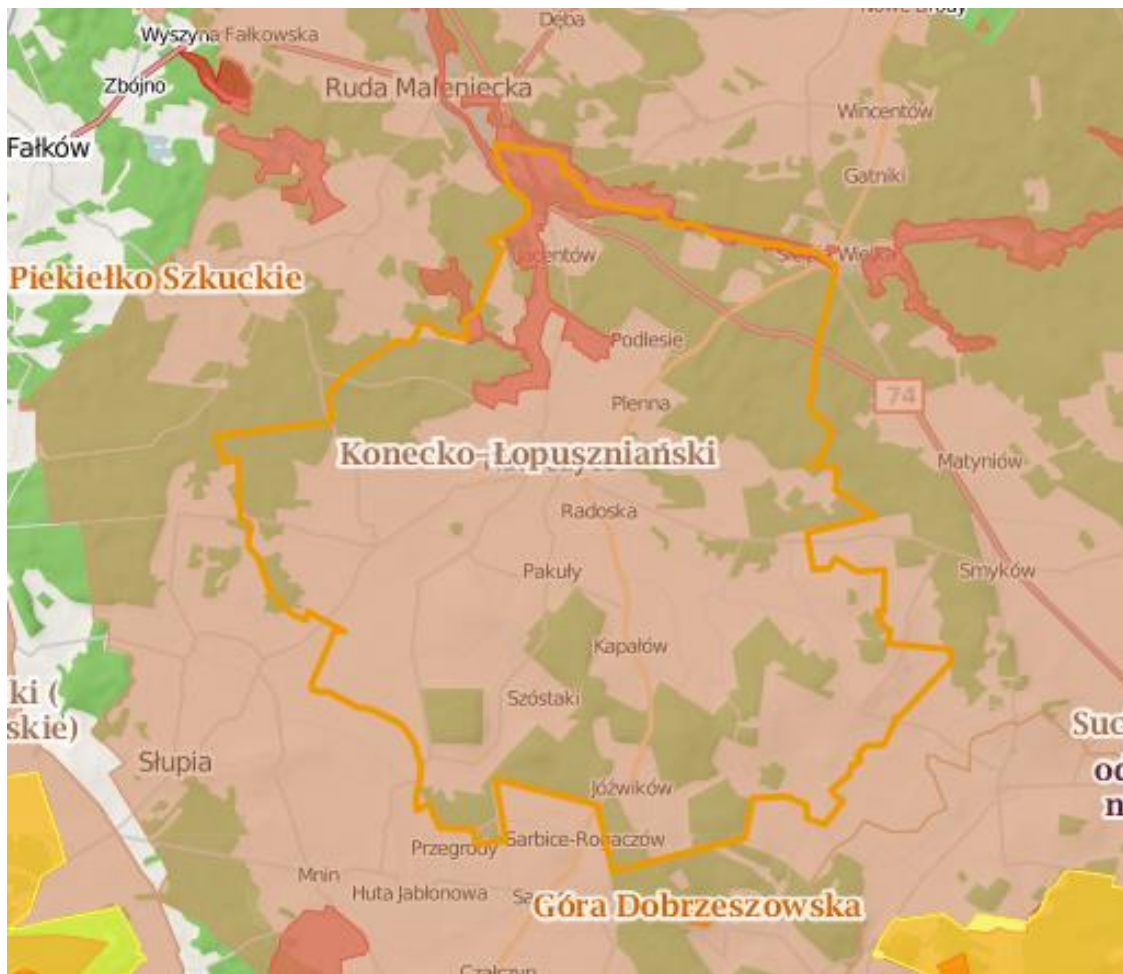
Zdjęcie 6: Przeplatka aurinia Źródło: <http://www.garnek.pl/ferrus/6134897/przeplatka-aurinia-euphydryas>

Rzeka Czarna, w niewielkim stopniu przekształcona przez człowieka, stanowi doskonale zachowane siedlisko dla takich gatunków jak **bóbr, wydra czy trzepla zielona** zaś torfowiska i glinianki na terenie ostoi mają znaczenie dla utrzymania zasięgu zalotki większej na terenie

województwa. W budynkach muzeum w Sielpi znajduje się największa znana w województwie kolonia rozrodcza nocka dużego. Ponadto w granicach obszaru stwierdzono 10 gatunków bezkręgowców z Czerwonej Listy. Ostoja jest kluczowa dla zachowania w centralnej i południowej Polsce dwóch z tych gatunków - **dostojki akwilonaris i modraszka bagniczka**⁸. Poniższa mapa przedstawia obszary chronione na terenie gminy Radoszyce, dwie kolejne przedstawiają obszar NATURA 2000 Dolina Czarnej.

Mapa 6. Obszary chronione na terenie Gminy Radoszyce

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

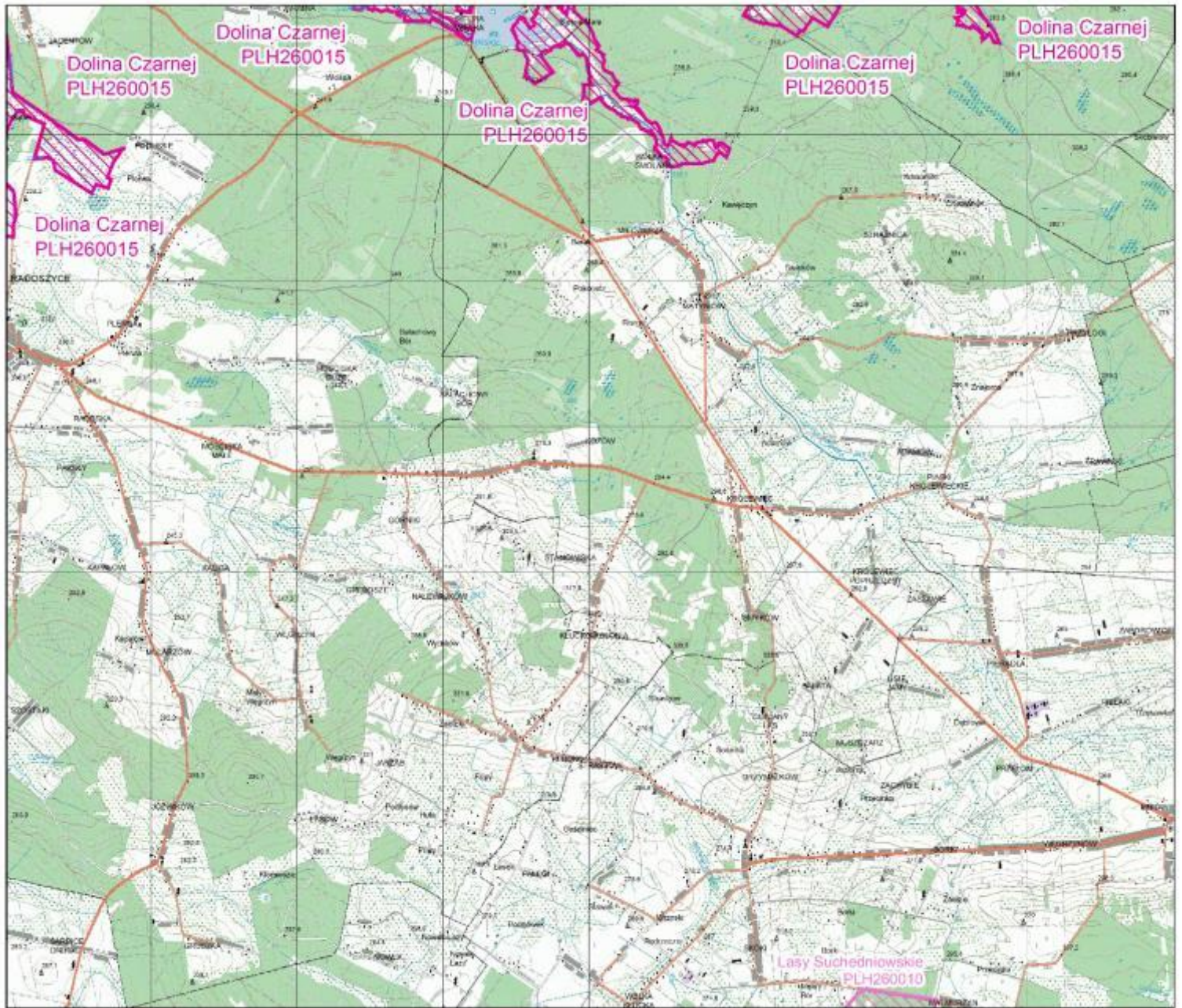
Legenda:

■ Rezerваты ■ Parki Krajobrazowe ■ Parki Narodowe ■ Obszar Chronionego Krajobrazu
■ Zespoły Przyrodniczo Krajobrazowe ■ Natura 2000 – obszary ptasie ■ Natura 2000 Obszary siedliskowe

⁸ <http://natura2000.tbop.org.pl/node/25>

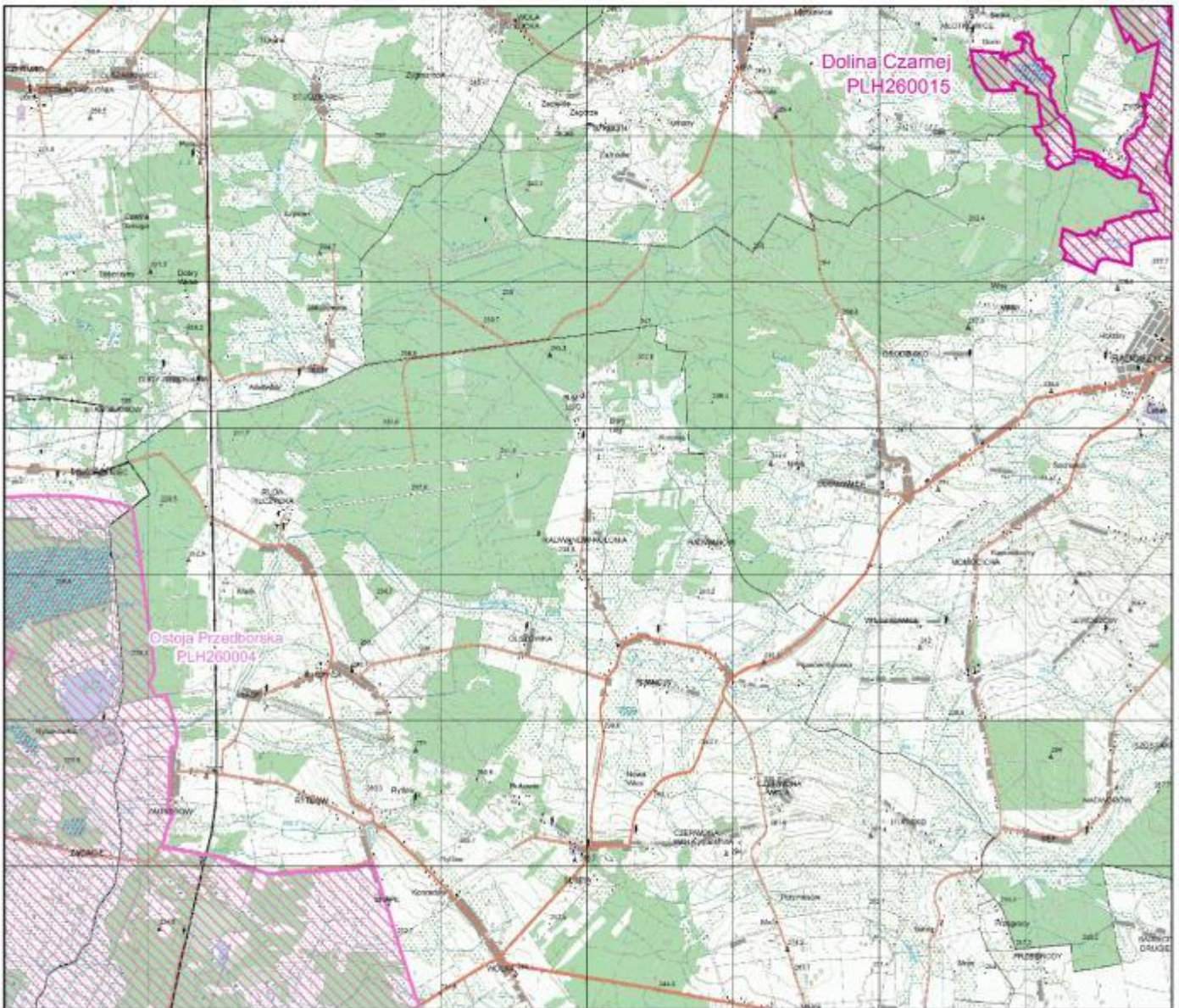
Mapa 7. Fragment Obszaru Specjalnej Ochrony Siedlisk Doliny Czarnej

Źródło: <http://natura2000.gdos.gov.pl/datafile>

Mapa 8. Fragment Obszaru Specjalnej Ochrony Siedlisk Doliny Czarnej

Źródło: <http://natura2000.gdos.gov.pl/datafile>

Gmina Radoszyce jest posiadaczem jednego **pomnika przyrody nieożywionej** (data utworzenia 1987r.). Jest to **Granitoid – glaz narzutowy** zbudowany z różowego, gruboziarnistego granitu, nie zagłębiony w ziemię wymiarach: obwód – 3,0 m, długość – 0,95 m, szerokość – 0,8 m, wysokość – 0,65 m⁹.

Na obszarze Gminy występuje duża gęstość sieci rzecznej. Przepływająca tam **Rzeka Czarna Konecka** i wpadające do niej ciek wodne: **Plebanka** i **Kozówka**, należy do jednej z najczystszych w Polsce. Granica gminy przylega do dużego (60 ha) zbiornika wodnego w **Sielpi** pełniącego funkcję rekreacyjno-turystyczną.

⁹ Informacja z : Strategia Rozwoju Gminy Radoszyce – str.54

1.4 Walory kulturowe

W obrębie Gminy Radoszyce na terenie poszczególnych sołectw uwagę **przykuwają liczne kaplice, kapliczki przydrożne oraz kuźnie**. Najcenniejszym zabytkiem Gminy Radoszyce jest **Kościół Parafialny pod wezwaniem św. św. Piotra i Pawła z XVII w, 1846**, nr rej.: A.493 z 26.02.1957 i z 15.06.1967¹⁰. Stoi na miejscu kaplicy królewskiej św. Huberta. Na froncie budowli widnieje napis: „**ECCLESIA HAEC FVNDATA ANNO DOMINI MILESIMO QUARTO**”, z czego można wnosić, że jej początki mogą sięgać roku **1004**, a więc pierwszych lat chrześcijaństwa w Polsce¹¹.

Zdjęcie 7. Kościół pw. św. św. Piotra i Pawła w Radoszycach
Fot: GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o. październik 2015r.

Ważnym zasobem materialnym wartości kulturowych są zachowane pod ziemią fundamenty **zamku Kazimierza Wielkiego**; pozostałości archeologiczne po średniowiecznych hutach szkła w miejscowościach: **Kapałów, Lewoszków, Łysów, Mularzów, Huta**¹². Na uwagę zasługują również: układ urbanistyczny w starej części; zabudowa mieszkaniowa zagrodowa

¹⁰ Dane ze strony Narodowego Instytutu Dziedzictwa. http://www.nid.pl/pl/Informacje_ogolne/Zabytki_w_Polsce/rejestr-zabytkow/zestawienia-zabytkow-nieruchomych/stan%20na%2030.06.2015%20poprawki/SWT-rej.pdf

¹¹ Przewodnik po ziemi koneckiej Wyd. Towarzystwo Wspierania Rozwoju Powiatu „Wszechnica Konecka” Starostwo Powiatowe w Końskich.

¹² Dane ze strony Urzędu Gminy w Radoszyce

w obrębie rynku, domy mieszkalne, 3 kapliczki charakterystycznie usytuowane przy rozdrożu ulic, zespół dworu z najcenniejszym zabytkiem w postaci piwnicy tzw. "Winiarni" z XVI wieku, cmentarz żydowski; charakterystyczne elementy zarówno w nowej jak i starej zabudowie Radoszyc – brama wjazdowa na wewnętrzne podwórze gospodarcze oraz ścięty narożnik budynku¹³.

Zdjęcie 8. Cmentarz żydowski w Radoszycach Źródło:
<http://fotopolska.eu/foto/734/734327.jpg>

Na terenie Gminy można znaleźć liczne miejsca pamięci narodowej związane z udziałem miejscowej ludności w walce partyzanckiej podczas II wojny światowej (m.in. w miejscowościach Gruszka, Wilczkowice, Grębosze, Radoszyce).

¹³ http://radoszyce.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&sub=3&menu=4&strona=1

Zdjęcie 9. Pomnik upamiętniający walki partyzantów i żołnierzy AK z okupantem hitlerowskim na terenie Gminy Radoszyce. Fot: GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o. październik 2015r.

Zdjęcie 10: Pomnik upamiętniający bitwę pod Gruszką 29 września 1944r.
Źródło: Przewodnik po ziemi koneckiej Towarzystwo Wspierania Rozwoju Powiatu „Wszechnica Konecka” Starostwo Powiatowe w Końskich

1.5 Gmina w obiektywie wraz z analizą zasobów i potrzeb

1.5.1 Sołectwo Filipy

Zasoby:

Liczba mieszkańców: **108**

Najważniejsze potrzeby sołectwa:

1. Przebudowa drogi gminnej Filipy – Łysów.
2. Uzupełnienie oświetlenia ulicznego.
3. Modernizacja drogi powiatowej nr 0471T Stanowiska - Kłucko – Filipy, wraz z zabezpieczeniem ostrego zakrętu oraz oznakowaniem i oświetleniem.
4. Modernizacja drogi gminnej nr 368021T Filipy – Nowek .
5. Modernizacja dróg gminnych i oświetlenia ulicznego.
6. Rozbudowa sieci wodociągowej.
7. Budowa placu zabaw dla dzieci.
8. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków.
9. Budowa świetlicy wiejskiej.
10. Dofinansowanie do instalacji paneli fotowoltaicznych i słonecznych.

Zdjęcie 11. Droga w sołectwie Filipy
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

Zdjęcie 12. Tablica informacyjna w sołectwie Filipy
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

1.5.2 Sołectwo Górniki

Zasoby:

1. Szkoła Podstawowa w Górnikach
2. Plac zabaw
3. Wielofunkcyjne boisko sportowe

Liczba mieszkańców: **72**

Najważniejsze potrzeby sołectwa:

1. Budowa chodnika przy drodze powiatowej Górniki – Kłucko - Grzymałków nr 0470T
2. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków.
3. Zorganizowanie zajęć terapii logopedycznej (dla wspomnienia uczniów z wadami wymowy) w Szkole Podstawowej w Górnikach
4. Zorganizowanie zajęć świetlicowych dla dzieci w szkole.
5. Przebudowa drogi powiatowej Górniki – Kłucko – Grzymałków nr 0470T.
6. Budowa sieci szerokopasmowej.
7. Modernizacja parkingu przy Szkole Podstawowej.
8. Budowa ogrodzenia przy szkole.
9. Przebudowa sali gimnastycznej.
10. Dofinansowanie do instalacji paneli fotowoltaicznych i słonecznych.

Zdjęcie 13. Droga w sołectwie Górniki,
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

Zdjęcie 14. Szkoła Podstawowa w sołectwie Górniki.
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

1.5.3 Sołectwo Grębosze

Zasoby:

1. Stowarzyszenie "Nad Plebanką" (data rejestracji : 25 maja 2010)
2. Plac zabaw (wymagający doposażenia)

Liczba mieszkańców: **124**

Najważniejsze potrzeby sołectwa:

1. Remont świetlicy wiejskiej w Gręboszach.
2. Budowa kanalizacji sanitarnej.
3. Doposażenie świetlicy i placu zabaw.
4. Dofinansowanie do instalacji paneli fotowoltaicznych i słonecznych.
5. Przydomowe oczyszczalnie ścieków.
6. Rozbudowa sieci szerokopasmowej.

Zdjęcie 15. Budynek świetlicy wraz z placem zabaw
Fot. GRACZKOWKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

Zdjęcie 19. Pomnik pamięci poległym w walce z okupantem hitlerowskim
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

1.5.4 Sołectwo Grodzisko

Zasoby:

1. Szkoła Podstawowa w Grodzisku.
2. Samorządowe Przedszkole w Radoszycach z/s w Grodzisku.
3. Wielofunkcyjne boisko sportowe.
4. Stowarzyszenie „Dworzanki” (data rejestracji: 26 października 2010).
5. Plac zabaw.

Liczba mieszkańców: **331**

Najważniejsze potrzeby sołectwa:

1. Modernizacja świetlicy wiejskiej w Grodzisku.
2. Modernizacja drogi gminnej Grodzisko - Momocicha (Nr 368005T).
3. Budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 0401T.
4. Wybudowanie zatoczki do zawracania na końcu przysiółku Grodzisko Cieśniów i Grodzisko Podlas.
5. Rozbudowa kanalizacji sanitarnej.
6. Wyczyszczenie zbiornika wodnego w Grodzisku w celu przekształcenia go w staw rybny.
7. Budowa zbiornika wodnego na granicy miejscowości Radoszyce i Grodzisko.
8. Rozbudowa dróg oraz poboczy na terenie sołectwa.
9. Odtworzenie rowów melioracyjnych.
10. Remont Kapliczki.
11. Utworzenie szkoły średniej w budynku szkoły podstawowej.
12. Dofinansowanie do instalacji paneli fotowoltaicznych i słonecznych.

Zdjęcie 16. Krzyż w sołectwie Grodzisko
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

Zdjęcie 17. Plac zabaw na terenie Szkoły Podstawowej w Grodzisku
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

1.5.5 Sołectwo Gruszka

Zasoby:

Liczba mieszkańców: **104**

Najważniejsze zadania potrzeby sołectwa:

1. Remont drogi powiatowej Józwików – Gruszka.
2. Udrożnienie rowów wzdłuż drogi Józwików – Gruszka.
3. Modernizacja oświetlenia ulicznego.
4. Budowa placu zabaw dla dzieci.
5. Budowa boiska do tenisa ziemnego.
6. Odtworzenie rowów melioracyjnych.
7. Dofinansowanie do instalacji paneli fotowoltaicznych i słonecznych.
8. Budowa kanalizacji lub przydomowych oczyszczalni ścieków.
9. Przebudowa drogi Gruszka (Klemiesz).

Zdjęcie20. Kapliczka w sołectwie Gruszka
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

1.5.6 Sołectwo Huta

Zasoby:

Liczba mieszkańców: **90**

Najważniejsze zadania potrzeby sołectwa:

1. Modernizacja drogi w kierunku Stanowisk.
2. Modernizacja drogi w kierunku Wyrębowa.
3. Wykupienie działki pod budowę boiska.
4. Budowa boiska.
5. Oczyszczenie rowów i poboczy.
6. Budowa przystanku autobusowego.
7. Dofinansowanie do instalacji paneli fotowoltaicznych i słonecznych.

Zdjęcie 18. Kapliczka w sołectwie Huta
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

1.5.7 Sołectwo Jacentów

Zasoby:

Liczba mieszkańców: 268

Najważniejsze zadania potrzeby sołectwa:

1. Modernizacja drogi powiatowej nr 0416T Sokołów - Jacentów.
2. Budowa kanalizacji.
3. Budowa boiska na gruntach wspólnoty.
4. Regulacja rzeki Plebanki i budowa zbiornika retencyjnego.
5. Budowa świetlicy wiejskiej.
6. Budowa chodnika w miejscowości.
7. Budowa placu zabaw dla dzieci.
8. Budowa przejścia dla pieszych przez drogę krajową nr S74.
9. Dofinansowanie do instalacji paneli fotowoltaicznych i słonecznych.
10. Zagospodarowanie terenu przy rzece.

Zdjęcie 19. Kapliczka w sołectwie Jacentów
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

1.5.8 Sołectwo Jakimowice

Zasoby:

1. Świetlica wiejska
2. Ochotnicza Straż Pożarna w Jakimowicach (data rejestracji : 9 sierpnia 2001)
3. Plac zabaw
4. Boisko wielofunkcyjne.

Liczba mieszkańców: **487**

Najważniejsze potrzebysołectwa:

1. Rewitalizacja Rynku – Parku.
2. Przebudowa boiska trawiastego.
3. Modernizacja drogi powiatowej 0393T.
4. Budowa chodnika przy drodze powiatowej 0394T.
5. Budowa chodnika i oświetlenia w kierunku szkoły.
6. Poprawa stanu technicznego dróg polnych.
7. Modernizacja drogi w kierunku Białego Ługu nr drogi 0394T.
8. Położenie nawierzchni asfaltowej na pozostałych drogach gminnych.
9. Odtworzenie rowów przydrożnych i melioracyjnych.
10. Dofinansowanie do instalacji paneli fotowoltaicznych i słonecznych.
11. Przebudowa dróg powiatowych (m.in. w kierunku Lipy).
12. Budowa altany.
13. Remont zbiornika wodnego.
14. Scalenia gruntów.

Zdjęcie 20. Plac zabaw w Jakimowicach
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

Zdjęcie 21. Kościół filialny p.w. NMP Królowej Polski w Jakimowicach
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

Zdjęcie 22: Budynek OSP w Jakimowicach
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

1.5.9 Sołectwo Jarząb

Zasoby:

Liczba mieszkańców: **59**

Najważniejsze potrzeby sołectwa:

1. Modernizacja drogi gminnej Jarząb – Węgrzyn.
2. Remont zakrętu drogi gminnej od strony Kłucka tuż przy wjeździe do miejscowości Jarząb tj. złagodzenie wjazdu, wycięcie poboczy, poszerzenie drogi w tym miejscu, oznakowanie.
3. Udrożnienie rowów wzdłuż drogi gminnej Kłucko – Jarząb.
4. Wykonanie prac remontowych przy wykonanym przepuście pod drogą w miejscowości Jarząb.
5. Modernizacja drogi gminnej Filipy - Łysów.
6. Uzupełnienie i modernizacja oświetlenia ulicznego.
7. Przycięcie przydrożnych krzewów.
8. Budowa altany.
9. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków.
10. Dofinansowanie do instalacji paneli fotowoltaicznych i słonecznych.

1.5.10 Sołectwo Józwików

Zasoby:

Liczba mieszkańców: **103**

Najważniejsze potrzeby sołectwa:

1. Remont drogi powiatowej Józwików – Gruszka.
2. Budowa Internetu szerokopasmowego.
3. Modernizacja oświetlenia ulicznego.
4. Budowa boiska sportowego.
5. Zagospodarowanie miejsca na cele społeczno –kulturalne.
6. Dofinansowanie do instalacji paneli fotowoltaicznych i słonecznych.
7. Remont dróg dojazdowych do pól.
8. Budowa kanalizacji lub przydomowych oczyszczalni ścieków.
9. Remont dróg na terenie miejscowości.

Zdjęcie 23. Droga w miejscowości Józwików
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

Zdjęcie 24. Kościół w Józwikach - Parafia p.w. MB Nieustającej Pomocy
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

1.5.11 Sołectwo Kaliga

Zasoby:

Liczba mieszkańców: **130**

Najważniejsze potrzeby sołectwa:

1. Budowa kanalizacji sanitarnej.
2. Odtworzenie rowów melioracyjnych.
3. Budowa placu zabaw.
4. Remont drogi gminnej Kaliga – Węgrzyn.
5. Remont dróg dojazdowych do pól.
6. Budowa chodników.
7. Rozbudowa oświetlenia ulicznego.
8. Przebudowa drogi Mały Węgrzyn – Kaliga.
9. Dofinansowanie do instalacji paneli fotowoltaicznych i słonecznych.

Zdjęcie 25. Ziemianka w miejscowości Kaliga
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

Zdjęcie 26. Kapliczka w miejscowości Kaliga
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

1.5.12 Sołectwo Kłucko

Zasoby:

1. Szkoła Podstawowa w Kłucku
2. Plac zabaw
3. Wielofunkcyjne boisko sportowe

Liczba mieszkańców: **434**

Najważniejsze potrzeby sołectwa:

1. Modernizacja drogi powiatowej Górniki – Kłucko - Grzymałków.
2. Modernizacja drogi powiatowej Stanowiska – Kłucko –Filipy.
3. Remont dachu, komina, schodów i chodników w budynku Szkoły Podstawowej w Kłucku.
4. Modernizacja dróg gminnych.
5. Wykonanie rowów przy drodze gminnej Kłucko – Podgóry.
6. Wykonanie rowów przy drodze powiatowej Kłucko – Pałęgi.
7. Rozbudowa oświetlenia ulicznego.
8. Budowa chodników.
9. Uporządkowanie basenu przeciwpożarowego.
10. Budowa wiat przystankowych.
11. Budowa oświetlenia ulicznego w kierunku cmentarza.
12. Zainstalowanie tablic informacyjnych wraz z informacją o numerach w poszczególnych przysiółkach należących do sołectwa Kłucko.
13. Budowa kanalizacji lub przydomowych oczyszczalni ścieków.
14. Dofinansowanie do instalacji paneli fotowoltaicznych i słonecznych.
15. Budowa lub modernizacja sali gimnastycznej.
16. Odmulenie rowów przydrożnych.
17. Budowa stoku narciarskiego w miejscowości Kłucko.

Zdjęcie 27. Droga w sołectwie Kłucko
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

Zdjęcie 28. Kościół w Kłucku - Parafia p.w. św. S. Faustyny Kowalskiej
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

1.5.13 Sołectwo Lewoszków

Zasoby:

Liczba mieszkańców: **199**

Najważniejsze potrzeby sołectwa:

1. Wycinka krzewów i udrożnienie rowów.
2. Odtworzenie rowów i utwardzenie drogi nawierzchnią bitumiczną od Lewoszowa w kierunku Momocichy.
3. Modernizacja dróg dojazdowych do pól.
4. Budowa wiaty przystankowej.
5. Przebudowa dróg na terenie miejscowości.
6. Budowa kanalizacji lub przydomowych oczyszczalni ścieków.
7. Dofinansowanie do instalacji paneli fotowoltaicznych i słonecznych.

Zdjęcie 29. Kapliczka w Lewoszowie
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

1.5.14 Sołectwo Łysów

Zasoby:

Liczba mieszkańców: **50**

Najważniejsze potrzeby sołectwa:

1. Odtworzenie rowów i utwardzenie poboczy.
2. Remont drogi Łysów – Węgrzyn.
3. Remont drogi Łysów – Józwików i położenie asfaltu .
4. Uzupełnienie przepustu we wsi Łysów – Filipy.
5. Modernizacja oświetlenia ulicznego.
6. Poszerzenie drogi Łysów – Węgrzyn Nr 0473T.
7. Dofinansowanie do instalacji paneli fotowoltaicznych i słonecznych.

Zdjęcie 30. Krzyż w miejscowości Łysów

Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

Zdjęcie 31. Droga w Łysowie
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

1.5.15 Sołectwo Momocicha

Zasoby:

Liczba mieszkańców: **197**

Najważniejsze potrzeby sołectwa:

1. Odtworzenie rowów i udrożnienie przepustów.
2. Remonty dróg polnych Momocicha – Grodzisko.
3. Budowa kanalizacji sanitarnej.
4. Dofinansowanie do instalacji paneli fotowoltaicznych i słonecznych.
5. Przebudowa drogi gminnej Lewoszków – Kopyściaki – Momocicha.

Zdjęcie 32. Przystanek i droga w sołectwie Momocicha
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

Zdjęcie 33. Kapliczka w miejscowości Momocicha
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

1.5.16 Sołectwo Mościska Duże

Zasoby:

1. Świetlica wiejska

Liczba mieszkańców: **198**

Najważniejsze potrzeby sołectwa:

1. Wyposażenie świetlicy poprzez zakupienie zabawek, gier, aby rozwijać pasję i zainteresowania młodzieży.
2. Zakup wyposażenia kuchni w świetlicy.
3. Ogrodzenie placu zabaw wraz z budynkiem świetlicy.
4. Doposażenie placu zabaw, gdzie dzieci zyskają miejsce do spędzania wolnego czasu.
5. Budowa kanalizacji sanitarnej lub przydomowych oczyszczalni ścieków.
6. Utwardzenie drogi gminnej z Mościsk Dużych do Sielpi (szlak harcerski).
7. Odmulenie przydrożnych rowów.
8. Budowa łazienki przy świetlicy wiejskiej.
9. Dofinansowanie do instalacji paneli fotowoltaicznych i słonecznych.

Zdjęcie 34. Droga w Mościskach Dużych
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

Zdjęcie 35. Kapliczka w miejscowości Mościska Duże
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

1.5.17 Sołectwo Mościska Małe

Zasoby:

Liczba mieszkańców: **110**

Najważniejsze potrzeby sołectwa:

1. Wykaszenie poboczy.
2. Założenie przepustów.
3. Dofinansowanie do instalacji paneli fotowoltaicznych i słonecznych.

Zdjęcie 36. Kapliczka w miejscowości Mościska Małe
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r

Zdjęcie 37. Droga w Mościskach Małych
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

1.5.18 Sołectwo Mularzów

Zasoby:

Liczba mieszkańców: **150**

Najważniejsze potrzeby sołectwa:

1. Wybudowanie placu zabaw.
2. Utworzenie MOR.
3. Rozbudowa kanalizacji sanitarnej lub dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków.
4. Budowa sieci szerokopasmowej.
5. Budowa boiska sportowego.
6. Dofinansowanie do instalacji paneli fotowoltaicznych i słonecznych.

Zdjęcie 38. Przystanek w miejscowości Mularzów
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

Zdjęcie 39. Kapliczka w miejscowości Mularzów
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

1.5.19 Sołectwo Nadworów

Zasoby:

1. Niewielkie boisko do piłki nożnej w Nadworowie

Liczba mieszkańców: **98**

Najważniejsze potrzeby sołectwa:

1. Remont drogi powiatowej.
2. Odnowa kapliczki na końcu wioski, wyłożenie wokół kapliczki kostką.
3. Modernizacja poboczy na drodze Nadworów - Pakuły – Radoszyce.
4. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków.
5. Budowa chodników.
6. Dofinansowanie do instalacji paneli fotowoltaicznych i słonecznych.

Zdjęcie 40. Kapliczka w miejscowości Nadworów
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

1.5.20 Sołectwo Nalewajków

Zasoby:

Liczba ludności: **174**

Najważniejsze potrzeby sołectwa:

1. Remont drogi powiatowej (Górniki – Kłucko - Grzymałków) nr 0470Twraz z budową chodnika na odcinku drogi Górniki – Nalewajków.
2. Utworzenie placu zabaw oraz budowa boiska sportowego.
3. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków.
4. Budowa świetlicy wiejskiej.
5. Budowa sieci szerokopasmowej.
6. Dofinansowanie do instalacji paneli fotowoltaicznych i słonecznych.
7. Budowa altany.
8. Remont dróg na terenie miejscowości.

Zdjęcie 41. Kapliczka w Nalewajkowie
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

1.5.21 Sołectwo Pakuły

Zasoby:

Liczba ludności: **221**

Najważniejsze potrzeby sołectwa:

1. Modernizacja dróg.
2. Modernizacja oświetlenia ulicznego.
3. Dofinansowanie do instalacji paneli fotowoltaicznych i słonecznych.
4. Remont świetlicy.
5. Budowa kanalizacji sanitarnej.
6. Budowa placu zabaw.

Zdjęcie 42. Użytki rolne w miejscowości Pakuły
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

Zdjęcie 43. Kapliczka w sołectwie Pakuły
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

1.5.22 Sołectwo Plenna

Zasoby:

Liczba mieszkańców: **282**

Najważniejsze potrzeby sołectwa:

1. Kupno działki, budowa na niej placu zabaw i boiska sportowego
2. Budowa kanalizacji sanitarnej.
3. Modernizacja i rozbudowa oświetlenia ulicznego.
4. Remont dróg.
5. Położenie asfaltu na drodze wewnętrznej.
6. Budowa wiat przystanków.
7. Dofinansowanie do instalacji paneli fotowoltaicznych i słonecznych.

Zdjęcie 44 Droga w miejscowości PlennaFot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o.

Zdjęcie 45. Kapliczka w miejscowości Plenna Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o.,

1.5.23 Sołectwo Podlesie

Zasoby:

Liczba mieszkańców: **245**

Najważniejsze potrzeby sołectwa:

1. Kupno działki, budowa na niej świetlicy, placu zabaw i boiska sportowego.
2. Odtworzenie rowów, montaż przepustów i barierek.
3. Rozbudowa oświetlenia ulicznego.
4. Budowa sieci szerokopasmowej.
5. Modernizacja drogi powiatowej 0413T Młotkowice – Cis – Zychy – Podlesie, wraz z budową chodnika.
6. Budowa chodnika dla pieszych w Podlesiu.
7. Rozbudowa sieci wodociągowej.
8. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej.
9. Dofinansowanie do instalacji paneli fotowoltaicznych i słonecznych.

Zdjęcie 46. Kapliczka w miejscowości Podlesie
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

Zdjęcie 47. Droga w Podlesiu
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

1.5.24 Sołectwo Radoska

Liczba mieszkańców: **245**

Najważniejsze potrzeby sołectwa:

1. Organizacja nowych miejsc pracy.
2. Budowa krytej pływalni.
3. Upowszechnianie zdrowego stylu życia i dbałości o własne zdrowie (warsztaty, seminaria itp.)
4. Budowa sieci szerokopasmowej.
5. Dofinansowanie do instalacji paneli fotowoltaicznych i słonecznych.
6. Przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 728.
7. Wycinka przydrożnych krzewów.
8. Udrożnienie przepustów.

Zdjęcie 48. Droga w miejscowości Radoska
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

1.5.25 Sołectwo Kapałów

Zasoby:

1. Szkoła Podstawowa w Kapałowie
2. Plac zabaw
3. Lasy Państwowe Nadleśnictwo Ruda Maleniecka - Leśnictwo Kapałów
4. Boisko wielofunkcyjne

Liczba mieszkańców: **397**

Najważniejsze potrzeby sołectwa:

1. Budowa świetlicy wiejskiej w Kapałowie.
2. Organizacja zajęć z języków obcych dla dzieci i młodzieży.
3. Upowszechnianie zdrowego stylu życia i dbałości o własne zdrowie (warsztaty, seminaria itp.)
4. Budowa sieci szerokopasmowej.
5. Dofinansowanie do instalacji paneli fotowoltaicznych i słonecznych.
6. Budowa altany, zorganizowanie punktu widokowego przy drodze wojewódzkiej.
7. Przebudowa drogi wojewódzkiej Nr 728.
8. Wycinka przydrożnych krzewów.
9. Udrożnienie przepustów.

Zdjęcie 49. Plac zabaw na terenie Szkoły Podstawowej w Kapałowie
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

1.5.26 Sołectwo Radoszyce

Zasoby:

1. Gimnazjum Nr 1 im. Kazimierza Wielkiego w Radoszycach.
2. Szkoła Podstawowa w Radoszycach.
3. Biblioteka Publiczna w Radoszycach.
4. Place zabaw.
5. Gminny Klub Sportowy "Partyzant" (data rejestracji: 14 lutego 2002).
6. Ochotnicza Straż Pożarna w Radoszycach (data rejestracji: 11 lipca 2001).
7. Lokalna Grupa Działania „Nad Czarną i Pilicą” (data rejestracji: 28 kwietnia 2006).
8. Świętokrzyskie Stowarzyszenie Paralotniowe BIELIK (data rejestracji: 14 marca 2014).
9. STOWARZYSZENIE "RADOSZE" (data rejestracji: 14 maja 2012).
10. Klub Karate i Sportów Walki "Tiger".
11. Stadion w Radoszycach.
12. Boisko sportowe typu „orlik”

Liczba mieszkańców: **3277**

Najważniejsze potrzeby sołectwa:

1. Budowa przedszkola samorządowego
2. Budowa/rozbudowa Domu Kultury.
3. Rozbudowa budynku Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Radoszycach.
4. Budowa stacji uzdatniania wody.
5. Budowa kanalizacji sanitarnej na ulicach: Koneckiej, Piaskowej, Szkolnej, Częstochowskiej, Krakowskiej i Południowej.
6. Modernizacja ulicy Krakowskiej i ulicy Spółdzielczej.
7. Remont kanału burzowego na ulicach: Mickiewicza, Słonecznej i Piotrkowskiej.
8. Wyczyszczenie przepustu na skrzyżowaniu ulicy Częstochowskiej i Kościuszki.
9. Budowa kanalizacji burzowej na ulicach: Kpt. Stońskiego, Papieża Jana Pawła II, Piotrkowskiej, Południowej i Leśnej.
10. Naprawa nawierzchni dróg: Piotrkowskiej, Koneckiej i Krakowskiej – przebudowa i poszerzenie dróg powiatowych i gminnych.

11. Dokończenie remontu i przebudowa drogi powiatowej ul. Kieleckiej od strony miejscowości Górniki.
12. Modernizacja nawierzchni od ulicy Krakowskiej (k. stacji benzynowej) do ulicy Południowej.
13. Budowa chodników przy drogach gminnych i powiatowych.
14. Budowa toalety publicznej w okolicach ul. Rynek.
15. Budowa oświetlenia ulicznego wokół cmentarza i wzdłuż ulic: Krakowska – Lasek, Krochmalna, Spółdzielcza, Piaskowa, Południowa i Kpt. Stoińskiego i Majora Hubala (przedłużenie do Południowej), wokół obiektu sportowego „Na Lasku”.
16. Uzupełnienie oznakowania drogowego.
17. Zagospodarowanie placów przy ulicy Kościuszki i Ogrodowej.
18. Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Radoszyce.
19. Zmiana organizacji ruchu na ulicach: Krakowskiej, Rynek, Ogrodowej, Kościelnej, Kościuszki i Częstochowskiej.
20. Kontynuacja budowy obiektu rekreacyjno – sportowego „Lasek” .
21. Budowa zbiornika retencyjnego na rzece Plebance.
22. Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 728 (wraz z budową skrzyżowania bezkolizyjnego).
23. Wyczyszczenie i zagospodarowanie zbiornika wodnego przy ulicy Glinianki (remont i odprowadzenie wód gruntowych z terenu obok stawu Glinianki, remont drogi dojazdowej do pól wraz z przepustami).
24. Budowa chodnika z parkingiem na ulicy Piotrkowskiej naprzeciwko targowicy wraz z opracowaniem infrastruktury odwadniającej.
25. Budowa parkingu w centrum miejscowości.
26. Regulacja rzeki Plebanki i Kozówki.
27. Wspieranie działalności Gminnego Klubu Sportowego „Partyzant”.
28. Wspieranie działalności orkiestry dętej oraz klubu cyklistów.
29. Doposażenie budynku OSP Radoszyce (np. zakup przenośnej sceny).
30. Odzyskanie praw miejskich przez Radoszyce.
31. Budowa chodnika lub ścieżki rowerowej (połączenie Radoszyc ze ścieżką rowerową).
32. Scalenia gruntów.
33. Budowa gazociągu.
34. Budowa sieci szerokopasmowej.
35. Modernizacja targowicy.

36. Rozwój działań społecznych.
37. Utworzenie strefy przemysłowej.
38. Budowa obwodnicy.
39. Utworzenie szkoły średniej.
40. Utworzenie Dziennego Domu Pobytu dla Seniorów.
41. Utworzenie terenów inwestycyjnych.
42. Organizacja Festynu „Radoszycanie Dzieciom”.

Zdjęcie 50. Rynek w miejscowości Radoszyce
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

Zdjęcie 51. Plac zabaw w miejscowości Radoszyce
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

1.5.27 Sołectwo Salachowy Bór

Zasoby:

1. Nadleśnictwo Ruda Maleniecka – Leśnictwo Salachowy Bór

Liczba ludności: **64**

Najważniejsze potrzeby sołectwa:

1. Przebudowa drogi gminnej Salachowy Bór do drogi Mościska Duże – Sielcia.
2. Odtworzenie rowów melioracyjnych.
3. Dofinansowanie do instalacji paneli fotowoltaicznych i słonecznych.

Zdjęcie 52. Droga w miejscowości Salachowy Bór
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik

Zdjęcie 53. Nadleśnictwo Ruda Maleniecka – Leśnictwo Salachowy Bór
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

1.5.28 Sołectwo Sęp

Zasoby:

Liczba mieszkańców: **61**

Najważniejsze potrzeby sołectwa:

1. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków.
2. Odtworzenie rowów i udrożnienie przepustów przy drodze powiatowej nr 0407T w miejscowości Sęp oraz wykonanie zatoki autobusowej przy tej drodze.
3. Dofinansowanie do instalacji paneli fotowoltaicznych i słonecznych.

Zdjęcie 54. Krajobraz w miejscowości Sęp
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

1.5.29 Sołectwo Szóstaki

Zasoby:

Liczba ludności: **124**

Najważniejsze potrzeby sołectwa:

1. Wykonanie poboczy na drogach dojazdowych do miejscowości.
2. Modernizacja drogi Szóstaki – Józwików.
3. Budowa wiaty przystankowej.
4. Budowa placu zabaw oraz terenu rekreacyjno– sportowego.
5. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków lub kanalizacji sanitarnej.
6. Dofinansowanie do instalacji paneli fotowoltaicznych i słonecznych.

Zdjęcie 55. Droga w sołectwie Szóstaki
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

1.5.30 Sołectwo Węgrzyn

Zasoby:

1. Ochotnicza Straż Pożarna w Węgrzynie (data rejestracji : 11 lipca 2001)
2. Boisko do piłki nożnej w Węgrzynie
3. Plac zabaw

Liczba mieszkańców: **140**

Najważniejsze potrzeby sołectwa:

1. Budowa wiejskiego domu kultury w Węgrzynie.
2. Budowa sieci szerokopasmowej.
3. Remont drogi powiatowej Węgrzyn – Łysów.
4. Zagospodarowanie gruntów wspólnoty wiejskiej w Węgrzynie.
5. Dofinansowanie do instalacji paneli fotowoltaicznych i słonecznych.
6. Budowa remizy OSP.
7. Budowa boiska sportowego.
8. Zakup samochodu dla OSP.
9. Modernizacja drogi Mały Węgrzyn – Kaliga.
10. Budowa chodnika w miejscowości.
11. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków lub kanalizacji sanitarnej.
12. Rozbudowa oświetlenia ulicznego.

Zdjęcie 56. Plac zabaw oraz boisko w Węgrzynie
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

Zdjęcie 57. Kościół w Węgrzynie - Parafia p.w. NMP Królowej Świata
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

1.5.31 Sołectwo Wilczkowice

Zasoby:

1. Szkoła Podstawowa w Wilczkowicach
2. Filia biblioteczna w Wilczkowicach
3. Świetlica wiejska
4. Ochotnicza Straż Pożarna w Wilczkowicach (data rejestracji : 19 września 2001)
5. Plac zabaw
6. Wielofunkcyjne boisko sportowe

Liczba mieszkańców: **415**

Najważniejsze potrzeby sołectwa:

1. Rozbudowa i remont budynku remizy O.S.P. w Wilczkowicach.
2. Budowa chodnika wzdłuż drogi powiatowej Radoszyce – Wilczkowice - Mnin.
3. Rozbudowa sali gimnastycznej przy SP w Wilczkowicach.
4. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej lub przydomowych oczyszczalni ścieków.
5. Instalacja paneli słonecznych i fotowoltaicznych na budynkach Remizy i Szkoły Podstawowej.
6. Modernizacja dróg dojazdowych do pól.
7. Modernizacja dróg powiatowych i gminnych.
8. Dofinansowanie do instalacji paneli fotowoltaicznych i słonecznych.
9. Odtworzenie rowów melioracyjnych i udroźnienie przepustów
10. Budowa muszli koncertowej przy boisku.

Zdjęcie 58. Kościół w Wilczkowicach - Parafia p.w. św. Maksymiliana Marii Kolbe i św. Faustyny Kowalskiej
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

Zdjęcie 59. Plac zabaw w Wilczkowicach
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

1.5.32 Sołectwo Wiosna

Zasoby:

Liczba mieszkańców: **92**

Najważniejsze potrzeby sołectwa:

1. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków lub kanalizacji sanitarnej.
2. Budowa altany i boiska trawiastego na gruntach wspólnoty.
3. Budowa sieci szerokopasmowej.
4. Modernizacja drogi gminnej Sielpia – Wiosna.
5. Budowa wiaty przystankowej.
6. Modernizacja dróg w miejscowości.
7. Dofinansowanie do instalacji paneli fotowoltaicznych i słonecznych.

Zdjęcie 60. Miejsce do gry w piłkę w miejscowości Wiosna
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

Zdjęcie 61. Kapliczka w miejscowości Wiosna
Fot. GRACZKOWKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

1.5.33 Sołectwo Wisy

Zasoby:

Liczba mieszkańców: **24**

Najważniejsze zadania inwestycyjne sołectwa:

1. Modernizacja dróg na terenie miejscowości.
2. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej.
3. Odtworzenie rowów i remont przepustów.
4. Rewitalizacja zbiornika wodnego.
5. Dofinansowanie do instalacji paneli fotowoltaicznych i słonecznych.

1.5.33 Sołectwo Wyrębów

Zasoby:

1. Boisko do siatkowej piłki plażowej w Wyrębowie

Liczba mieszkańców: **139**

Najważniejsze potrzeby sołectwa:

1. Modernizacja drogi powiatowej Górniki – Kłucko oraz budowa chodnika na tymże odcinku.
2. Modernizacja drogi Wyrębów – Huta.
3. Regulacja rzeki Plebanki odtworzenie i rowu melioracyjnego.
4. Budowa placu zabaw i boiska wielofunkcyjnego na działce nr 429.
5. Budowa świetlicy wiejskiej.
6. Rozbudowa oświetlenia ulicznego.
7. Budowa sieci szerokopasmowej.
8. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków lub kanalizacji sanitarnej.
9. Dofinansowanie do instalacji paneli fotowoltaicznych i słonecznych.

Zdjęcie 62. Boisko do plażowej piłki siatkowej w Wyrębowie
Fot. GRACZKOWKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

Zdjęcie 63. Droga w sołectwie Wiosna
Fot. GRACZKOWKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

1.5.34 Sołectwo Zychy

Zasoby:

1. Stowarzyszenie Na Rzecz Wspierania Rozwoju Ziemi Radoszyckiej RAD-a (data rejestracji: 13 maja 2015)

Liczba mieszkańców: **83**

Najważniejsze potrzeby sołectwa:

1. Modernizacja drogi gminnej.
2. Odtworzenie rowów melioracyjnych.
3. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej.
4. Budowa przepustu pod drogą odprowadzającego wodę do rzeki.
5. Budowa wiaty przystankowej.
6. Rozbudowa oświetlenia ulicznego.
7. Dofinansowanie do instalacji paneli fotowoltaicznych i słonecznych.

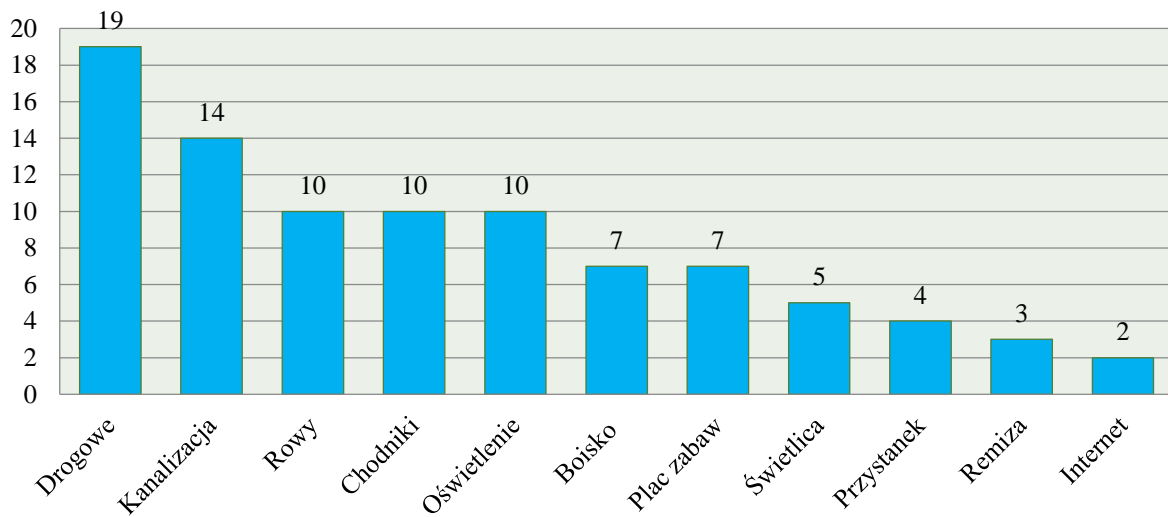
Zdjęcie 64. Pomnik upamiętniający pobyt majora Henryka Dobrzańskiego Hubala we wsi Zychy Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

Podsumowanie zgłaszanych potrzeb

Najczęściej zgłaszanymi problemami/ potrzebami przez mieszkańców Gminy Radoszyce były potrzeby związane z modernizacją dróg (gminnych, powiatowych) oraz infrastruktury towarzyszącej oraz budową kanalizacji. Poniższy wykres przedstawia najczęściej zgłaszane potrzeby.

Wykres 1: Potrzeby występujące na terenie Gminy Radoszyce

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ankiet październik 2015r.

2. Społeczeństwo

2.1 Demografia

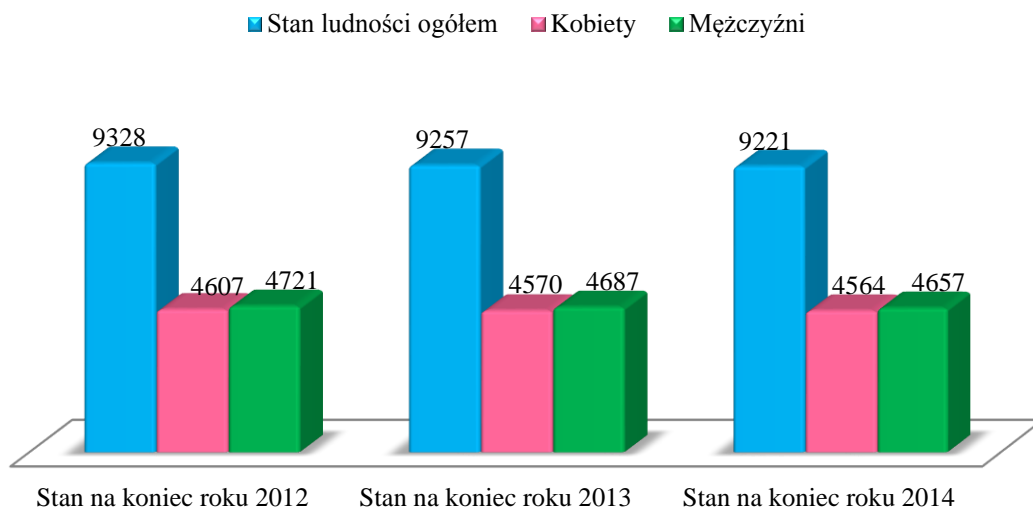
Według danych Urzędu Gminy w Radoszycach na koniec 2014 r. gminę zamieszkiwało **9221 osób w tym 4564 kobiet i 4657 mężczyzn**. To o **107 osób mniej** niż w roku 2012. Poniższa tabela pokazuje, iż co roku **maleje** liczba osób w wieku **produkcyjnym**, **wzrasta** natomiast w wieku **poprodukcyjnym i przedprodukcyjnym**.

Tabela 1. Struktura ludności na terenie Gminy Radoszyce w latach 2012-2014

Struktura ludności	Stan na koniec roku 2012	Stan na koniec roku 2013	Stan na koniec roku 2014
Stan ludności ogółem, w tym:	9328	9257	9221
Kobiety	4607	4570	4564
Mężczyźni	4721	4687	4657
Urodzenia żywe ogółem	85	87	89
Zgony ogółem	96	97	91
Przyrost naturalny	-9	-10	-2
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	1083	1751	1732
Ludność w wieku produkcyjnym Kobiety (18-59 lat) / Mężczyźni (18-64)	K-2632 M-3281	K-2601 M-3275	K-2573 M-3258
Ludność w wieku poprodukcyjnym Kobiety (60 lat i więcej) / Mężczyźni (65 lat i więcej)	K-1090 M-506	K-1103 M-519	K-1126 M-529

Źródło: Urząd Gminy Radoszyce wrzesień 2015r.

Wykres 2. Struktura ludności na terenie Gminy Radoszyce w latach 2012-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Radoszyce wrzesień 2015r.

Wskaźnik obciążenia demograficznego.

Analiza wskaźnika obciążenia demograficznego, tj. liczby ludności w wieku poprodukcyjnym (powyżej 59/64 roku życia) na 100 osób w wieku produkcyjnym, potwierdza tendencję stałego wzrostu ludności w **wieku emerytalnym**. Poniżej przedstawiono tabelę obrazującą zmiany wskaźnika obciążenia demograficznego na przestrzeni czterech ostatnich lat.

Tabela 2: Zmiany wskaźnika obciążenia demograficznego w latach 2011-2014

GMINA RADOSZYCE	2011	2012	2013	2014
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	58,00	58,20	57,70	58,40
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	87,00	90,10	94,40	97,80
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	27,00	27,60	28,00	28,90

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego w Kielcach

Na koniec 2014r. w Gminie Radoszyce wskaźnik obciążenia demograficznego osiągnął wartość **28,90** i był wyższy w porównaniu ze wskaźnikiem w roku 2013.

Najważniejszym czynnikiem wpływającym na dynamikę i strukturę rozwoju ludności są urodzenia. W ostatnich latach obserwujemy **stopniowy spadek liczby ludności**, co obrazuje poniższa tabela. Niepokojącym zjawiskiem jest **ujemny przyrost naturalny** przez 3 minione lata, co wynika z większej liczby zgonów niż urodzeń. **Średnia gęstość zaludnienia na terenie gminy w 2014r. wynosił 62,8 mieszkańców/km².**

Tabela 3: Migracje wewnętrzne i zewnętrzne w Gminie Radoszyce w 2014r.

Miejscowość	Urodzenia	Zgony	Zameldowania	Wymeldowania	Przebiegania	Emigracje
Filipy	1	2	0	2	1	0
Górniki	0	1	1	0	0	0
Grębosze	4	1	1	1	0	0
Grodzisko	4	3	5	4	2	0
Gruszka	0	1	0	1	0	0
Huta	0	1	0	0	0	0
Jacentów	1	1	3	5	2	0
Jakimowice	6	6	4	8	0	0

Jarżąb	0	0	0	0	0	0
Józwików	2	0	1	1	0	0
Kaliga	0	3	1	4	0	0
Kapałów	4	2	1	1	0	0
Kluccko	5	2	9	1	4	0
Lewoszów	4	2	0	2	0	0
Łysów	0	0	0	0	0	0
Momocicha	2	2	0	3	0	0
Mościska Duże	2	0	1	6	0	0
Mościska Małe	0	0	0	0	0	0
Mularzów	2	4	0	3	0	0
Nadworów	0	0	1	0	0	0
Nalewajków	2	1	0	0	2	0
Pakuly	3	2	0	3	0	0
Plenna	4	2	2	0	1	0
Podlesie	3	1	0	1	0	0
Radoska	1	4	1	0	0	0
Radoszyce	24	36	24	34	1	0
Salachowy Bór	0	0	0	0	0	0
Sęp	0	1	0	0	4	0
Szóstaki	2	3	1	1	0	0
Węgrzyn	3	1	3	0	0	0
Wilczkowice	5	3	1	2	0	0
Wiosna	1	3	0	1	0	0
Wiszy	0	0	0	0	0	0
Wyřebów	1	0	2	1	4	0
Zychy	0	3	4	2	0	0
RAZEM	86	91	66	87	21	0

Źródło: Urząd Gminy Radoszyce wrzesień 2015r.

W tabeli nr 2 przedstawiono dane dotyczące **procesów migracyjnych** w Gminie Radoszyce w roku 2014, z podziałem na miejscowości należące do Gminy. W tym okresie do Gminy zameldowało się **66 osób**, natomiast wymeldowało **87**, co oznacza, że w 2014r. liczba ludności w wyniku migracji **zmalala o 21 osób**.

Tabela 4: Liczba urodzeń dzieci w Gminie Radoszyce wg. płci w latach 2012-2014

lata	2012		2013		2014	
	dziewczynki	Chłopcy	dziewczynki	chłopcy	dziewczynki	chłopcy
liczba	42	42	49	41	46	40
razem	84		90		86	

Źródło: Urząd Gminy Radoszyce wrzesień 2015r.

Powyższa tabela obrazuje liczbę **urodzeń dzieci** na przełomie 3 ostatnich lat. Na jej podstawie można stwierdzić, że liczba ta, co roku jest na **podobnym poziomie**. Względem płci, w latach **2013 – 2014**, rodziło się **więcej** dziewczynek niż chłopców. W **2012 r.** liczba względem płci rozdzieliła się **równo po 42 dzieci**.

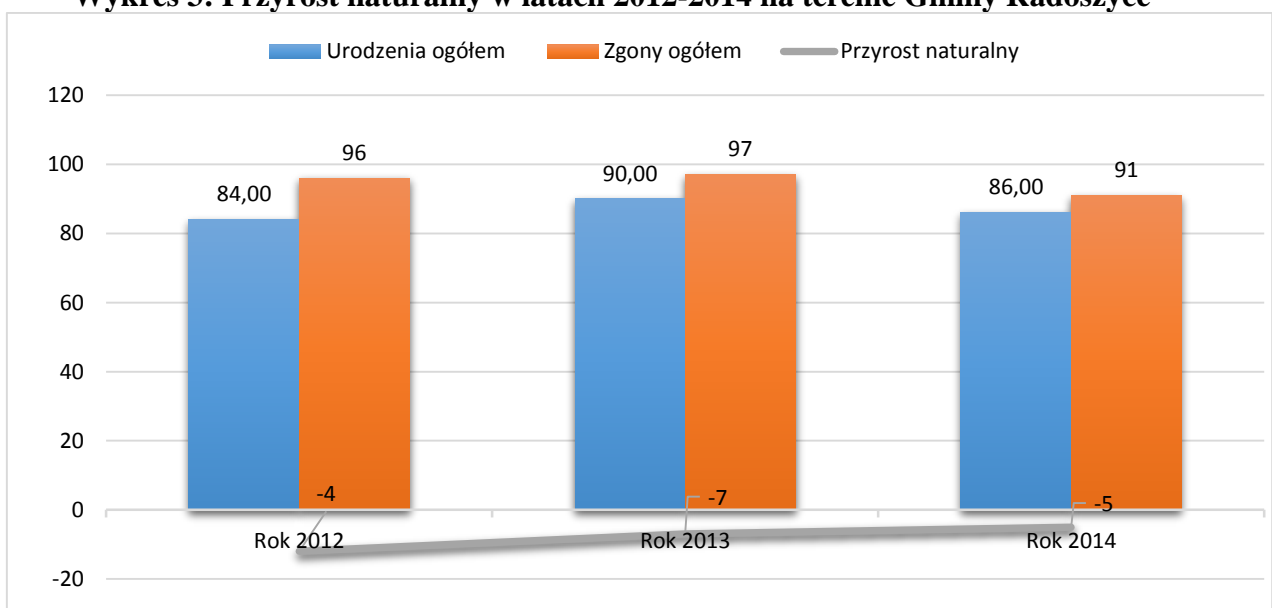
Tabela 5. Liczba zgonów z podziałem na wiek w latach 2012-2014

ROK	0-10	11-20	21-30	21-40	41-50	51-60	61-70	71-80	Powyżej 80	Powyżej 90	Ogółem
2012	1	0	0	1	5	9	5	27	36	12	96
2013	0	0	0	0	4	15	11	27	28	12	97
2014	0	0	3	1	5	8	16	21	28	9	91

Źródło: Urząd Gminy Radoszyce wrzesień 2015r.

W trzech ostatnich latach (2012-2014r.) odnotowano **podobną liczbę** zgonów, co przedstawia powyższa tabela. Niestety jest ona wyższa niż liczba urodzeń.

Wykres 3: Przyrost naturalny w latach 2012-2014 na terenie Gminy Radoszyce

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Radoszycach, październik 2015r.

Poniżej przedstawiamy tabelę obrazującą wybrane wskaźniki dotyczące ludności dla Powiatu Koneckiego.

Wykres 4: Analiza wybranych wskaźników dotyczących ludności dla gmin Powiatu Koneckiego

	Wskaźnik rozwoju	Końskie	Stąporków	Fałków	Gowarczów	Ruda Maleniecka	Smyków	Słupia Konecka	Radoszyce
1.	Liczba ludności wg GUS na 31.12.2010r.	37 109	18 206	4 782	4 729	3 289	3 761	3 533	9 288
	Liczba ludności wg GUS na 31.12.2014r.	36 276	17 752	4 621	4 720	3 191	3 813	3 431	9 221
	Wzrost (+), spadek (-)	-833	-454	-161	-9	-98	52	-102	-67
2.	Powierzchnia gminy [km2]	250,14	231,67	132,37	100,96	110,05	62,09	105,8	146,64
3.	Gęstość zaludnienia [os/km2] na 31.12.2010r.	148	79	36	47	30	61	33	63
	Gęstość zaludnienia [os/km2] na 31.12.2014r.	146	77	35	47	29	61	33	62
4.	Średnia gęstość zaludnienia dla powiatu na 31.12.2010r.	74							
	Średnia gęstość zaludnienia dla powiatu na 31.12.2014r.	73							

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego <http://www.stat.gov.pl> sierpień 2015r.

Z powyższych danych wynika, iż problem zmniejszającej się liczby ludności dotyka wszystkie gminy powiatu koneckiego poza Gminą Smyków.

W Gminie Radoszyce w roku 2014 liczba ludności wynosiła **9288 osób** i względem roku 2010 **zmniejszyła się o 67 osoby**.

2.2 Wiek i struktura wykształcenia mieszkańców

Zdecydowanie **najliczniejszą** miejscowością na terenie Gminy są **Radoszyce**, które liczą **3277 mieszkańców**. Drugą z kolei są **Jakimowice** liczące **487 mieszkańców**, a kolejną **Kłucko** zamieszkiwane przez **434 osoby**. **Najmniej**, bo tylko **24 osoby** liczy miejscowość **Wiszy**. Poniższa tabela przedstawia liczbę mieszkańców poszczególnych sołectw w podziale wiekowym.

Tabela 6: Struktura wiekowa ludności w poszczególnych miejscowościach na terenie Gminy Radoszyce wrzesień 2015r.

Sołectwo	Przedział wiekowy															
	0-5		6-16		17-25		26-40		41-50		51-60		61-70		71 i więcej	
	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M
Filipy	6	1	3	5	9	2	13	14	5	4	5	8	9	8	12	4
Górniki	1	6	2	5	5	8	11	6	4	5	4	5	3	2	3	2
Grębosze	5	7	6	9	11	5	12	14	4	5	8	12	5	7	9	5
Grodzisko	10	4	10	15	20	29	37	41	16	26	24	26	15	21	29	8
Gruszka	2	1	1	7	7	14	4	10	5	7	8	7	7	5	10	9
Huta	2	2	5	10	4	11	6	10	9	9	2	4	5	3	6	2
Jacentów	4	8	29	21	20	15	34	32	19	10	12	17	10	14	15	7
Jakimowice	8	11	23	25	37	29	51	48	38	39	22	39	27	19	41	30
Jarząb	4	6	2	4	1	3	2	5	4	6	4	5	3	1	5	4
Józwików	0	1	5	4	7	1	9	15	6	9	4	9	8	6	13	6
Kaliga	5	3	9	9	12	13	10	14	6	7	8	14	5	5	9	1
Kapałów	12	13	26	21	31	24	38	51	20	25	28	29	16	23	25	15
Kłucko	5	4	30	21	30	40	48	57	24	36	27	31	23	16	26	16
Lewoszów	5	10	19	20	12	16	21	25	7	99	9	15	9	9	8	5
Łysów	2	0	4	2	4	2	6	5	2	2	2	3	4	5	4	3
Momocicha	2	4	8	10	9	17	24	17	15	16	8	24	6	12	18	7
Mościska Duże	6	11	24	11	13	8	15	25	11	14	10	13	7	13	12	5
Mościska Małe	4	2	7	5	7	5	11	17	4	5	7	12	5	8	9	2
Mularzów	3	5	9	12	6	17	18	20	6	7	12	11	5	8	9	2
Nadworów	3	2	6	9	8	10	8	7	8	8	1	4	7	4	7	6
Nalewajków	8	11	13	7	5	11	20	28	8	11	10	10	6	10	11	5
Pakuły	12	8	18	15	13	17	22	40	9	15	13	9	8	8	11	3
Plenna	7	5	23	16	19	17	31	42	19	22	16	16	15	12	13	9
Podlesie	12	10	10	18	12	15	31	40	14	4	15	25	9	12	11	7
Radoska	6	9	16	9	14	12	32	41	14	13	14	16	16	14	14	5
Radoszyce	99	100	198	210	203	206	354	410	211	222	232	216	160	176	196	84
Salachowy Bór	0	1	6	2	6	8	3	5	10	6	0	4	4	2	4	3
Sęp	4	1	1	5	2	2	8	12	0	1	7	3	2	4	5	4
Szóstaki	5	6	10	8	3	9	13	19	3	6	7	7	5	6	11	6

Węgrzyn	7	6	8	9	7	12	14	17	8	4	7	10	7	8	11	5
Wilczkowice	12	9	20	24	20	30	46	54	17	21	30	37	21	27	29	18
Wiosna	4	0	8	4	5	6	12	7	5	6	6	9	5	5	7	3
Wiszy	0	0	0	0	0	0	1	1	3	1	2	1	1	0	11	3
Wyřebów	2	7	13	9	6	8	15	18	6	9	8	13	6	4	12	3
Zychy	1	4	7	7	7	6	8	8	4	10	2	5	6	7	5	2

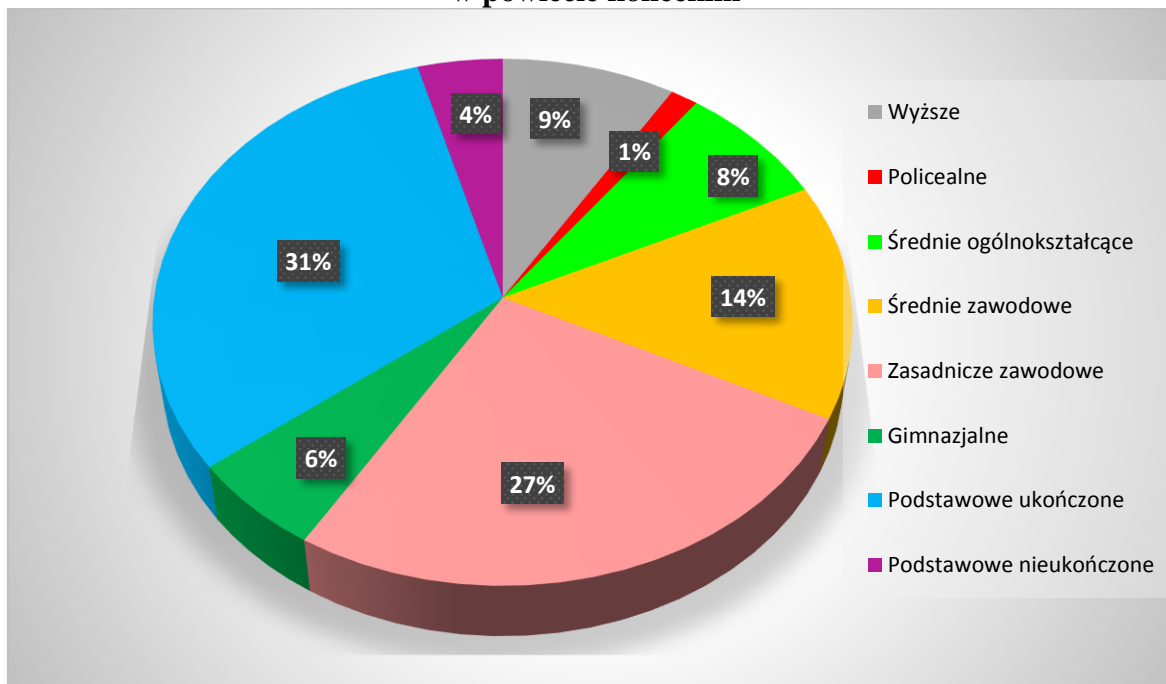
Źródło: Urząd Gminy Radoszyce wrzesień 2015r.

Powyższa tabela pokazuje jednoznacznie, iż społeczeństwo Gminy Radoszyce **starzeje się**. Niepokojącym zjawiskiem jest to, iż coraz częściej z gminy wyjeżdżają ludzie młodzi.

Struktura wykształcenia

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego w Kielcach wynika, iż na przełomie ostatnich lat na terenie powiatu koneckiego udział **osób o wykształceniu, co najmniej średnim wzrosła z 39,2% (2002) do 46,1%. (2011)**. Struktura ludności według poziomu wykształcenia różni się w zależności od płci oraz miejsca zamieszkania. **W 2011 roku spośród ogółu mężczyzn, co 10 osoba ukończyła szkołę wyższą**. Znacznie korzystniej w tym zakresie przedstawia się sytuacja kobiet. Niemal, **co 8 kobieta posiada dyplom ukończenia szkoły wyższej**. Poniższe wykresy przedstawiają poziom wykształcenia (na wsi) mieszkańców powiatu koneckiego.

Wykres 5. Poziom wykształcenia (na wsi) mieszkańców (w wieku 13 lat i więcej) w powiecie koneckim

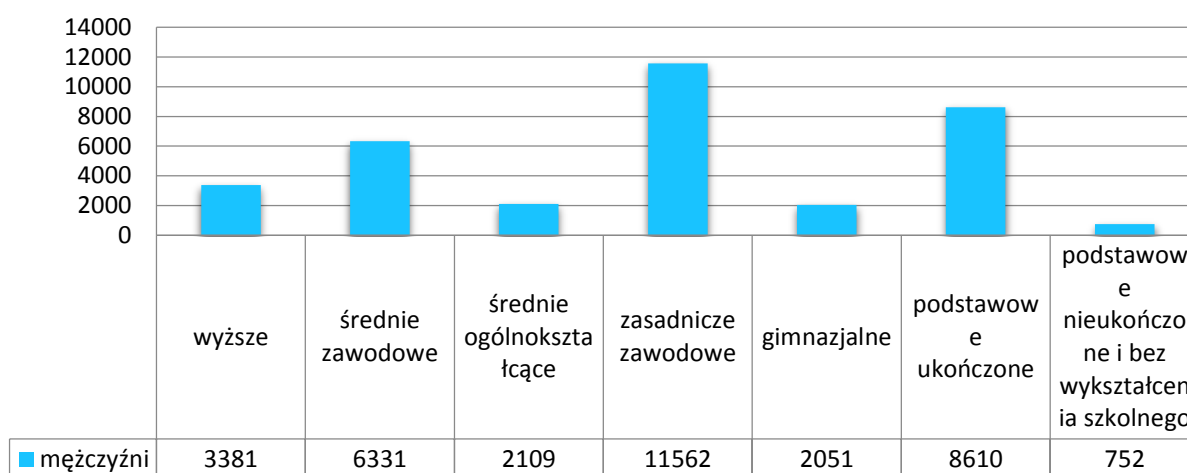

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS: Narodowy spis powszechny 2011r.

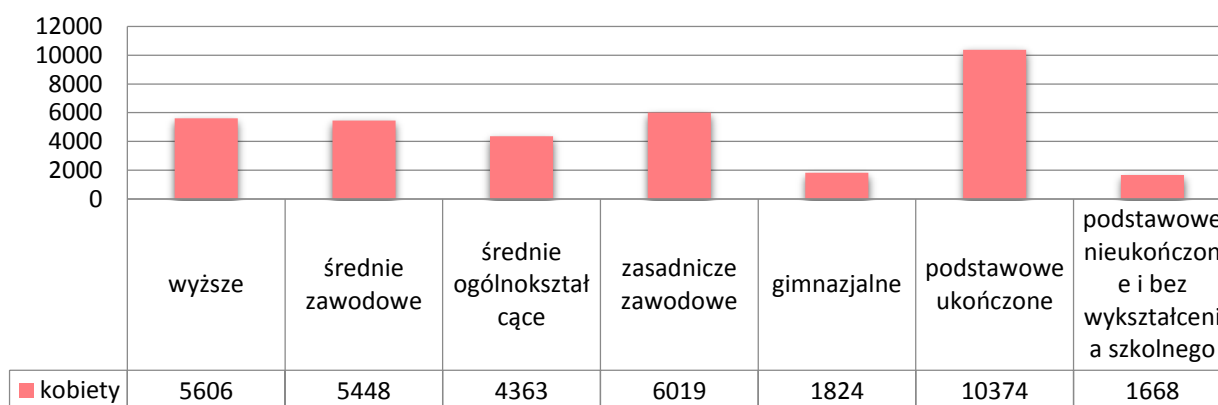
Z analizy powyższych danych wynika, że większość mieszkańców z Powiatu Koneckiego zamieszkujących tereny wiejskie posiada wykształcenie **podstawowe ukończone (31%)**. Najmniej, bo tylko **1%** mieszkańców zdobyło wykształcenie **policealne**. Poniżej przedstawiamy wykresy obrazujące liczbę kobiet i mężczyzn według poziomu wykształcenia.

Wykres 6: Liczba mężczyzn na terenie powiatu koneckiego według poziomu wykształcenia w roku 2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego <http://www.stat.gov.pl> październik 2015r.

Wykres 7: Liczba kobiet na terenie powiatu koneckiego według poziomu wykształcenia w roku 2013

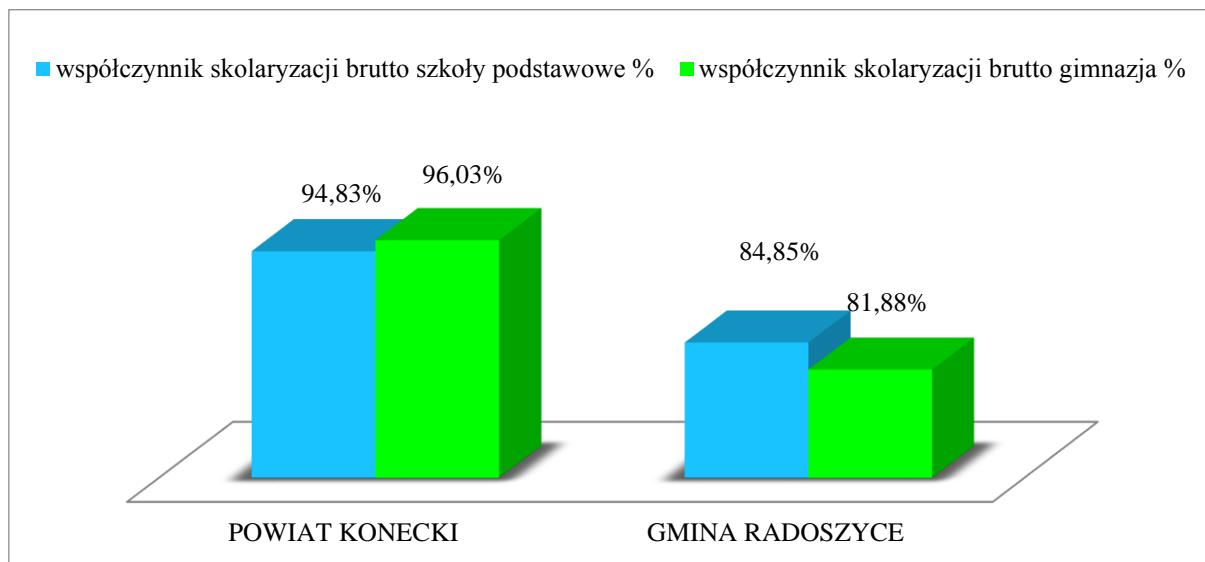
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego <http://www.stat.gov.pl> styczeń 2015r.

Z analizy powyższych danych wynika, iż w Powiecie Koneckim **kobiety** częściej niż mężczyźni kończą **studia wyższe oraz szkoły ogólnokształcące**. **Mężczyźni** natomiast

w większości posiadają wykształcenie **średnie zawodowe oraz zasadnicze zawodowe**.
Poniżej prezentujemy współczynnik skolaryzacji.

Wykres 8: Współczynnik skolaryzacji¹⁴ brutto szkół podstawowych i gimnazjalnych
w roku 2014r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego
<http://www.stat.gov.pl> październik 2015r.

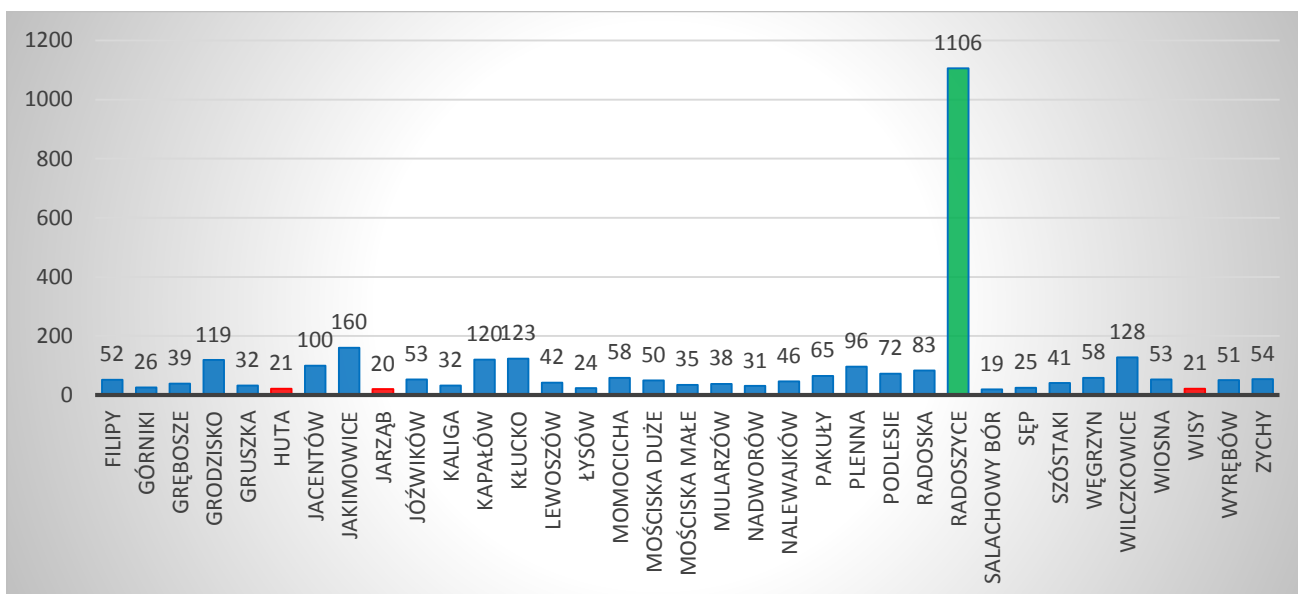
¹⁴ Wskaźnik skolaryzacji - jeden z dwóch podstawowych wskaźników stosowanych do badania poziomu edukacji. Stopa skolaryzacji to odsetek osób uczących się obliczany w stosunku do liczby ludności w określonym przedziale wiekowym, według podziału na odpowiednie etapy kształcenia.

2.3 Gospodarstwa domowe oraz źródła ich utrzymania

W Gminie Radoszyce znajdują się łącznie **3093 gospodarstwa domowe**. Poniższy wykres obrazuje ich liczbę z podziałem na poszczególne sołectwa. Najwięcej gospodarstw znajduje się w **Radoszycach 1106** najmniej natomiast w miejscowościach **Jarzab -20** oraz **Wiszy i Huta -21**.

Wykres 9. Dane dotyczące liczby gospodarstw – stan na 30.06.2015r.

Źródło: Opracowane własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Radoszycach

Źródła utrzymania, dochody gospodarstw domowych

Ostatnie dane na temat **gospodarstw domowych i źródeł ich utrzymania** pochodzą z 2010r. z Narodowego Spisu Powszechnego. Pełne zestawienie źródeł utrzymania przedstawiają tabele poniżej.

Tabela 7. Gospodarstwa indywidualne prowadzące działalność rolniczą

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa domowe, w których ponad 50 % stanowi:	
			Działalności rolniczej	Pracy najemnej
			W liczbach	
1.	Powiat konecki	5835	939	1954
2.	Radoszyce	1125	386	388

Źródło: Powszechny Spis Rolny rok 2010

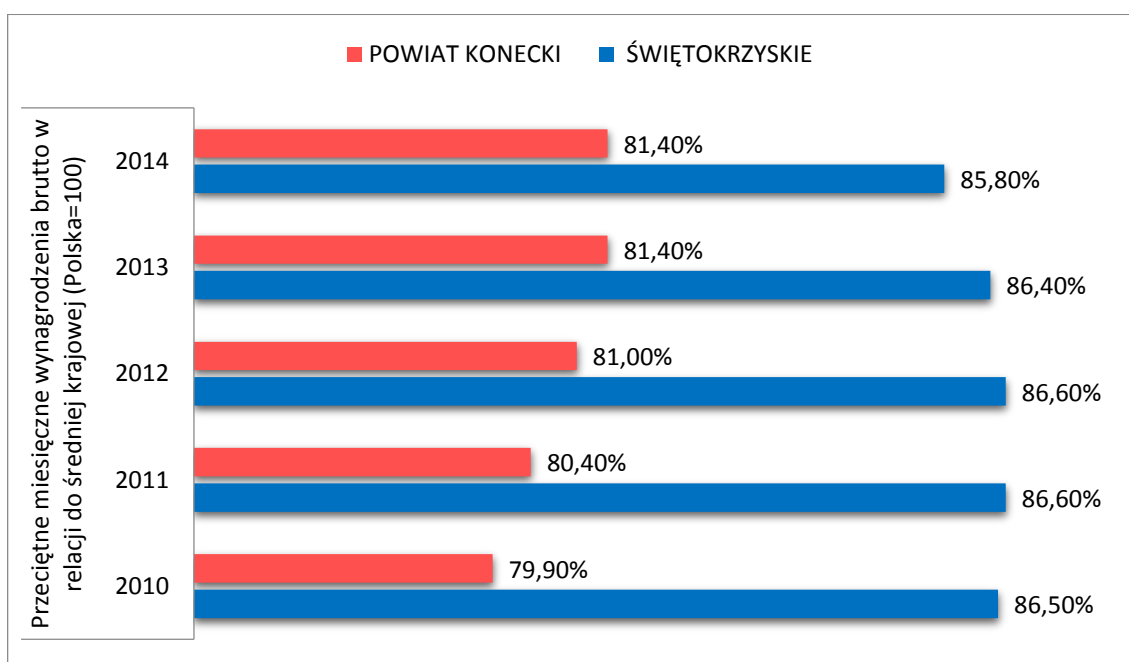
Tabela 8. Liczba gospodarstw według głównego źródła dochodu

Lp.	Dochodów ogółem stanowiły dochody z:				Gospodarstw a pozostałe
	Źródła mieszanych ¹⁵	Działalności pozarolniczej	Emerytury i renty	Niezarobkowych źródeł utrzymania ¹⁶	
	Bezwzględnych				
Powiat konecki	106	470	1694	355	317
Radoszyce	14	35	176	73	53

Źródło: Powszechny Spis Rolny rok 2010

Mieszkańcy gminy utrzymują się dzięki pracy zarówno w państwowych przedsiębiorstwach jak i firmach prywatnych, niewielka część mieszkańców prowadzi własną działalność gospodarczą. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w Kielcach na dzień 31.12.2013r. **dochody ogółem budżetu gminy na jednego mieszkańca wynosiły 3017,35** ¹⁷ i były one wyższe niż w roku 2012 (2996,92 zł). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie koneckim od roku 2009 stopniowo wzrasta w roku 2014 wynosiło **81,40% średniej krajowej**.

Wykres 10: Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego <http://www.stat.gov.pl> październik 2015r.

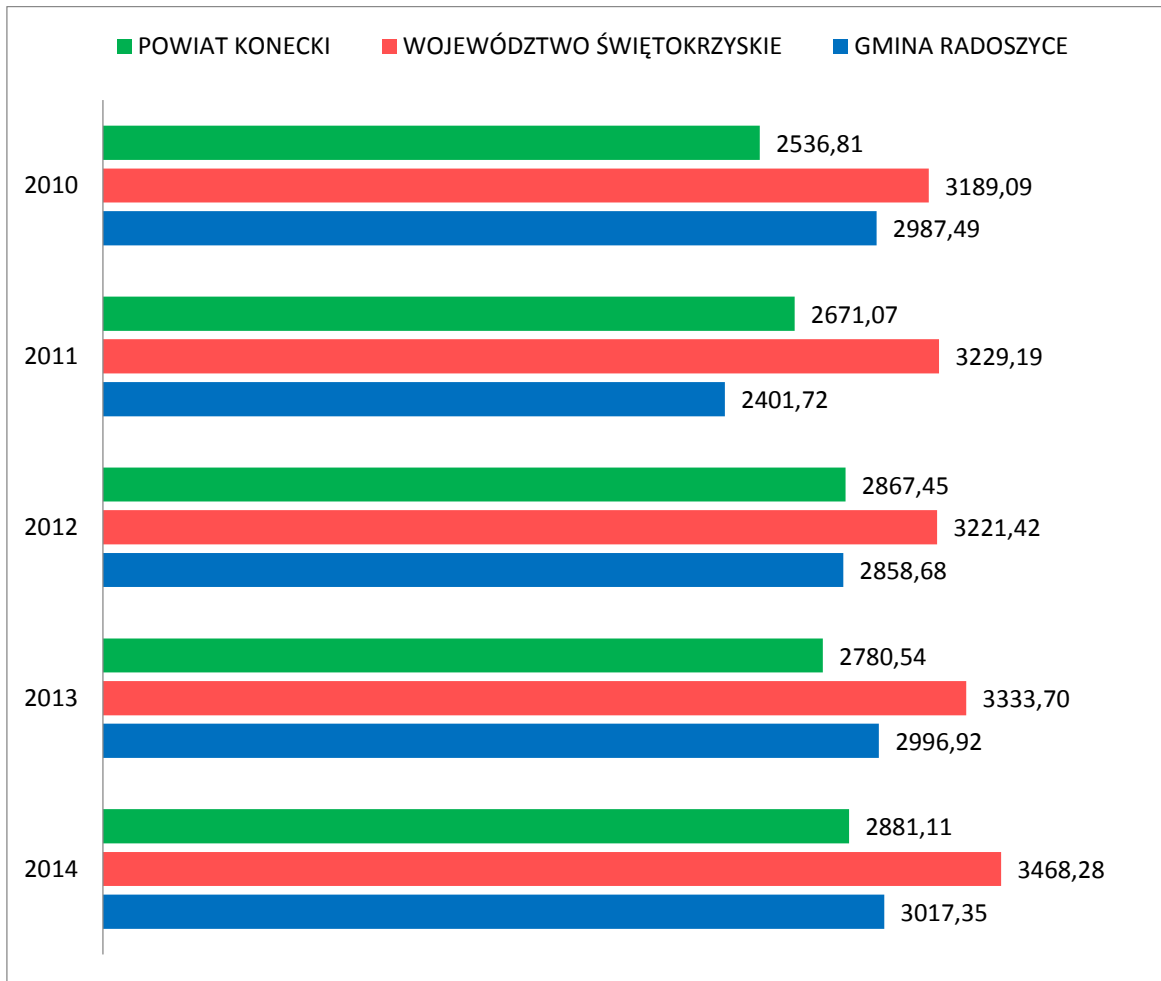
¹⁵ Działalności rolniczej i pracy najemnej.

¹⁶ Poza emeryturą i rentą.

¹⁷ Dane GUS, Statystyczne Vademecum Samorządowca 2014,

Wykres 11: Dochód gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego
<http://www.stat.gov.pl> październik 2015r.

2.4 Mieszkalnictwo

W poszczególnych sołectwach dominuje budownictwo charakterystyczne dla **osadnictwa wiejskiego** pod względem formy i funkcji tj. budynek mieszkalny jednorodzinny z towarzyszącą zabudową związaną z działalnością gospodarczo - rolniczą mieszkańców. **Sieć osadnicza** rozmieszczona jest dość równomiernie. Pod względem typologii osadnictwa przeważają **wsie-ulicówki** charakteryzujące się zwartą zabudową mieszkaniową po obu stronach. W gminie występują także miejscowości typu **rzędówka**, ciągnące się wzdłuż prostej drogi z luźną zabudową, często występującą tylko po jednej stronie drogi oraz osady mające charakter **przysiółków**.

Siedziba Gminy - **miejscowość Radoszyce** posiada wyraźną granicę pomiędzy częścią **centralną – śródmiejską**, z tradycyjnym rynkiem oraz zabytkową dominantą w postaci zespołu kościoła z plebanią, a **nową dzielnicą** mieszkaniowo-usługową o zupełnie innym charakterze, z przewagą zabudowy jednorodzinnej, z prostokątną siatką ulic – czytelnym układem urbanistycznym. Poniższa tabela przedstawia zasoby mieszkaniowe gminy w roku 2012 i 2013.

Tabela 9. Zasoby mieszkaniowe Gminy Radoszyce na podstawie bilansów mieszkaniowych

	Rok 2012	Rok 2013
Mieszkania	2848	2859
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania na m ²	73,5	73,7
Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	70	84
Zaległości w opłatach za mieszkanie w zasobach gminnych w tys. zł	.	1,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego <http://www.stat.gov.pl> październik 2015r.

Zgodnie z ustawą z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych tutejszy **GOPS** realizuje wypłatę **dodatków mieszkaniowych**. W 2014 roku dodatek taki otrzymywało **11 rodzin**, kwota świadczeń wyniosła - **20 175,00 zł**. Jako zadanie celowe z budżetu państwa realizowane były również **dodatki energetyczne**, które pobierało 5 rodzin wartość wypłaconych dodatków wyniosła **884,49 zł**. (Rodzina składająca się z co najmniej 5-ciu osób 18,93 zł m-nie, składająca się z 2-4 osób 15,77 zł m-nie, 1 osoba 11,36 zł m-nie). **Dodatek energetyczny** to świadczenie dla osób, które są odbiorcą wrażliwym energii elektrycznej tj. mają decyzją przyznany dodatek mieszkaniowy i są stroną umowy kompleksowej sprzedaży energii elektrycznej w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

2.5 Struktura zatrudnienia i rynek pracy

Działające na terenie Gminy Radoszyce zakłady pracy są niewielkie a mieszkańcy nie znajdują tam zatrudnienia dla większej liczby osób. Miejscowa ludność w większości zajmuje się prowadzeniem własnych gospodarstw rolnych, prowadzi własną działalność gospodarczą lub pracuje poza miejscem zamieszkania.

Analizując dane Głównego Urzędu Statystycznego można stwierdzić, iż liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON w 2013 roku dla gminy Radoszyce wyniosła ogółem: **559**, w tym w **sektorze rolniczym: 18, przemysłowym: 71, budowlanym: 121**. Należy jednakże pamiętać, że dane te nie obejmują pracujących w indywidualnych gospodarstwach rolnych oraz w firmach. Dane te na tle powiatu koneckiego przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w roku 2013 oraz 2011r.

	Rok 2011	Rok 2011	Rok 2013	Rok 2013
Podmioty gospodarki narodowej	Powiat	Gmina	Powiat	Gmina
Ogółem w tym w sektorze:	6194	559	6359	559
Rolniczym	138	13	150	18
Przemysłowym	914	72	941	71
Budowlanym	995	132	975	121
Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności	735	606	763	610
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. ludności	599	529	610	528

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego
<http://www.stat.gov.pl> październik 2015r.*

Analizując powyższe dane można zauważyć, iż względem roku 2011 ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON **nie zmieniła się**. Największy spadek liczby podmiotów w 2013r. widnieje w sektorze **budowlanym tj. spadek o 11 podmiotów** względem roku 2011. Poniżej przedstawiamy wybrane dane na temat rynku pracy na terenie Gminy Radoszyce oraz Powiatu Koneckiego.

Tabela 11. Wybrane dane na temat rynku pracy w roku 2013.

Dane o rynku pracy rok 2013 i 2011	Powiat (2011r.)	Gmina (2011r.)	Powiat (2013r.)	Gmina (2013r.)
Pracujący ¹⁸	13714	582	13204	545
Bezrobotni zarejestrowani	7380	828	7802	886
W tym kobiety w %	53,2	54,2	52,1	51,1
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w %	13,9	14,2	15,0	15,2
Udział zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym w %	16,3	17,3	17,3	17,7

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego
<http://www.stat.gov.pl> październik 2015r.*

Analizując powyższe dane należy stwierdzić, że w Gminie Radoszyce, ale także w Powiecie Koneckim w roku 2013 **wzrosła** liczba bezrobocia, a zmalała liczba osób pracujących względem roku 2011.

¹⁸ Dane dotyczące podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

2.6 Bezrobocie

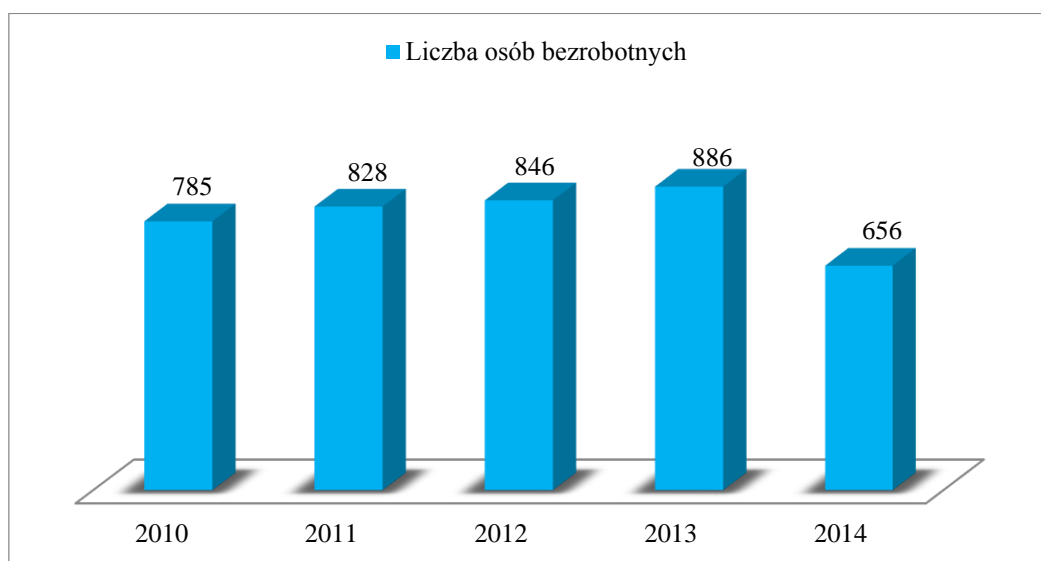
Poniższa tabela obrazuje poziom bezrobocia w Gminie Radoszyce oraz w Powiecie Koneckim. Na jej podstawie można zauważyć, że od 2010 roku bezrobocie w **Gminie Radoszyce rosło**, a dopiero **rok 2014** przyniósł znaczący **spadek**. W roku 2014 o **230** osób mniej było zarejestrowanych, jako bezrobotne względem roku 2013.

Tabela 12. Poziom bezrobocia w Gminie Radoszyce oraz w Powiecie koneckim w latach 2010-2014

ROK	Jednostka terytorialna	Liczba bezrobotnych ogółem	W tym kobiety	Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	Z prawem do zasiłku	W wieku 18-44 lat	Bez pracy powyżej 12 m-cy
2014	Gmina Radoszyce	656	329	29	152	457	267
	Powiat konecki	6261	3223	341	1547	4209	2427
2013	Gmina Radoszyce	886	453	19	188	638	322
	Powiat konecki	7802	4067	292	1789	5379	2708
2012	Gmina Radoszyce	846	424	8	206	606	327
	Powiat konecki	7218	3675	101	1868	5017	2634
2011	Gmina Radoszyce	828	449	4	205	598	321
	Powiat Konecki	7380	3927	53	1931	5123	2593
2010.	Gmina Radoszyce	785	409	7	203	569	280
	Powiat Konecki	7070	3589	68	1836	4853	2252

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PUP Końskie

Wykres 12: Liczba osób bezrobotnych na terenie Gminy Radoszyce w latach 2010-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego <http://www.stat.gov.pl> październik 2015r.

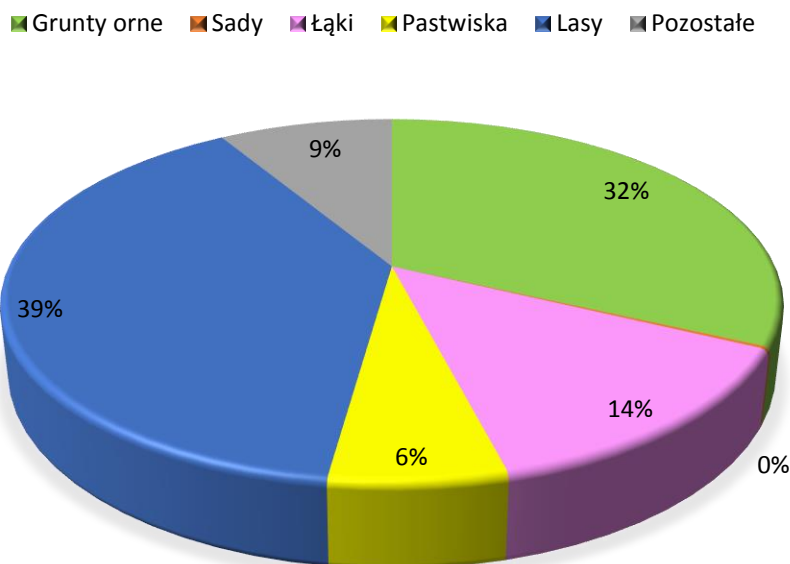

3. Gospodarka

3.1 Rolnictwo

Gmina Radoszyce należy do grupy gmin województwa świętokrzyskiego charakteryzujących się najslabszymi warunkami przyrodniczymi rozwoju rolnictwa, stosunkowo wysoką lesistością, a także wysokim udziałem użytków zielonych w strukturze użytkowania gruntów. Podstawowym kierunkiem produkcji roślinnej jest uprawa **zbóż (żyto, jęczmień, owies)**, uzupełniającym jest uprawa okopowych (**ziemniaki, buraki pastewne**). Kierunkiem produkcji zwierzęcej jest hodowla bydła głównie mlecznego, a następnie trzody chlewnej. Rolnictwo gminy posiada surowcowy charakter, o czym świadczy brak zakładów przetwórstwa rolnego¹⁹.

Wykres 13. Rodzaje gruntów w Gminie Radoszyce stan na 31.06.2015r

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy, październik 2015r.

Największy procent ze wszystkich rodzajów gruntów w Gminie Radoszyce zajmują **las** - **39,14%** powierzchni. Drugą pozycję w kolejności zajmują **grunty orne**, które zajmują **31,97% powierzchni gminy**. Najmniej, bo tylko **0,20%** powierzchni Gminy zajmują **sady**. Poniższa tabela przedstawia rodzaje gruntów i ich powierzchnie na terenie Gminy Radoszyce.

¹⁹ Źródło: www.radoszyce.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&sub=3&menu=4&strona=1

Tabela 13. Rodzaje gruntów i ich powierzchnie w Gminie Radoszyce – stan na 31.06.2015r.

Rodzaje gruntów	Powierzchnia w ha
Grunty orne	4689
Sady	30
Ląki	2024
Pastwiska	914
Lasy	5740
Pozostałe	1268
Powierzchnia ogółem	14665

Źródło: Dane z Urzędu Gminy w Radoszycach, wrzesień 2015r.

Tabela 14. Użytkowanie gruntów w Gminie Radoszyce stan na 31.06.2015r.

Ogółem użytki i nieużytki (w ha)	Użytki rolne (w ha)						Nieużytki rolne
	I klasa	II klasa	III klasa	IV klasa	V klasa	VI klasa	(w ha)
	0	0	85,2058	2352,123	1226,35	4702,35	62,3188

Źródło: Dane z Urzędu Gminy w Radoszycach, wrzesień 2015r.

Według bonitacyjnej klasyfikacji gleb gruntów ornych, Gmina Radoszyce posiada najwięcej użytków rolnych w **klasie VI** – są to **gleby orne najslabsze**, następnie w klasie IV- są to gleby orne średniej, jakości, oraz w klasie V, gdzie gleby orne są słabe.

3.2 Przedsiębiorczość

Z danych Urzędu Gminy w Radoszycach jednoznacznie wynika, że **najwięcej** przedsiębiorstw na terenie gminy było zarejestrowanych **od 2009 roku do 2014 roku**, również w latach **2000-2002** dane plasowały się na podobnym poziomie. W latach tych na terenie gminy było zarejestrowanych **ponad 430** przedsiębiorstw.

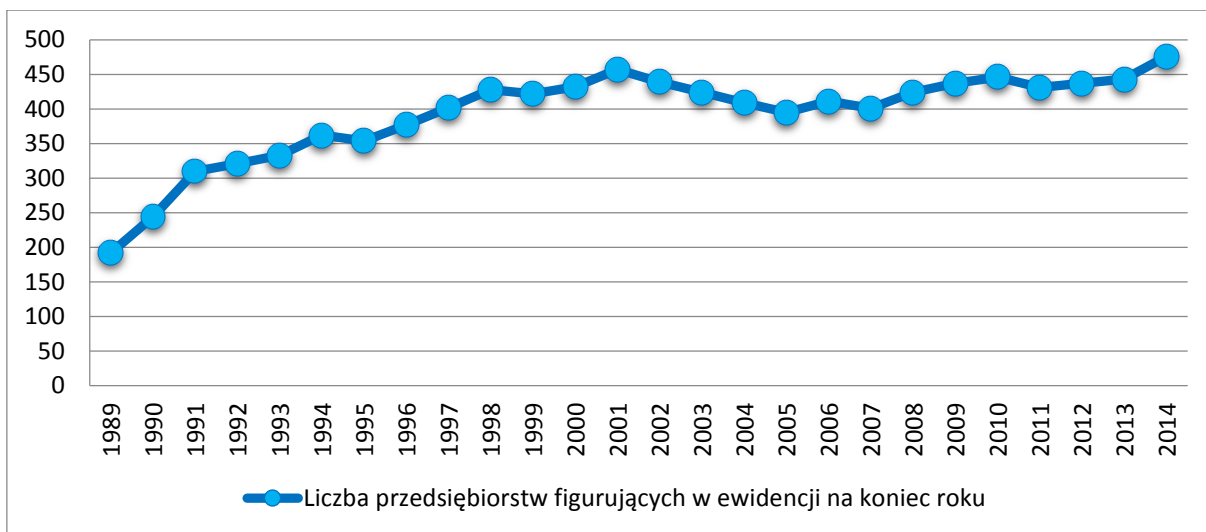
Tabela 15. Liczba przedsiębiorstw (zarejestrowanych, wyrejestrowanych, figurujących) w latach 1989-2014

Rok	Liczba zarejestrowanych przedsiębiorstw	Liczba wyrejestrowanych przedsiębiorstw	Liczba przedsiębiorstw figurujących w ewidencji na koniec roku
1989	208	16	192
1990	77	25	244
1991	104	38	310
1992	80	69	321
1993	63	51	333
1994	72	43	362
1995	62	70	354
1996	104	81	377
1997	80	55	402
1998	81	55	428
1999	67	73	422
2000	81	71	432
2001	93	68	457
2002	42	60	439
2003	56	71	424
2004	66	81	409
2005	51	65	395
2006	62	46	411
2007	48	58	401
2008	66	43	424
2009	52	39	437
2010	80	71	446
2011	40	55	431
2012	64	58	437
2013	59	53	443
2014	68	35	476

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Radoszycach październik 2015r.

Wykres 14: Liczba przedsiębiorstw figurujących w rejestrach w latach 1989-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego <http://www.stat.gov.pl> październik 2015r.

Na terenie gminy znajduje się jedno **gospodarstwo agroturystyczne** w miejscowości Gruszka tj.: Gospodarstwo Agroturystyczne Marianna i Wiktor Ciszek, Gruszka 5, 26-230 Radoszyce. Poniższa tabela przedstawiająca obecnie na terenie Gminy **obiekty gastronomiczne**

Tabela 16. Wykaz restauracji/ barów w Gminie Radoszyce

L.p.	Nazwa i adres
1.	Pizzeria ROMA, ul. Krakowska 5, 26-230 Radoszyce
2.	Pizzeria Tropicana, ul. Spółdzielcza 55c, 26-260 Radoszyce
3.	Bar w Jacentowie, Jacentów 54A, 26-230 Radoszyce
4.	„Imbis u Krysi” Krystyna Jankowska, ul. Konecka 50a, 26-230 Radoszyce
5.	Mojito, Rynek 26, 26-230 Radoszyce
6.	DRINK – BAR, Rynek 14, Radoszyce

Źródło: Dane z Urzędu Gminy w Radoszycach październik 2015r.

4. Infrastruktura techniczna

Wśród zasobów technicznych każdego samorządu wymienić można m.in. infrastrukturę drogową, wodociągową, sanitarną, gazową, zaopatrzenia w ciepło czy energię elektryczną.

4.1 Infrastruktura transportowa i komunikacyjna

Przez teren gminy przebiegają drogi o różnym zasięgu administracyjnym. Są to: droga **krajowa nr S74** (długość na terenie Gminy **7,896 km**) **województwa nr 728**, drogi **powiatowe i gminne**. Poniższe tabele prezentują szczegółowo informacje na temat dróg przebiegających przez teren Gminy Radoszyce.

Tabela 17. Wykaz dróg powiatowych na terenie Gminy Radoszyce

L.p	Numer drogi	Nazwa drogi	Długość dróg (km)	Kilometraż	
				od km	do km
1.	0393T	Ruda Maleniecka - Lipa - Jakimowice	3,140	9+959	13+099
2.	0394T	Jakimowice - Biały Ług - Pilczyca	3,090	0+000	3+090
3.	0401T	Stąporków - Smyków - Radoszyce - Włoszczowa	12,493	22+300	34+793
4.	0406T	Radoszyce - Wilczkowice - Mnin	8,100	0+000	8+100
5.	0407T	Radoszyce - Pakuły - Sęp	8,359	0+000	8+359
6.	0410T	Pijanów - Wilczkowice - Lewoszew	6,326	0+000	6+326
7.	0411T	Momocicha - Pakuły - Kapałów	3,846	0+000	3+846
8.	0412T	Radoszyce - do drogi 0393T	4,756	0+000	4+756
9.	0413T	Młotkowice - Cis - Zychy - Podlesie	6,234	3+500	9+734
10.	0414T	Radoszyce - Jacentów	6,182	0+000	6+182
11.	0416T	Sokołów - Jacentów	0,872	3+203	4+075
12.	0470T	Górniki - Kłucko - Grzymałków	5,134	0+000	5+134
13.	0471T	Stanowiska - Kłucko - Filipy	3,854	2+350	6+204
14.	0472T	Kłucko - Pałęgi - Wólka Kłucka	0,655	0+000	0+655
15.	0473T	Radoszyce - Mościska - Grębosze - Łysów - Józwików	14,546	0+000	14+546
16.	0474T	Kapałów - Kaliga - Węgrzyn	3,646	0+000	3+646
17.	0475T	Józwików - gr. Wojew. Nr.728	0,358	0+000	0+358
18.	bez nr.	Ruda Maleniecka - Jacentów	1,031	1+525	2+556
		Razem w gminie	92,622		

Źródło: Dane z Urzędu Gminy w Radoszycach październik 2015r.

Tabela 18. Wykaz dróg gminnych w Gminie Radoszyce

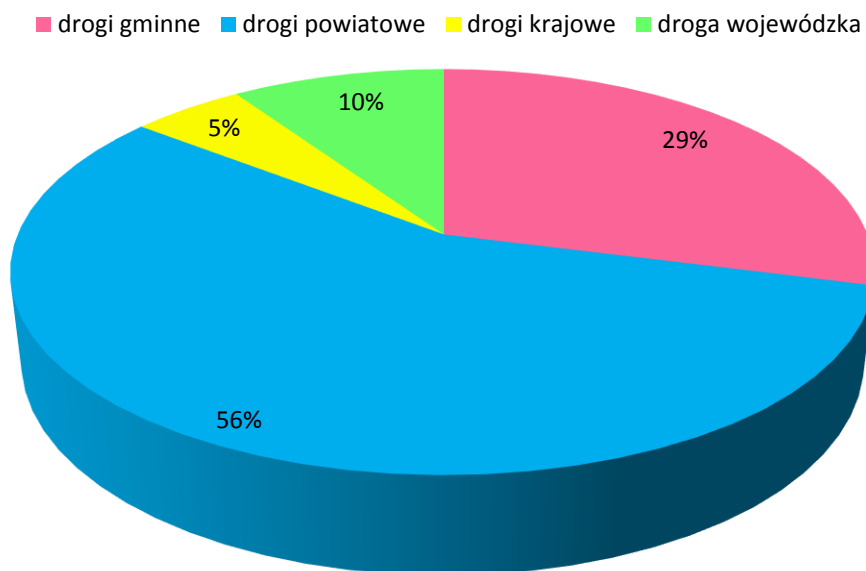
Lp.	Aktualny numer drogi	Nazwa	Długość na terenie Gminy
1.	368001 T	Mościska Duże-Sielpia	4,900
2.	368002 T	Sielpia- Wiosna	4,430

3.	368003 T	Radoszyce-Wisy-Grodzisko Podlesie	1,900
4.	368004 T	Grodzisko Podlesie - Lewki	3,400
5.	368005 T	Grodzisko-Momocicha	1,625
6.	368006 T	Bór Wilczkowski Pierwszy	1,550
7.	368007 T	Radoska przez wieś	1,200
8.	368008 T	Pyszna Górka przez wieś	0,700
9.	368009 T	Kapałów Górny przez wieś	0,900
10.	368010 T	Salachowy Bór - do dr. Mościska Duże-Sielpia	3,900
11.	368011T	Mościska Małe przez wieś	1,700
12.	368012 T	Radoszyce - Zychy	0,300
13.	368013 T	Jakimowice przez wieś	0,900
14.	368014 T	Szóstaki – do dr. Radoszyce –Sęp	1,900
15.	368015 T	Lewoszków – Kopyściaki – Momocicha	1,800
16.	368016 T	Grodzisko – Dąbki	1,200
17.	368017 T	Grębosze – Nalewajków	2,200
18.	368018 T	Józwików – Łysów – Jarząb – Kłucko	6,100
19.	368019 T	Jażwiny – Zychy	0,300
20.	368020 T	Filipy – Łysów	2,200
21.	368021 T	Filipy - Nowek	0,500
22.	368022 T	Stanowiska – Huta - Kozów	1,450
23.	368023 T	Węgrzyn – Filipy	2,400
		RAZEM KM	47,455

Źródło: Dane z Urzędu Gminy w Radoszycach październik 2015r.

Wykres 15: Drogi na terenie Gminy Radoszyce

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego <http://www.stat.gov.pl> październik 2015r.

4.2 Gospodarka wodno-ściekowa

Poniższa tabela obrazuje dane na temat sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy. Wskaźnik skanalizowania Gminy w roku 2014 wynosił **33,40%**. **790** budynków mieszkalnych jest podłączonych do sieci kanalizacyjnej.

Tabela 19. Kanalizacja sanitarna na terenie Gminy Radoszyce

L.p.	Wyszczególnienie	Jednostka miary	Długość na terenie Gminy
1.	Wskaźnik skanalizowania gminy	%	33,40
2.	Długość sieci kanalizacji sanitarnej	km	42,40
3.	Podłączenia kanalizacyjne prowadzące do budynków mieszkalnych	szt.	790
4.	Ilość zbiorników bezodpływowych na ścieki	szt.	994 brak ewidencji, ilość podpisanych nowych umów 70
5.	Ścieki odprowadzane do kanalizacji	m ³ /miesz./rok	370

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Radoszyce październik 2014r.

Na terenie gminy działa jedna oczyszczalnia ścieków. Charakterystykę oczyszczalni zamieszczono w tabeli poniżej.

Tabela 20. Oczyszczanie ścieków komunalnych na terenie Gminy Radoszyce stan na 09.06.2015 r.

Nazwa/lokalizacja	RLM (liczba)	Dociążenie %
Oczyszczalnia ścieków w Radoszycach	3 150 - 60 %	70 %

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Radoszyce październik 2014r.

Głównym źródłem zaopatrzenia ludności w wodę do picia i na potrzeby gospodarce na terenie gminy Radoszyce są **wody podziemne**. Do zbiorowego zaopatrzenia wykorzystywane są przede wszystkim **wody triasowe**.

Tabela 21. Ujęcia wody pitnej i stacje uzdatniania wody w Gminie Radoszyce

L.p.	Ujęcia wody pitnej			Stacje uzdatniania wody		Powierzchnia strefy ochronnej
	Nazwa ujęcia/lokalizacja	Rodzaj wody podziemne lub powierzchniowe	Wydajność m ³ /godzinę	Nazwa/lokalizacja	Wydajność m ³ /dobę	
1.	Studnia nr1	wody triasowe	47,3	ul. Krakowska	1135	teren ochrony bezpośredniej
2.	Studnia nr 2 (studnia awaryjna)	wody triasowe	45,0	ul. Krakowska	1080	teren ochrony bezpośredniej
3.	Studnia nr 3	wody triasowe	31,5	Pakuły	756	teren ochrony bezpośredniej
4.	Studnia nr 4 (nowa nie będąca w eksploatacji)	-----	39,0	działka nr 5532	-----	-----
5.	Studnia nr 5		21,0			
6.	Studnia nr 6		8,8			

Źródło: Dane z Urzędu Gminy w Radoszycach, wrzesień 2015r.

Lp.	Ujęcia wody pitnej			Stacje uzdatniania wody		Powierzchnia strefy ochronnej* (ha)
	Nazwa ujęcia / lokalizacja	Rodzaj: wody podziemne lub powierzchniowe	Wydajność (m ³ /dobę)	Nazwa / lokalizacja	Wydajność (m ³ /dobę)	
1.	Radoszyce	podziemne	1135,20	Radoszyce	1800	strefa bezpośrednia
2.	Radoszyce		1080			
3.	Radoszyce		756			
4.	Radoszyce		936			
5.	Kłucko		504			
6.	Kłucko		211,20			

Źródło: Dane z Urzędu Gminy w Radoszycach, wrzesień 2015r.

Tabela 22. Sieć wodociągowa w Gminie

L.p.	Wyszczególnienie	Jednostka miary	Stan na dzień 31.12.2014 r.
1.	Wskaźnik zwodociągowania gminy	%	99%
2.	Długość sieci wodociągowej rozdzielczej	km	157,80
3.	Podłączenia wodociągowe prowadzące do budynków mieszkalnych	szt.	2310
4.	Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych	m ³ /miesz./rok	21,2

Źródło: Dane z Urzędu Gminy w Radoszycach, październik 2015r.

Gmina Radoszyce na chwilę obecną jest zводociągowana w **99%**, zaś długość sieci wodociągowej wynosi ponad **157** kilometrów. Podłączenia wodociągowe prowadzą do **2310** budynków mieszkalnych.

4.3 Gospodarka odpadami

Od 1 lipca 2013 roku obowiązują nowe zasady odbioru odpadów. Obowiązek podpisania umowy z firmą wywozową przejmuje gmina. Firma, która świadczy usługi odbioru śmieci wybierana jest w postępowaniu przetargowym. Aktualnie jest to **Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej z Końskich**.

Zgodnie Ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2012 r., poz. 391), z dniem 1 stycznia 2012 r. gminy są zobowiązane objąć wszystkich mieszkańców systemem gospodarowania odpadami komunalnymi.

W praktyce oznacza to, że od **1 lipca 2013 r.**, gmina jest odpowiedzialna za zorganizowanie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości a mieszkaniec (lub w jego imieniu administrator lub zarządca nieruchomości) wpłaca na konto gminy opłatę za gospodarowanie odpadami. Gmina ma za zadanie sprawować nadzór nad prawidłowym zagospodarowaniem i unieszkodliwianiem odebranych od mieszkańców odpadów komunalnych.

Zgodnie z ustawą obowiązkiem **Wójta Gminy Radoszyce** jest:

1. Zorganizowanie przetargu na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości lub przetargu na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych, z wyłonionymi w ramach przetargu przedsiębiorcami będą zawierane umowy na świadczenie tych usług;
2. Sporządzanie i przedkładanie marszałkowi województwa i wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska rocznego sprawozdania z realizacji zadań zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, w terminie do 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie.

Nowelizacja ustawy wprowadza dodatkowe obowiązki dla właścicieli nieruchomości:

1. Właściciel nieruchomości jest obowiązany ponosić na rzecz gminy, na terenie, której położona jest jego nieruchomość, opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi będzie stanowiła dochód gminy, z którego gmina będzie finansowała koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Z opłaty tej nie będą mogły być finansowane inne koszty funkcjonowania gminy.
2. Właściciel nieruchomości jest obowiązany złożyć wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami

komunalnymi w terminie 14 dni od dnia zamieszkania pierwszego mieszkańca na terenie nieruchomości lub powstania na nieruchomości odpadów komunalnych.

Nieruchomości zamieszkałe

W Gminie Radoszyce obowiązują dwie stawki:

- w przypadku **selektywnej** zbiórki odpadów - **4,00 zł od mieszkańca**
- w przypadku **braku selektywnej** zbiórki odpadów - **6,00 zł od mieszkańca**

Nieruchomości niezamieszkałe (sklepy, przedsiębiorstwa, firmy, letnicy)

Od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne, na których odpady są zbierane i odbierane w sposób **selektywny** stawka za zagospodarowanie odpadów komunalnych z pojemnika wynosi:

- pojemności 0,12 m³ - 10 zł
- o pojemności 0,24 m³ - 20 zł,
- o pojemności 1,1 m³ - 80 zł,

Od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne, na których odpady są zbierane i odbierane w sposób **nieselektywny** stawka za zagospodarowanie odpadów komunalnych z pojemnika wynosi:

- pojemności 0,12 m³ – 15 zł,
- o pojemności 0,24 m³ – 30 zł,
- o pojemności 1,1 m³ – 135 zł,

Zdjęcie 65. Komunalny Zakład Gospodarczy w Radoszycach

Źródło: www.radoszyce.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&menu=50&strona=1

4.4 Infrastruktura elektroenergetyczna i gazowa

Gmina Radoszyce podlega obsłudze PGE Dystrybucja S.A. Oddział Skarżysko-Kamienna Rejon Energetyczny Końskie, posterunek Radoszyce ul. Zachodnia 1.

Zdjęcie 66. Rozdzielnia 15kV RS w Radoszycach
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

Na terenie Gminy nie ma sieci gazowej. Obecny brak sieci gazu ziemnego na terenie gminy powoduje, że mieszkańcy w szerokim zakresie stosują gaz butlowy propan-butan.

4.5 Infrastruktura telekomunikacyjna

Dostęp do automatycznej centrali telefonicznej posiadają **wszystkie** miejscowości w Gminie. Gospodarstwa indywidualne korzystają głównie z sieci telefonicznej **Telekomunikacji Polskiej S.A.** oraz usług telefonii komórkowych **wszystkich sieci.**

5. Infrastruktura społeczna

5.1 Infrastruktura edukacyjna

Jednostką obsługującą placówki edukacyjne w gminie Radoszyce jest **Gminny Zespół Obsługi Oświaty w Radoszycach**. Na terenie Gminy Radoszyce funkcjonuje **sześć szkół podstawowych, jeden punkt przedszkolny, oraz jedno gimnazjum**. W poniższych tabelach przedstawiono szczegółowe informacje na temat poszczególnych placówek.

Tabela 23. Wykaz placówek edukacyjnych na terenie Gminy Radoszyce

Lp.	Szkoła	Adres siedziby	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli	Liczba etatów
1.	Szkoła Podstawowa w Górnkach	Górniki 18, 26-230 Radoszyce	100	16	11,11
2.	Szkoła Podstawowa w Grodzisku	Grodzisko 48, 26-230 Radoszyce	42	12	8,51
3.	Szkoła Podstawowa w Kłucku	Kłucko 39, 26-212 Smyków	60	13	13
4.	Szkoła Podstawowa w Wilczkowicach	Wilczkowice 34, 26-230 Radoszyce	96	15	11,75
5.	Szkoła Podstawowa w Kapałowie	Kapałów 46, 26-230 Radoszyce	113	17	13,16
6.	Szkoła Podstawowa im. gen. bryg. Antoniego Hedy-Szarego w Radoszycach	ul. Szkolna 1 26-230 Radoszyce	326	27	24,31
7.	Gimnazjum Nr 1 im. Kazimierza Wielkiego w Radoszycach	ul. Ogrodowa 21 26-230 Radoszyce	255	38	33,95
8.	Samorządowe Przedszkole w Radoszycach z/s w Grodzisku	Grodzisko 48C, 26-230 Radoszyce	117	9	7,12

Źródło: Dane z Urzędu Gminy oraz
[/www.radoszyce.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&sub=39&menu=46&strona=1](http://www.radoszyce.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&sub=39&menu=46&strona=1), wrzesień 2015r.

Poniżej został zaprezentowany poziom wyposażenia istniejących placówek. Pozytywną informacją wynikająca z tabeli jest fakt, że obok każdej placówki znajduje się **boisko sportowe**. Każda z placówek jest również posiadaczem wyposażonej w niezbędny sprzęt **Sali komputerowej**.

Tabela 24. Wyposażenie placówek edukacyjnych w Gminie Radoszyce

Nazwa	Liczba sal lekcyjnych	Sala komputerowa	Stolówka	Biblioteka	Hala sportowa/gimnastyczna	Boisko obok placówki
Szkoła Podstawowa w Górnkach	7 sal (brak Sali multimedialnej)	10 stanowisk dla ucznia, system Windows XP, Internet 1GB	Stolówka w szkole; wydawane posiłki jednodaniowe 57 uczniów dożywających się w tym 17 zrefundowane przez GOPS	Biblioteka liczy 5185 woluminów o wartości 10650,70 zł	w szkole znajduje się zastępcza sala gimnastyczna	Tak
Szkoła Podstawowa w Grodzisku	6 sal (brak sali multimedialnej)	10 komputerów stacjonarnych, 1 laptop	Tak	Tak	Wyposażenie sali gimnastycznej: 4 piłki do siatkówki, koszykówki-3, piłki nożnej-2, kosz do koszykówki, drabinka, skrzynia, kozioł	boisko wielofunkcyjne ze sztuczną nawierzchnią
Szkoła Podstawowa w Klucku	9 sal lekcyjnych (wraz z salą komputerową i multimedialną).	15 zestawów komputerowych	Tak	Tak	Wyposażenie sali gimnastycznej – piłki nożne – 6, mini piłki nożne – 15, mini piłki ręczne – 5, piłki siatkowe – 6, piłki koszykowe – 5, mini piłki koszykowe – 8, piłki palantowe – 2, piłki do tenisa stołowego – 20, lotki do badmintona – 2, rakiety do tenisa stołowego – 10, rakiety do badmintona – 7, ringo – 2, konstrukcja do koszykówki – 2, zestaw do unihokeja – 1, stojaki do skoku wzwyż – 1, skrzynia gimnastyczna – 1, kozioł gimnastyczny – 1, ławeczka gimnastyczna – 2, odskocznia do skoków – 1, materac gimnastyczny – 7, obręcze gimnastyczne – 1, woreczki gimnastyczne – 1, skakanki – 25, piłki lekarskie – 2, kije do palanta – 2, pacholki – 16, szarfy – 20, kręgle – 10, warcaby – 2 komplety, szachy – 1 komplet.	TAK, boisko wielofunkcyjne Orlik
Szkoła Podstawowa w Wilczkowicach	7 sal lekcyjnych	17 stanowisk komputerowych, skaner, drukarkę, rzutnik	Tak	Tak	Jest sala gimnastyczna wyposażona w podstawowy sprzęt typu, np., stół do tenisa (2 szt.), skrzynię, i inne	Tak

Strategia Rozwoju Gminy Radoszyce na lata 2015 – 2025

Szkoła Podstawowa w Kapalowie	6 sal lekcyjnych + sala oddziału przedszkolnego	19 komputerów uczniowskich typu PC, 1 drukarkę laserową, 1 skaner, 1 komputer przenośny iBook, 1 rzutnik multimedialny, 1 serwer, 1 notebook, ponadto z wyłączeniem Sali komputerowej szkoła posiada 5 notebooków i 2 rzutniki multimedialne.	Tak	Biblioteka szkolna liczy 7400 woluminów. Do dyspozycji uczniów są dwa komputery stacjonarne z dostępem do Internetu.	W szkole znajduje się mała sala do zajęć rekreacyjno - sportowych	Tak
Szkoła Podstawowa im. gen. bryg. Antoniego Hedy – Szarego w Radoszycach	14 sal lekcyjnych w tym 1 sala komputerowa.	12 komputerów, skaner, drukarka, rzutnik.	Szkoła posiada stołówkę, wydawane posiłki dla 255 uczniów dożywających się w tym 65 zrefundowanych przez GOPS	Biblioteka liczy 13068 woluminów	Tak	Tak (Obok szkoły jest boisko z którego również korzysta gimnazjum)
Gimnazjum nr 1 w Radoszycach	16 sal lekcyjnych, sala multimedialna	15 komputerów, rzutnik – całość z 2005 ;sala multimedialna (laptop, rzutnik z 2010 r. środki własne)	Tak	Tak	Tak	Tak
Samorządowe Przedszkole w Radoszycach z/s w Grodzisku	5 sal do zajęć dydaktycznych, 1 sala do zajęć logopedycznych i zajęć z zakresu pomocy psychologiczno – pedagogicznej	-	Przedszkole posiada stołówkę wspólnie ze szkołą.	Brak	Korzystają z Sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej w Grodzisku	Obok przedszkola jest boisko ORLIK

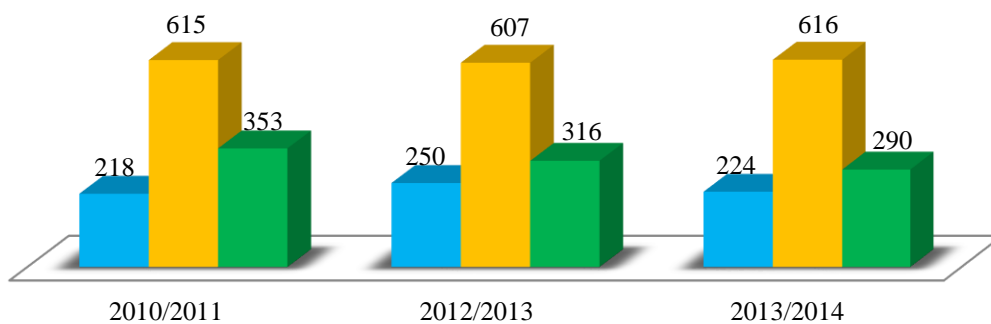
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Radoszycach, październik 2015r

Poniższy wykres obrazuje liczbę dzieci uczęszczających do placówek edukacyjnych na terenie Gminy Radoszyce.

Wykres 16: Liczba dzieci w placówkach edukacyjnych na terenie Gminy Radoszyce

■ Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ■ Uczniowie w szkołach podstawowych
■ Uczniowie szkół gimnazjalnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego
<http://www.stat.gov.pl> październik 2015r.

Zdjęcie 67. Szkoła Podstawowa w Górnikach
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

Zdjęcie 68. Szkoła Podstawowa w Grodzisku
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

Zdjęcie 69. Szkoła Podstawowa w Kłucku
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

Zdjęcie 70. Szkoła Podstawowa w Wilczkowicach
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

Zdjęcie 71. Szkoła Podstawowa w Kapałowie
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

Zdjęcie 72. Gimnazjum nr 1 w Radoszycach
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

Zdjęcie 73. Szkoła Podstawowa w Radoszycach, grudzień 2015r.
Źródło: http://www.radoszyce.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&sub=39&menu=46&strona=1

5.2 Infrastruktura sportowa

Na terenie gminy znajduje się aż **7 boisk wielofunkcyjnych**, które są **ogólnodostępne**. W większości są to boiska typu Orlik. Wszystkie boiska są obiektami stosunkowo nowymi, które nie wymagają prac modernizacyjnych. W Radoszycach znajduje się **Gminna Hala Sportowa**, w której m.in. odbywają się treningi np. karate. Na terenie Hali znajduje się również siłownia. Dodatkowe boiska na terenie Gminy to: Boisko do piłki nożnej w **Nadworowie**, Boisko do piłki nożnej w **Węgrzynie**, a także boisko do siatkowej piłki plażowej w **Wyřebowie**. W miejscowości Radoszyce znajduje się również **Stadion**, gdzie m.in. rozgrywane są mecze Gminnego Klubu Sportowego **Partyzant Radoszyce** (rok zał. 1947) – będącego drużyną **IV ligi świętokrzyskiej**.

Zdjęcie 74: Stadion w Radoszycach
Fot: GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o październik 2015r.

Zdjęcie 75. Boisko wielofunkcyjne w Górnikach
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

Zdjęcie 76. Boisko do piłki nożnej w Nadworowie
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

Zdjęcie 77. Boisko wielofunkcyjne w Wilczkowicach
Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.

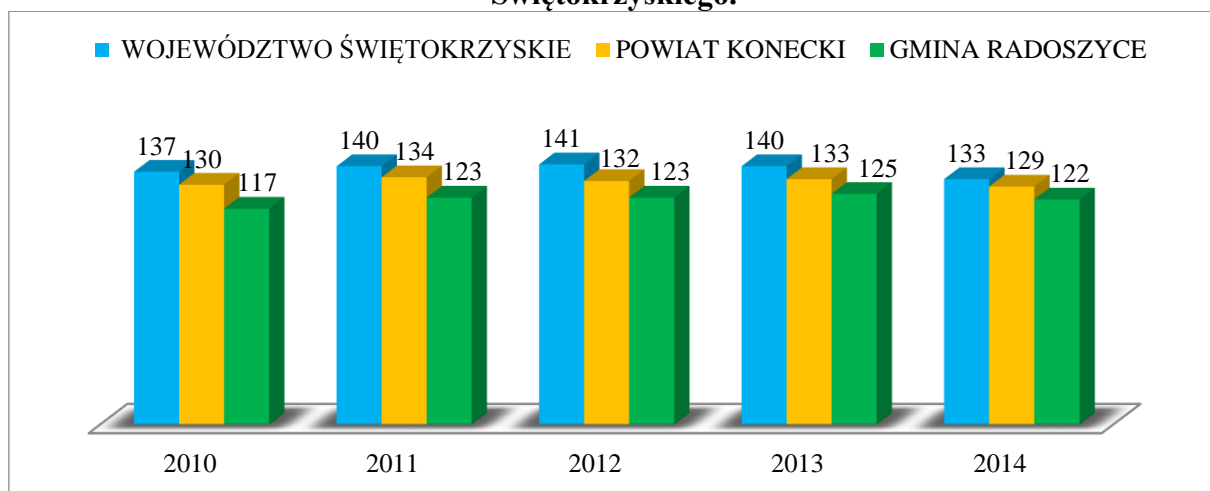
5.3 Infrastruktura kultury

Na chwilę obecną na terenie gminy nie ma Domu Kultury. Instytucją Kultury w gminie jest **Biblioteka Publiczna w Radoszycach**.

Gminna Biblioteka Publiczna w Radoszycach jest **samorządową instytucją kultury**, która służy zaspakajaniu potrzeb czytelniczych społeczeństwa oraz upowszechnianiu wiedzy i rozwoju kultury. Biblioteka obsługuje teren gminy Radoszyce. Posiada jedną filię biblioteczną **w Wilczkowicach**. Księgozbiór gminnej biblioteki liczy ponad **27 000 woluminów** i zawiera bogaty zbiór **słowników, encyklopedii, podręczników akademickich, kompendiów wiedzy, informatorów oraz literaturę piękną, książki popularno-naukowe, książki dla dzieci i młodzieży, lektury szkolne**. Z księgozbioru korzysta rocznie około **1 300** czytelników wypożyczających książki i ponad **5 000** korzystających z czytelni na miejscu.

Gminna Biblioteka Publiczna w Radoszycach finansowana jest z budżetu Gminy Radoszyce. Na zakup książek corocznie przeznacza się kwotę około **15 000 zł** (w tym środki finansowe Gminy i dotacja z Biblioteki Narodowej). Czytelnicy mają możliwość **bezpłatnego** korzystania **z Internetu** w czytelni biblioteki. Przy bibliotece działa Dyskusyjny **Klub Książki** zrzeszający osoby, które lubią czytać i rozmawiać o książkach. Poniższy wykres przedstawia liczbę osób czytających w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014r. Wynika z niego, iż w ostatnim roku nieco zmalała liczba osób czytających na terenie Gminy Radoszyce

Wykres 17: liczbę osób czytających w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014r. na terenie Gminy Radoszyce, Powiatu Koneckiego oraz Województwa Świętokrzyskiego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego <http://www.stat.gov.pl> październik 2015r.

Na terenie gminy funkcjonują również **3 świetlice wiejskie**, które pełnią role kulturalne. Są to świetlice w miejscowościach:

- Wilczkowice
- Jakimowice
- Mościska Duże

W miejscowości Grębosze oraz Grodzisku są budynki, które można zaadoptować na cele kulturalne (w chwili obecnej nie działają, jako świetlice).

Głównymi zadaniami świetlic jest:

- troska o wychowanie dzieci,
- zapewnienie dzieciom i młodzieży miejsca do spędzania wolnego czasu,
- pomoc rodzinom w prawidłowym wychowaniu dzieci,
- tworzenie optymalnych warunków rozwoju dziecka,
- zaspokajanie potrzeb biologicznych, psychicznych i społecznych,
- wzbogacanie potrzeb poprzez rozwijanie zainteresowań dzieci,
- propagowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego,
- zapewnienie dzieciom możliwości rozwoju społeczno-moralnego,
- pomoc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych,
- pomoc w odrabianiu prac domowych,
- rozwijanie umiejętności pracy indywidualnej oraz współdziałania w grupie.

5.4 Infrastruktura ochrony zdrowia i opieki społecznej

Ochrona zdrowia

Jednostką świadczącą na terenie Gminy usługi medyczne jest **Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Radoszycach**, który jest otwarty codziennie w godzinach 7:00-18:00. Po godzinie 18 chorzy mogą w nagłych przypadkach korzystać z pomocy lekarza albo w Izbie Przyjęć Szpitala Specjalistycznego Świętego Łukasza w Końskich albo w Pogotowiu Ratunkowym w Końskich.

Zdjęcie 78. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Radoszycach
Źródło: www.radoszyce.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&menu=51&strona=1

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Radoszycach świadczy usługi medyczne w ramach umowy zawartej z **Narodowym Funduszem Zdrowia** w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej.

W skład **SPZOZ w Radoszycach** wchodzi:

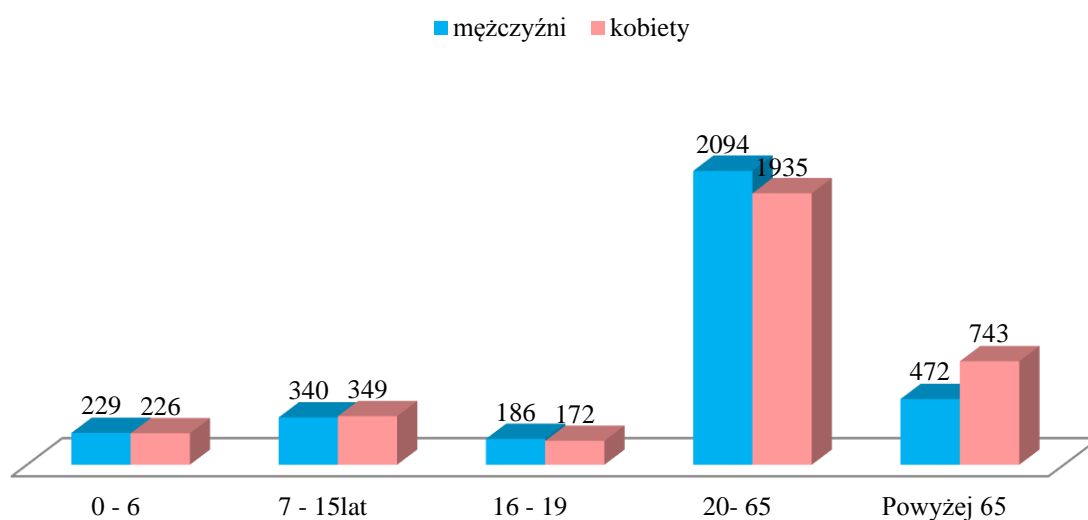
- poradnia lekarza POZ
- poradnia dziecięca
- gabinety pielęgniarki i położnej środowiskowo-rodzinnej
- gabinet zabiegowy
- gabinet medycyny szkolnej

- punkt szczepień
- punkt pobrań materiałów do badań
- gabinet fizjoterapii

Usługi stomatologiczne świadczone są na zasadach odrębnego kontraktu przez stomatologów dzierżawiących od Zakładu pomieszczenia. Poniższy wykres przedstawia liczbę osób zapisanych do Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Radoszycach w podziale na płeć.

Wykres 18: Liczba osób zapisanych do Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Radoszycach

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego <http://www.stat.gov.pl> październik 2015r.

Największą grupą korzystającą z opieki zdrowotnej na terenie gminy Radoszyce są osoby w wieku **20 – 65 lat**. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Radoszycach posiada podstawowy sprzęt medyczny istnieje jednak potrzeba doposażenia placówki. Poniżej przedstawiamy wykaz sprzętu posiadanego oraz sprzętu, który należy w najbliższym czasie zakupić.

Posiadany sprzęt	Brakujący sprzęt
aparaty EKG, spirometr, defibrylator, autoklaw, aparaty do mierzenia ciśnienia, glukometry, ssak, ambu, zestaw tlenowy, sprzęt do rehabilitacji, torby wyjazdowe	2 leżanki, 2 zestawy szafek kartotecznych, 2 inhalatory, 3 aparaty do mierzenia ciśnienia, laser punktowy, fala uderzeniowa, elektrody, 2 zestawy komputerowe, 2 drukarki, aparat

lekarskie i pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej, sprzęt komputerowy	telefoniczny z faksem
---	-----------------------

Opieka społeczna

W miejscowości Radoszyce działa **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej**. Celem Ośrodka jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwianie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania z zakresu administracji rządowej zleconych gminie oraz zadania własne gminy. Realizacja tych zadań ma charakter społeczny, jest to zespół wzajemnie powiązanych działań administracji publicznej oraz partnerów społecznych. Dane dotyczące pomocy oferowanej przez GOPS przedstawia poniższa tabela oraz wykres:

Tabela 25: Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy GOPS w Radoszycach w latach 2012-2014 w podziale na przyczyny

Wyszczególnienie	2012		2013		2014	
	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób
Bezrobocie	225	810	251	883	233	765
Ubóstwo	7	7	7	10	6	9
Niepełnosprawność	168	456	170	464	172	445
Długotrwała lub ciężka choroba	48	177	69	218	101	313
Przemoc	1	2	1	2	0	0
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w tym:	48	174	51	178	43	146
- rodziny niepełne	35	118	38	118	32	97
- rodziny wielodzietne	10	62	10	63	8	52
Trudności po opuszczeniu zakładów karnych	6	12	5	6	3	3
Alkoholizm	1	1	2	5	3	6
Sytuacja kryzysowa	1	3	0	0	0	0
Zdarzenia losowe	2	5	3	11	7	17

Źródło: Dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radoszycach październik 2015r.

W 2014 roku najczęstszą przyczyną korzystania z pomocy ośrodka było **bezrobocie**, z tego tytułu w 2014 r z pomocy skorzystało **233 rodziny**. Kolejnymi najczęstszymi przyczynami korzystania z pomocy była **niepełnosprawność (172 rodziny)**, **długotrwała lub ciężka choroba (101 rodzin)**. Poniższy wykres obrazuje najczęstsze przyczyny korzystania z pomocy ośrodka oraz liczbę osób objętych wsparciem w 2014r.

Wykres 19: Najczęstsze przyczyny korzystania z pomocy GOPS w roku 2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Radoszycach październik 2015r.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radoszycach realizuje szereg działań skierowanych do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Na terenie gminy prowadzone są m.in. działania skierowane do **osób starszych, uzależnionych, niepełnosprawnych oraz bezrobotnych.**

Działania skierowane do osób starszych niepełnosprawnych

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radoszycach realizuje pomoc w formie usług opiekuńczych skierowaną dla **osób samotnych, starszych, niepełnosprawnych** wymagających częściowej opieki i pomocy w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych ze strony innych osób, a tej pomocy pozbawionych. Ta forma pomocy uzależniona jest od indywidualnych potrzeb klienta i możliwości kadrowych ośrodka pomocy społecznej. GOPS zatrudnia opiekunki do świadczenia usług. W roku 2014 pomocą usługową objętych było **26 osób**. Osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej z powodu problemów materialnych mogą liczyć na różne formy wsparcie realizowane przez pracowników socjalnych tutaj. GOPS.

Działania skierowane do osób niepełnosprawnych

Pełnoletnie osoby samotnie gospodarujące lub pełnoletnie osoby w rodzinie niezdolne do pracy z powodu wieku lub inwalidztwa lub całkowicie niezdolne do pracy, jeżeli jej dochód lub dochód na osobę w rodzinie jest niższy niż kryterium osoby samotnie gospodarującej, jak również kryterium dochodowego na osobę w rodzinie korzystają z pomocy w formie **zasiłku stałego**.

Dodatkowo na terenie gminy działa **Stowarzyszenie „RADOSZE”** które m.in. realizuje pomoc na rzecz osób niepełnosprawnych.

Działania skierowane do osób bezrobotnych

Od kilku lat Ośrodek Pomocy Społecznej w Radoszycach realizuje projekt systemowy **„Aktywność nową drogą do sukcesu”**, który jest skierowany do osób bezrobotnych. W roku 2014 wsparciem w ramach projektu objęto **7 osób (6 kobiet i 1 mężczyznę)** z terenu gminy. Osoby te skorzystały z trzech instrumentów aktywnej integracji m.in. ukończyły kurs zawodowy podnoszący ich niskie bądź zdezaktualizowane kwalifikacje zawodowe. Projekt realizowany był od 1 marca 2015 roku do 31 sierpnia 2015. Podczas realizacji projektu uczestnicy otrzymywali również pomoc materialną w formie zasiłków celowych w kwotach wynikających z ustawy o pomocy społecznej. Dodatkowo osoby bezrobotne lub rodziny, w których są osoby bezrobotne korzystają z różnych form pomocy materialnej realizowanej przez GOPS w Radoszycach. Taką główną formą pomocy realizowaną na rzecz osób bezrobotnych jest pomoc w formie **zasiłku okresowego**. W 2014 roku tą formą pomocy objętych było **241 osób z 233 rodzin** kwota świadczeń wypłaconych wyniosła **403 420 zł**.

Każdy z pracowników socjalnych prócz realizacji świadczeń wynikających z ustawy o pomocy społecznej uczestniczy w pracach **zespołu interdyscyplinarnego** ds. przeciwdziałania przemocy i w grupach roboczych prowadzonych pod potrzeby zespołu. Zespołowi przewodniczy jeden z pracowników socjalnych. Posiedzenie zespołu interdyscyplinarnego odbywa się raz w miesiącu. Dodatkowo, w zależności od potrzeb, powoływane są grupy robocze, które zajmują się poszczególnymi rodzinami zgodnie z procedurą niebieskiej karty. Pracuje się z ofiarami przemocy a także z sprawcami tejże przemocy. W **2015 roku** założono **42 niebieskie karty**. Oprócz udziału w zespole i grupach roboczych prowadzony jest indywidualny plan pomocy, który wymaga odwiedzin w rodzinie doznającej przemocy przynajmniej jeden raz w miesiącu.

Pracownicy socjalni prowadzą także stypendia szkolne i zasiłki szkolne wynikające z ustawy o systemie oświaty. Każdy pracownik socjalny zajmuje się stypendiami zgodnie z rejonem, który obsługuje. Liczba **stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych** przekracza liczbę **400**.

Od czerwca 2014 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radoszycach zajmuje się przyjmowaniem i wydawaniem Karty Dużej Rodziny.

Wypłata dodatków mieszkaniowych i dodatków energetycznych to kolejne zadania, które realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radoszycach. Z rodzinami trudnymi, dysfunkcyjnymi realizuje pracę socjalno- wychowawczą asystent rodziny, które zatrudniony jest w GOPS w Radoszycach od 2013 roku.

Na terenie Gminy funkcjonuje również jeden **klub AA**, który pomaga osobom z problemem alkoholowym.

5.5 Infrastruktura bezpieczeństwa publicznego

Teren **Gminy Radoszyce** obecnie w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa, ładu i porządku publicznego, jako jedna z pięciu Gmin podlega pod **Komisariat Policji w Radoszycach**. Obsada etatowa Komisariatu Policji w Radoszycach wynosi niezmiennie od roku 2012 – **24 funkcjonariuszy**.

Teren Gminy Radoszyce objęty jest **trzema rejonami** służbowymi obsługiwanych przez **trzech dzielnicowych**. W realizacji zadań służbowych funkcjonariusze posługują się **czterema** oznakowanymi radiowozami i **jednym** nieoznakowanym wyposażonym w środki łączności radiowej. Poniżej przedstawiamy tabelę obrazującą liczbę przestępstw popełnionych na terenie Gminy Radoszyce w latach 2012-2014.

Tabela 26. Odnotowane przestępstwa z podziałem na kategorie w latach 2012-2014

Kategoria	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
Groźby Karalne	3	4	3
Inna czynność seksualna	1	0	0
Kłusownictwo	1	0	1
Korzystanie z urzędu bez zezwolenia	0	1	0
Kradzież dokumentu	0	1	1
Kradzież linii telefon. I energet.	0	2	2
Kradzież z konta bankowego	0	1	0
Kradzież z włamaniem	1	8	4
Kradzież mienia	11	4	4
krótkotrwałe użycie pojazdu	0	0	1
Narażenie osoby na odpowiedzialność karną	0	0	1
Naruszenie miru domowego	0	0	2
Naruszenie nietykalności policjanta	0	0	1
Naruszenie praw pracowniczych	1	0	0
Naruszenie zakazu sądowego	3	0	4
Niealimentacja	4	13	9
Nielegalna sprzedaż alkoholu	1	0	0
Nielegalne posiadanie broni	1	0	0
nielegalny ubój zwierząt	0	0	1
Nielegalny wyrób wędlin	1	0	0
Nietrzeźwi kierujący	57	26	24
Nieumyślne spowodowanie śmierci	3	4	2
Oszustwo	2	8	9
Paserstwo	0	1	0
Pobicie	1	1	0
Podrobienie podpisu	2	1	0
Pomówienie	1	0	1
Posiadanie narkotyków	1	0	5

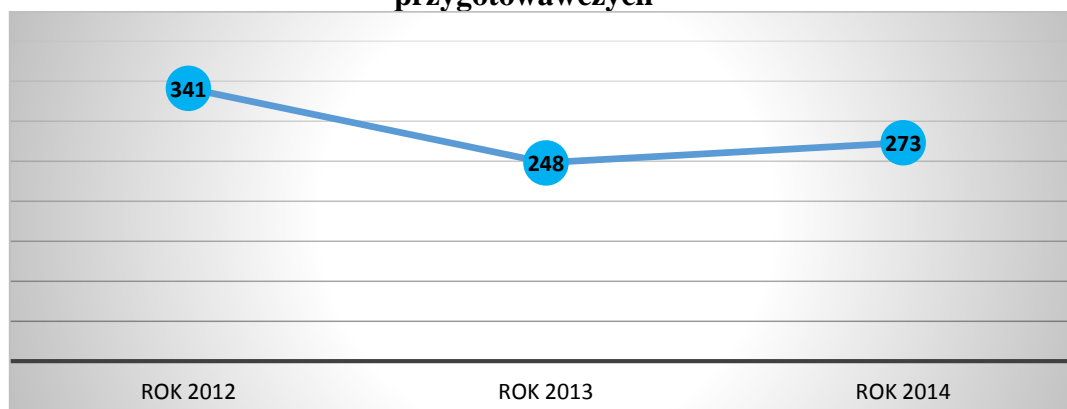

Poświadczenie nieprawdy	1	0	0
Pozbawienie wolności	0	0	1
Pożar	2	0	2
Przekroczenie uprawnień	1	0	0
Przywłaszczenie mienia	1	3	5
Samobójstwo	2	1	4
Udaremnienie egzekucji komorniczej	0	0	2
Uszkodzenie ciała	0	2	5
Uszkodzenie mienia	2	2	5
Utrudnianie czynności	1	0	0
Wypadek drogowy	1	1	7
Wyrąb i kradzież drzewa	1	1	0
Wywieranie wpływu na świadka	0	0	1
Zabicie zwierzęcia	1	2	0
Zmuszenie do określonego zachowania	1	1	2
Znęcanie nad zwierzętami	1	0	0
Znęcanie się nad osobą najbliższą	7	9	9
Znieważenie miejsca spoczynku	1	0	0
Znieważenie osoby	0	0	1
Znieważenie policjanta	1	0	0
Usiłowanie zgwałcenia	0	1	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z Komisariatu Policji w Radoszycach za rok: 2012,2013,2014

Z otrzymanych z Komisariatu Policji w Radoszycach sprawozdań jednoznacznie wynika, że po wyliczeniu **średniej** w latach 2012-2014 funkcjonariusze najczęściej zajmowali się wykroczeniami dotyczącymi **kategorii – Nietrzeźwi kierujący, Niealimentacja, Znęcanie się nad osobą najbliższą, Oszustwo, Kradzież mienia.**

Wykres 20. Stwierdzone czyny na podstawie przeprowadzonych postępowań przygotowawczych

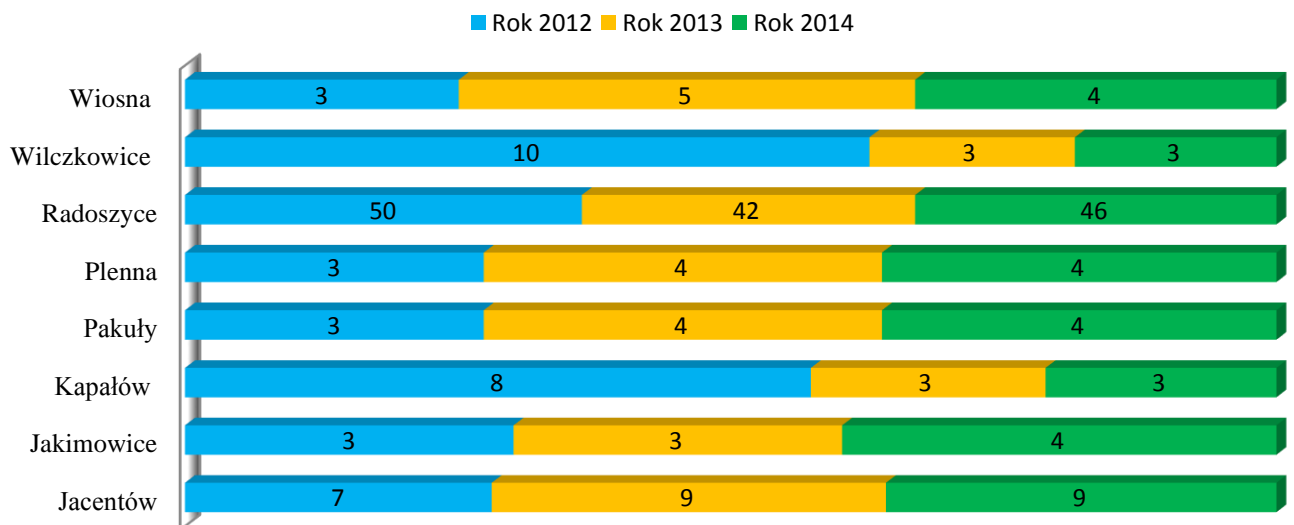

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z Komisariatu Policji w Radoszycach za rok: 2012, 2013, 2014

Liczba stwierdzonych czynów w roku 2012 wynosiła **341**, w roku następnym **zmalala o 93**, a w roku 2014 **wzrosła o 25**. Należy zaznaczyć, że teren Gminy Radoszyce, jako **największy** z obsługiwanych Gmin jest najbardziej **zagrożony** przestępczością ze wszystkich pięciu Gmin obsługiwanych przez Komisariat Policji w Radoszycach. Poniższy wykres obrazuje miejscowości **najbardziej zagrożone** przestępczością na terenie Gminy Radoszyce.

Wykres 21. Miejscowości najbardziej zagrożone przestępczością na terenie Gminy Radoszyce

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych z Komisariatu Policji w Radoszycach

Ochrona przeciwpożarowa na terenie Gminy zapewniona jest przez **cztery** jednostki **Ochotniczej Straży Pożarnej**. Jednostki te stacjonują w miejscowościach: **Radoszyce, Jakimowice, Wilczkowice, Węgrzyn**.

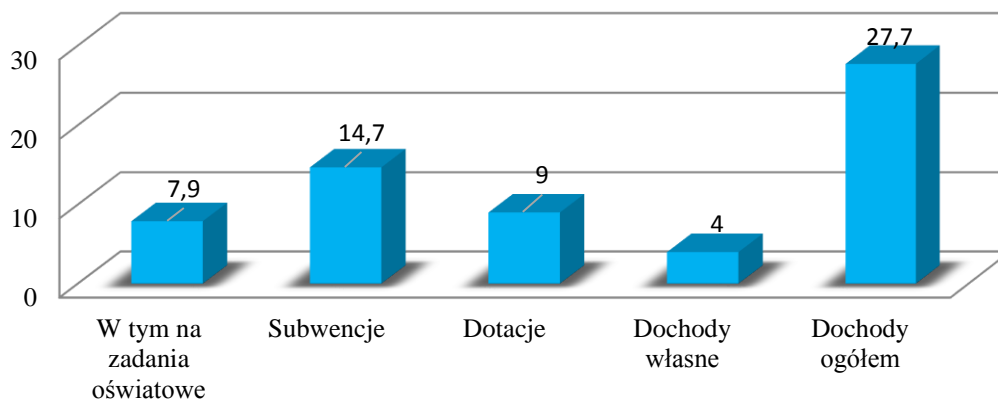
6. Jakość rządzenia

Zdolność gminy do skutecznego rządzenia i przewyższania problemów rozwojowych stanowi obecnie jedno z głównych wyzwań samorządów lokalnych w Polsce. W niniejszej analizie skoncentrowano się na krótkim omówieniu dwóch najważniejszych czynników decydujących, o jakości rządzenia w Gminie Radoszyce, czyli zdolności inwestycyjnej oraz jakości kapitału społecznego.

6.1 Analiza zdolności inwestycyjnej

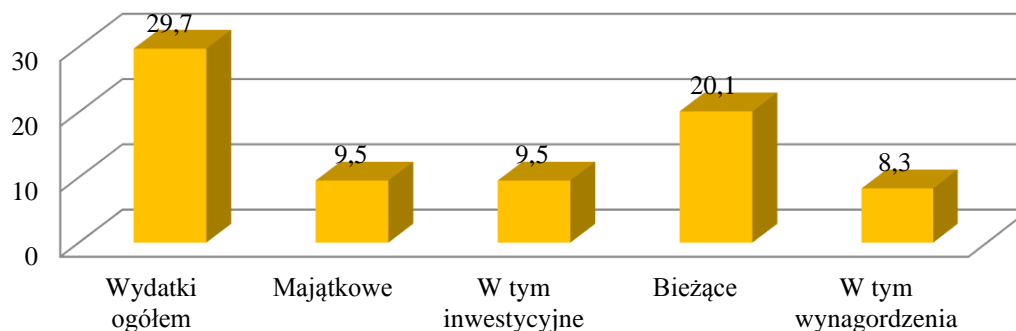
Na zdolność gminy do inwestowania składa się głównie wielkość dochodów oraz struktura wydatków w budżecie gminy. Poniżej przedstawiamy wykresy obrazujące wydatki i dochody Gminy Radoszyce w roku 2010 i 2013r.

Wykres 22: Dochody Gminy Radoszyce w roku 2010 w mln zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego <http://www.stat.gov.pl> październik 2015r.

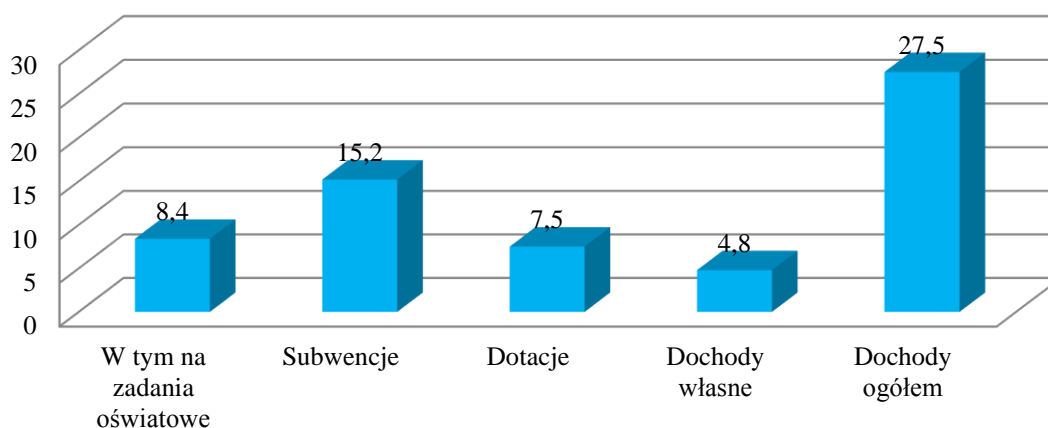
Wykres 23: Wydatki Gminy Radoszyce w roku 2010 w mln zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego <http://www.stat.gov.pl> październik 2015r.

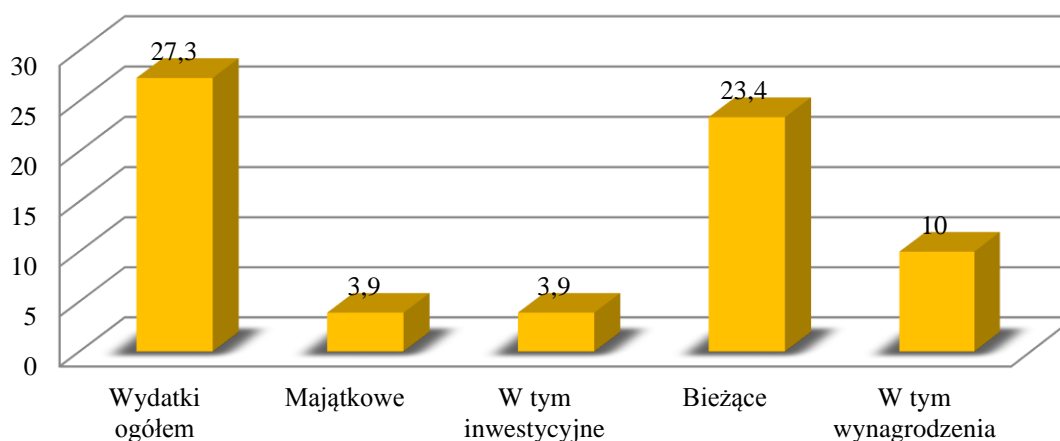

Wykres 24: Dochody Gminy Radoszyce w roku 2013 w mln zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego <http://www.stat.gov.pl> październik 2015r.

Wykres 25: Wydatki Gminy Radoszyce w roku 2013 w mln zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego <http://www.stat.gov.pl> październik 2015r.

W roku **2010** można zauważyć, że w Gminie Radoszyce wydatki **przewyższyły** dochody. Rok 2013 był rokiem gdzie wydatki były nieco **mniejsze** niż dochody. Głównym składnikiem dochodów w budżecie gminy są **wpływy z subwencji**.

6.2 Jakość kapitału społecznego

Jednym z głównych przejawów dobrego rządzenia na poziomie lokalnym jest, jakość kapitału społecznego i jego zaangażowanie w proces zarządzania wspólnotą Gminy. Kapitał społeczny zwykle oceniany jest następujących kategoriach: **aktywność obywatelska**, mierzona między innymi udziałem w wyborach i organizacjach społecznych, **zaradność mieszkańców**, połączona z chęcią współpracy i pomagania innym (np. pomoc sąsiedzka), **wzajemny poziom zaufania i bezpieczeństwa mieszkańców** (również socjalnego), **religijność** oraz niski poziom występowania patologii społecznych.

Jakość kapitału społecznego w Gminie Radoszyce przedstawia się następująco:

Gmina Radoszyce posiada stosunkowo niewielką ilość aktywnie działających organizacji pozarządowych. Na terenie Gminy działa **11 organizacji pozarządowych** zarejestrowanych w KRS, co daje wynik **1,19 organizacji na 1000 mieszkańców Gminy**.

Niewielkie zaangażowanie mieszkańców gminy w życie społeczno – kulturalne np. niski poziom korzystania z księgozbiorów biblioteki (dane otrzymane z Urzędu Gminy wskazują, że w 2014r. przeciętnie każdy z mieszkańców wypożyczył mniej niż **2 książki** w całym roku)

Ogólna niechęć mieszkańców do angażowania się w sprawy nowatorskie (bardzo mała ilość gospodarstw agroturystycznych)

Poziom **frekwencji w wyborach samorządowych** na rok **2010** w Gminie Radoszyce był wysoki i wynosił **61,54%**, (w ostatnich wyborach samorządowych **57,94%**) przy czym w powiecie koneckim **57,30%**, w województwie świętokrzyskim **53,39%**, a w Polsce **47,32%**.

Najczęściej występujące patologie na terenie Gminy, którymi zajmowali się funkcjonariusze Policji na przełomie lat 2012-2014 dotyczyły: **Nietrzeźwych kierujących, Niealimentacji, Znęcania się nad osobą najbliższą, Oszustw**, oraz **Kradzieży mienia**. Według obliczeń w 2014r. odnotowano **273 wykroczenia**, co daje wynik **2,96** wykroczenia na **100** mieszkańców Gminy w roku.

Jakość kapitału społecznego hamuje albo przyspiesza rozwój społeczny i gospodarczy. Faktem jest, że sam kapitał ludzki nie wystarcza, równie ważne są zasoby danego obszaru.

6.3 Realizacja zadań poprzedniej strategii

Poniżej przedstawiamy tabelę z wykazem inwestycji zrealizowanych w latach 2004-2015.

Tabela 27: Inwestycje zrealizowane w Gminie Radoszyce w latach 2004 - 2015 z udziałem środków finansowych Unii Europejskiej

Lp.	Nazwa zadania	Data zakończenia	Koszt wykonania	Kwota dofinansowania	Źródło dofinansowania
1.	Budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w miejscowościach: Kaliga, Grębosze, Węgrzyn, Nalewajków, Górniki	2004	996 641,37	605 459,63	SAPARD
2.	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w Radoszycach ul. Południowa i we wsi Radoska wraz z przepompownią ścieków i przyłączem energetycznym do pompowni	2004	640 930,00	480 697,50	SAPARD
3.	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w Radoszycach ul. Częstochowska, Sportowa, Mickiewicza, Kopernika, Kościuszki, Krakowska, Kpt. Stoińskiego	2004	988 297,91	741223, 43	SAPARD
4.	Zagospodarowanie terenu sportowo- rekreacyjnego na „Lasku” w Radoszycach	2005	711 388,78	450 000,00	EFROW
5.	Budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w miejscowościach: Zychy, Jacentów-Sokołówka, Mały Węgrzyn, Salachowy Bór, Mościska Małe, Radoszyce ul. Kielecka	2006	721 160,71	488 042,41	EFROW Budżet państwa
6.	Poprawa warunków bytowych mieszkańców aglomeracji poprzez modernizację i rozbudowę oczyszczalni ścieków w Radoszycach	2009	7 306 946,00	4 384 167,60	EFROW
7.	Poprawa, jakości życia mieszkańców Radoszyc poprzez budowę boiska ze sztucznej nawierzchni oraz przebudowę budynku gospodarczego na obiekcie sportowo –rekreacyjnym	2009	847 871,64	493 032,00	EFROW
8.	Odzyskanie dawnej świetności Radoszyc oraz wzrost estetyki funkcjonalnej przestrzeni publicznej poprzez rewitalizację Rynku	2010	898 025,60	434 101,01	EFRR
9.	Zaspokojenie potrzeb społeczno- kulturalnych mieszkańców oraz wypromowanie obszaru LGD Nad Czarną i Pilicą poprzez organizację festynu rodzinnego w Radoszycach.	2010	47 728,71	25 000,00	EFROW
10.	Organizacja imprezy kulturalno- rekreacyjnej "Radoszycanie Dzieciom"	2011	46 563,05	25 000,00	EFROW
11.	Rozwój społeczno-gospodarczy w Gminie Radoszyce poprzez budowę sieci kanalizacyjnej w miejscowościach Kapałów i Mularzów	2012	4 016 890,00	1 373 762,92	EFROW
12.	Budowa wielofunkcyjnych boisk sportowych w miejscowościach Kłucko i Górniki	2012	507 848,00	327 665,16	EFRR

13.	Budowa zaplecza sportowo-rekreacyjnego w miejscowościach Jakimowice i Kapałów	2012	458 211,90	279 397,00	EFRR
14.	Organizacja imprezy kulturalno- rekreacyjnej "Radoszycanie Dzieciom"	2012	44 913,72	25 000,00	EFROW
15.	Indywidualizacja nauczania i wychowania klas I-III w Gminie Radoszyce.	2013	181 683,60	183 460,00	EFS
16.	Organizacja imprezy kulturalno- rekreacyjnej "Radoszycanie Dzieciom"	2013	18 597,60	12 096,00	EFROW
17.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przykanalikami w miejscowościach: Jakimowice, Grodzisko i Wisy wraz z włączeniem do oczyszczalni ścieków w miejscowości Radoszyce	2014	2 765 932,00	1 126 699,00	EFROW
18.	Przystosowanie istniejących budynków gminnych do potrzeb życia kulturalnego mieszkańców wsi Wilczkowice i Mościska Duże	2014	355 720,85	219 088,00	EFROW
19.	Utworzenie świetlicy wiejskiej wraz z wyposażeniem w ramach budowy remizy OSP w miejscowości Jakimowice”.	2014	528 300,00	189 628,00	EFROW
20.	Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wraz z zakupem ciągnika i wozu asenizacyjnego	2015	584 800,00	337 860,00	EFROW
21.	Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej	2015	243 690,00	148 591,00	EFROW
22.	Przygotowanie oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych na terenie Gminy Radoszyce do świadczenia wysokiej, jakości usług na rzecz dzieci w wieku przedszkolnym	2015	432 785,66	432 784,35	EFS
23.	Budowa boiska sportowego w miejscowości Wilczkowice	2015	264 450,00	161 250,00	EFROW

7. Podsumowanie analizy i diagnozy

Na przełomie lat 2012-2014 można zaobserwować coroczny spadek liczby ludności zamieszkującej Gminę Radoszyce. Od roku 2012 do 2014 liczba ta **spadła o 107**. Problem zmniejszającej się liczby ludności dotyka wszystkie gminy powiatu koneckiego poza Gminą Smyków. Corocznie **maleje** też liczba osób w wieku **produkcyjnym, wzrasta** natomiast w wieku **poprodukcyjnym i przedprodukcyjnym**. Analiza danych jednoznacznie wskazuje, iż społeczeństwo Gminy Radoszyce **starzeje się**. Zauważalnym zjawiskiem jest to, iż coraz częściej z gminy wyjeżdżają ludzie młodzi. Niepokojący jest również **ujemny** przyrost naturalny przez 3 minione lata. W przeciągu lat od 2011 do 2013 ogólna **liczba podmiotów gospodarki narodowej** w rejestrze REGON nie zmieniła się, przy czym w całym powiecie koneckim wzrosła o **165 podmiotów**. W Gminie Radoszyce, ale także w Powiecie Koneckim w roku 2013 **wzrosła liczba bezrobocia**, a zmalała liczba osób pracujących względem roku 2011. Dopiero **rok 2014** przyniósł znaczący **spadek - o 230** osób mniej było zarejestrowanych, jako bezrobotne względem roku 2013 w Gminie Radoszyce. Teren Gminy posiada dobrze rozwiniętą sieć dróg natomiast często zdarza się, że są one w niezadowalającym stanie. W 2014 roku najczęstszą przyczyną korzystania z pomocy ośrodka było **bezrobocie (233 rodziny)**. Kolejnymi najczęstszymi przyczynami korzystania z pomocy była **niepełnosprawność (172 rodziny), długotrwała lub ciężka choroba (101 rodzin)**. W 2014r. liczba osób korzystających z pomocy GOPS-u wynosiła 1853, co stanowi ok.20 % ogółu liczby ludności Gminy. Na terenie gminy działa niewielka liczba organizacji społecznych, aczkolwiek ludność społeczna coraz częściej przejawia aktywność i chce brać udział w życiu gminy. Przejawia się to m.in. wysoką frekwencją podczas spotkań wiejskich oraz poziomem frekwencji (w ostatnich wyborach samorządowych frekwencja w gminie wyniosła **57,94%** w wyborach prezydenckich, **52,36%**).

7.1 Analiza SWOT

Po zakończeniu fazy diagnostycznej uporządkowano dotychczas zebrane informacje a następnie wyselekcjonowano i ustalono obszary najistotniejsze dla rozwoju gminy. Do uporządkowania wiedzy, wynikającej z diagnozy oraz utworzenia logicznej podstawy do sformułowania celów strategicznych, zastosowano narzędzie analizy **TOWS/SWOT**.

Przedstawiona poniżej analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń jest syntezą poszczególnych obszarów życia społeczno-gospodarczego Gminy Radoszyce. Zgodnie z przyjętą literaturową definicją macierzy SWOT mocne i słabe strony rozumiemy, jako pozytywne i negatywne wewnętrzne czynniki rozwojowe, natomiast szanse i zagrożenia, jako pozytywne i negatywne zewnętrzne czynniki rozwojowe.

Nazwa SWOT pochodzi od pierwszych liter angielskich słów:

- strengths – **silne strony** – w postaci przewagi zjawisk i procesów pozytywnych dla rozwoju Gminy Radoszyce, które powinny być kontynuowane i wzmacniane,
- weaknesses - **słabe strony** – w postaci procesów i barier, wad, ograniczających możliwości rozwojowe, które powinny być zmniejszone bądź niwelowane,
- opportunities - **szanse/możliwości** – w postaci czynników obiektywnych, zewnętrznych, na które nie ma bezpośredniego wpływu sprawczego oraz wyjątkowej sytuacji jaką daje możliwość wykorzystania znacznych środków pomocowych UE,
- threats – **zagrożenia** – wynikające przede wszystkim z czynników zewnętrznych stwarzających niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnie.

Poniżej przedstawiamy analizę SWOT Gminy Radoszyce

Tabela 28: Analiza SWOT

MOCNE STRONY (S)	SŁABE STRONY (W)
1. Wysoki stopień zwodociągowania Gminy (99%)	1. Mała liczba miejsc pracy na terenie Gminy
2. Dobrze działający samorząd gminny	2. Niezadawalający stan techniczny dróg powiatowych i gminnych
3. Uporządkowanie gospodarki odpadami – dobrze zorganizowany system zbiórki wywozu komunalnych odpadów	3. Ograniczony dostęp do Internetu
4. Niskie zadłużenie Gminy, co pozawala na wygospodarowanie środków na projekty UE	4. Niezadawalający stan lub potrzeba budowy chodników dla pieszych na terenie zabudowanym
5. Duża ilość ludzi chętnych do podnoszenia kwalifikacji (szczególnie młodych)	5. Niezadawalająca ilość placów zabaw na terenie Gminy
	6. Zły stan techniczny przystanków autobusowych lub ich brak

<ul style="list-style-type: none">6. Dobrze działające organizacje społeczne np. Ochotnicze Straże Pożarne7. Korzystne warunki środowiska naturalnego w Gminie Radoszyce8. Duża ilość terenów dostępnych pod inwestycje9. Duża ilość lasów	<ul style="list-style-type: none">7. Mała liczba miejsc przedszkolnych na terenie Gminy8. Odływ do większych miast ludzi młodych i dobrze wykształconych9. Niezadowolający stan świetlic wiejskich/remiz10. Słabe warunki przyrodnicze dla rozwoju rolnictwa11. Słabo rozwinięta baza turystyczno-gastronomiczna12. Niskie skanalizowanie Gminy
SZANSE (O)	ZAGROŻENIA (T)
<ul style="list-style-type: none">1. Dostępne zewnętrzne środki finansowe, w tym UE dla przedsięwzięć realizowanych przez Gminę2. Pozyskanie inwestorów, którzy stworzą miejsca pracy3. Budowa sieci regionalnych i lokalnych ścieżek rowerowych4. Wzrost zainteresowania mieszkańców innych gmin/miast do zamieszkania na terenie Gminy Radoszyce5. Powstanie nowych dróg krajowych przebiegających przez teren Gminy Radoszyce6. Zwiększenie pomocy państwa dla firm7. Dostępne zewnętrzne środki finansowe, w tym UE dla organizacji pozarządowych8. Zwiększenie potencjału inwestycyjnego Regionu9. Racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczo-turystycznych gminy,	<ul style="list-style-type: none">1. Emigracja do większych miast i za granicę ludzi młodych z powiatu koneckiego2. Kryzys finansów publicznych kraju (polityka podatkowa i dochodowa) i jej wpływ na strukturę finansowania budżetu Gminy dotacjami i subwencjami3. Zwiększenie zadań własnych Gminy przy jednoczesnym braku dostępnych środków finansowych4. Wzrost atrakcyjności sąsiednich gmin pod względem warunków miejsca zamieszkania i prowadzenia działalności5. Trudne niezrozumiałe procedury aplikowania o dotacje UE dla samorządów6. Duży poziom biurokracji w instytucjach publicznych7. Niestabilne, niespójne i niejasne przepisy prawa8. Starzenie się społeczeństwa województwa świętokrzyskiego9. Mała opłacalność produkcji rolnej10. Brak gazociągu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zebranych z ankiet

Przedstawione powyżej czynniki pozwolą określić obecną sytuację Gminy Radoszyce oraz potencjalne strategie rozwoju.

7.2 Analiza SWOT/TOWS

Poniżej przedstawione zostały macierze, które obrazują zachodzące relacje pomiędzy czynnikami analizy SWOT. Analiza tego oddziaływania oceniona została według skali 0-2, gdzie 0 oznaczało brak zależności, 1 zależność słabą, a 2 zależność silną.

Macierz SWOT służy do badania wpływu czynników wewnętrznych na czynniki zewnętrzne, co można sprowadzić do próby odpowiedzenia na pytania:

1. Czy mocne strony pozwolą wykorzystać szanse?
2. Czy słabe strony zablokują wykorzystanie szans?
3. Czy mocne strony pozwolą przezwyciężyć zagrożenia?
4. Czy słabe strony wzmocnią negatywny skutek zagrożeń?

Tabela 29. Macierz oddziaływania mocnych stron gminy (S) na jej szanse rozwojowe (O)

	O1	O2	O3	O4	O5	O6	O7	O8	O9	SUMA
S1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
S2	2	1	1	1	0	0	2	1	1	9
S3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S4	2	1	2	2	0	0	2	2	1	12
S5	0	2	0	1	0	0	1	2	0	6
S6	0	0	0	0	0	0	2	0	1	3
S7	1	1	1	2	0	0	0	1	2	8
S8	2	2	1	1	1	1	1	2	2	13
S9	0	1	2	1	2	0	0	1	2	9
SUMA	7	8	7	9	3	1	8	9	9	61

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet, listopad 2015r.

Tabela 30. Macierz oddziaływania słabych stron gminy (W) na jej szanse rozwojowe (O)

	O1	O2	O3	O4	O5	O6	O7	O8	O9	SUMA
W1	1	0	0	2	0	1	0	2	0	6
W2	0	1	1	2	0	0	0	1	1	6
W3	1	1	0	2	0	0	0	1	0	5
W4	0	1	1	2	0	0	0	0	1	5
W5	0	0	0	2	0	0	0	0	1	3
W6	0	1	0	1	0	0	0	0	0	2
W7	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2
W8	1	2	0	1	0	0	0	2	0	6
W9	0	0	0	1	0	0	0	0	1	2
W10	1	1	0	1	0	1	0	2	1	7
W11	1	1	1	1	1	0	0	2	2	9

W12	0	1	0	2	0	0	0	1	1	5
SUMA	5	9	3	19	1	2	0	11	8	58

Zródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet, listopad 2015r.

Tabela 31. Macierz oddziaływania mocnych stron gminy (S) na zagrożenia jej rozwoju (T)

	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	SUMA
S1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2
S2	1	0	1	0	1	1	0	0	0	1	5
S3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S4	1	2	2	1	0	0	0	0	0	1	7
S5	1	0	0	1	0	1	1	0	0	0	4
S6	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
S7	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2
S8	1	1	1	1	0	0	0	1	1	0	6
S9	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2
SUMA	7	3	4	7	1	2	1	1	1	2	29

Zródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet, listopad 2015r.

Tabela 32. Macierz oddziaływania słabych stron gminy (W) na zagrożenia jej rozwoju (T)

	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	SUMA
W1	2	1	1	2	0	0	0	0	0	0	6
W2	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	3
W3	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2
W4	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	2
W5	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	2
W6	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	3
W7	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	3
W8	2	0	1	1	0	0	0	1	0	1	6
W9	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	3
W10	1	1	1	1	0	0	0	0	2	0	6
W11	1	1	1	2	0	0	0	0	0	0	5
W12	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	3
SUMA	12	3	11	14	0	0	0	1	2	1	44

Zródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet, listopad 2015r.

Dopełnieniem analizy SWOT jest analiza TOWS, czyli ocena oddziaływania na siebie czynników „z zewnątrz do wewnątrz”. Kluczowe pytania, na które należy odpowiedzieć:

1. Czy zagrożenia osłabiają siły?
2. Czy szanse spotęgują siły?
3. Czy zagrożenia spotęgują słabości?
4. Czy szanse pozwolą przezwyciężyć słabości?

Tabela 33. Macierz oddziaływania zagrożeń rozwoju gminy (T) na jej mocne strony (S)

	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	S8	S9	SUMA
T1	0	0	0	1	2	0	0	0	0	3
T2	0	1	0	2	0	1	0	2	0	6
T3	0	1	0	2	0	1	0	1	0	5
T4	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
T5	0	1	0	2	1	1	0	1	0	6
T6	0	1	1	1	2	2	0	0	0	7
T7	0	2	1	2	1	1	0	1	0	8
T8	0	0	0	2	2	1	0	0	0	5
T9	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2
T10	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
SUMA	0	6	2	16	8	7	0	5	0	44

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet, listopad 2015r.

Tabela 34. Macierz oddziaływania szans rozwojowych gminy (O) na jej mocne strony (S)

	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	S8	S9	SUMA
O1	1	1	0	2	2	2	1	1	0	10
O2	0	0	0	2	2	0	0	1	0	5
O3	0	0	0	1	1	0	1	0	1	4
O4	1	0	0	2	1	1	0	0	0	5
O5	0	0	0	1	1	0	0	0	0	2
O6	0	0	0	2	1	0	0	2	0	5
O7	0	1	0	2	1	2	0	0	0	6
O8	0	0	0	2	2	1	0	2	0	7
O9	0	0	0	2	1	1	2	1	2	9
SUMA	2	2	0	16	12	7	4	7	3	53

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet, listopad 2015r.

Tabela 35. Macierz oddziaływania zagrożeń rozwoju gminy (T) na jej słabe strony (W)

	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	W8	W9	W10	W11	W12	SUMA
T1	1	0	0	0	0	0	1	2	0	0	2	1	7
T2	2	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	2	15
T3	2	2	1	2	2	2	2	2	2	1	1	2	21
T4	2	0	0	0	0	0	0	2	0	0	1	0	5
T5	2	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12
T6	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	3
T7	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	3
T8	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	3
T9	2	0	0	0	0	0	0	2	0	1	1	0	6
T10	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	2
SUMA	14	4	2	4	4	4	5	15	4	4	11	6	77

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet, listopad 2015r.

Tabela 36. Macierz oddziaływania szans rozwojowych gminy (O) na jej słabe strony (W)

	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	W8	W9	W10	W11	W12	SUMA
O1	2	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	14
O2	2	0	0	0	0	0	0	2	0	0	1	1	6
O3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
O4	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1	5
O5	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	4
O6	2	0	0	0	0	0	0	2	0	1	2	0	7
O7	1	0	0	0	0	0	1	1	1	0	1	0	5
O8	2	0	0	0	0	0	0	2	0	1	2	0	7
O9	2	0	0	0	0	0	0	2	0	1	2	0	7
SUMA	13	2	1	1	1	1	3	13	2	4	13	3	57

Zródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet, listopad 2015r.

Finalne zestawienie zbiorcze analiz SWOT oraz TOWS wskazuje optymalną strategię – dobraną zgodnie z poniższą tabelą.

Tabela 37. Macierz normatywnych strategii działania

	SZANSE	ZAGROŻENIA
MOCNE STRONY	Strategia agresywna (maxi – maxi) <i>Wykorzystanie okazji przy pomocy silnych stron</i>	Strategia konserwatywna (maxi – mini) <i>Wykorzystanie mocnych stron, aby poradzić sobie z zagrożeniami lub żeby ich unikać</i>
SŁABE STRONY	Strategia konkurencyjna (mini – maxi) <i>Przewycięzanie słabości w celu wykorzystania okazji</i>	Strategia defensywna (mini – mini) <i>Redukcja lub likwidacja</i>

Strategia agresywna (maxi – maxi) polega na maksymalnym wykorzystaniu synergii pomiędzy mocnymi stronami oraz szansami występującymi w otoczeniu.

Strategia konkurencyjna (mini – maxi) polega na eliminowaniu słabych stron oraz budowaniu przewagi dzięki wykorzystaniu szans rozwojowych.

Strategia konserwatywna (maxi – mini) polega na zminimalizowaniu negatywnych zagrożeń poprzez wykorzystanie mocnych stron.

Strategia defensywna (mini – mini) polega na minimalizowaniu słabych stron gminy oraz zagrożeń ze strony otoczenia.

Otrzymane wyniki z przeprowadzonych analiz pozwolą określić strategię rozwoju Gminy Radoszyce oraz zidentyfikują zależności pomiędzy czynnikami zewnętrznymi i wewnętrznymi.

Tabela 38. Macierz SWOT/TOWS dla Gminy Radoszyce

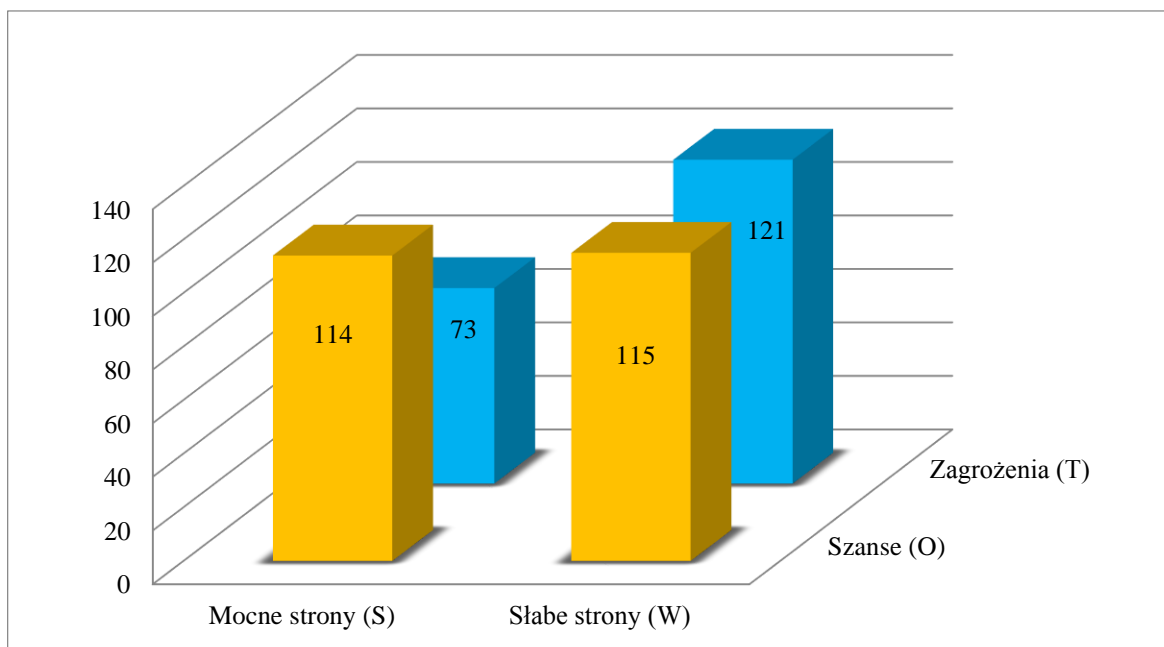
	Szanse (O)	Zagrożenia (T)
Mocne strony (S)	114	73
Słabe strony (W)	115	121

Źródło: Opracowanie własne, listopad 2015r.

Na podstawie wyników analizy SWOT/TOWS dla Gminy Radoszyce nie można jednoznacznie wskazać dominującego charakteru strategii rozwoju adekwatnego dla pozycji strategicznej Gminy. Zatem strategia rozwoju powinna przyjąć charakter mieszany.

Najwięcej punktów (**121**) przyznano strategii **defensywnej (mini – mini)** polegającej na minimalizowaniu słabych stron gminy oraz zagrożeń ze strony otoczenia.

Tabela 39. Wynik analizy SWOT/ TOWS dla Gminy Radoszyce

Gmina Radoszyce zgodnie ze strategią **defensywną** powinna przyjąć nastawienie obronne. Utrzymać stan posiadania tego, co zostało zbudowane na przestrzeni kilku lat, sztywno

zarządzać Gminą. Słabe strony są silnie powiązane z zewnętrznymi zagrożeniami. W przypadku Gminy Radoszyce oznacza, że zagrożenia, takie jak niekorzystna sytuacja demograficzna lub gospodarcza kraju może mieć negatywny wpływ na pogłębianiu negatywnych zjawisk na obszarze Gminy Radoszyce. W tej sytuacji należy minimalizować wpływ otoczenia na sytuację wewnątrz Gminy, np. poprzez wzmocnienie siły lokalnej gospodarki. W przypadku minimalizacji słabych stron Gminy Radoszyce, jakimi są np. niezadowalające stany dróg gminnych i powiatowych, chodników dla pieszych, niezadowalające ilości placów zabaw, czy świetlic wiejskich pozytywnym aspektem jest sytuacja finansowa Gminy, która posiada niskie zadłużenie, co pozwala na wygospodarowanie środków na projekty UE. Kolejną wysoką wypunktowaną strategią dla Gminy Radoszyce jest strategia konkurencyjna (mini – maxi) polegająca na eliminowaniu w miarę możliwości słabych stron w funkcjonowaniu Gminy oraz budowaniu jej konkurencyjnej siły na tle innych Gmin przez maksymalne wykorzystanie istniejących szans, które sprzyjać będą jej rozwojowi. Kluczowym działaniem w tym rodzaju strategii jest osiągnięcie konkurencyjności w danej dziedzinie. Tylko punkt mniej zebrała strategia agresywna (maxi – maxi), która oznacza, że Gmina Radoszyce powinna maksymalnie wykorzystać efekty synergii występujące między silnymi stronami i szansami pojawiającymi się w otoczeniu.

7.3 Analiza potencjału, jakości życia

Potencjał, jakości życia odzwierciedla zestaw kategorii opisujących warunki funkcjonowania ludności w przekroju terytorialnym, w tym dostęp do podstawowych usług publicznych, warunki lokalowe, infrastrukturę techniczną, potencjał społeczny i kulturowy, poziom szkolnictwa, potencjał gospodarczy. Poniżej przedstawiamy tabelę obrazującą potencjał i jakość życia w Gminie Radoszyce.

Tabela 40: Analiza potencjału, jakości życia w Gminie Radoszyce

	Lp.	Wskaźnik	j.m	Gmina Radoszyce		Gmina Smyków		Powiat Konecki	
				Rok 2014	Rok 2010	Rok 2014	Rok 2010	Rok 2014	Rok 2010
1. Demografia	1.1	Liczba ludności ogółem	osoba	9121	9288	3813	3761	82925	84697
	1.2	Gęstość zaludnienia na 1km2	osoba	62	63	61	61	73	74
	1.3	Przyrost naturalny ogółem	osoba	5	13	-2	14	-235	-122
	1.4	Saldo migracji na 1000 osób ogółem	osoba	-4,5	-1,4	3,9	-2,7	-2,9	-2,4
	1.5	Ludność w wieku przedprodukcyjnym (17lat i mniej)	osoba	1701	1861	797	846	13857	15188
	1.6	Ludność w wieku produkcyjnym	osoba	5757	5848	2404	2351	51498	53626
2. Rynek pracy	2.1	Bezrobotni ogółem	osoba	656	785	291	317	6261	7070
	2.2	Pracujący na 1000 ludności	osoba	62	57	75	88	158	159
	2.3	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	%	11,4	13,4	12,1	13,5	12,2	13,2
	2.4	Wydatki na pomoc społeczną ogółem	zł	6323362,47	5411037,04	2690758,26	3113450,66	52729658	52918238,31
3. Infrastruktura techniczna	3.1	Korzystający z instalacji wodociągowej w % ogółu ludności	%	85,6	67,9	92	63	85,8	77,4
	3.2	Korzystający z instalacji kanalizacyjnej w % ogółu ludności	%	27,6	23,5	27,4	0	47,4	29,7
	3.3	Wydatki w dziale Gospodarka komunalna i ochrona środowiska ogółem	zł	1187174,49	687704,89	570082,4	214403,41	22482649,7	23882279,59
	3.4	Wydatki w dziale Transport i łączność ogółem	zł	2050577,45	2470309,96	256521,78	222719	12460692,2	29291932,42

Strategia Rozwoju Gminy Radoszyce na lata 2015 – 2025

4. Potencjał społeczny i kulturalny	4.1	Przychodnie na 10 000 mieszkańców	ob.	1	1	5	5	3	2
	4.2	Ludność na aptekę ogólnodostępną	osoba	3040	3096	3813	3761	2962	2567
	4.3	Czytelnicy bibliotek na 1000 mieszkańców	osoba	122	117	37	56	129	130
	4.4	Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach	wol.	16	18,4	11,3	21,6	18,6	18,3
	4.5	Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	m2	23,3	22,1	25	24,2	25,4	24,1
	4.6	Kluby sportowe łącznie z klubami wyznaniowymi i UKS	szt.	3	5	2	1	29	35
5. Szkolnictwo	5.1	Współczynnik skolaryzacji brutto (szkoły podstawowe)	%	108,06	109,24	84,85	88,97	94,83	99,16
	5.2	Współczynnik skolaryzacji brutto (gimnazja)	%	93,75	102,02	81,88	79,08	96,03	98,49
	5.3	Dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego	osoba	2,39	2,26	3,56	0	1,41	2,18
	5.4	Część oświatowa subwencji ogólnej	zł	8390650	7927884	2888101	2458834	54639102	50825458
6. Potencjał gospodarczy	6.1	Dochody Gminy	zł	27572539,9	27735847,58	12423287,4	13244038,64	239463332	215288914,6
	6.2	Dochody Gminy na 1 mieszkańca	zł	3017,35	2987,49	3269,29	3522,35	2881,11	2536,81
	6.3	Wydatki budżetu Gminy	zł	28549225,5	29688756,09	12343629,6	16183877,62	246438590	251256188,6
	6.4	Wydatki na 1 mieszkańca	zł	3124,23	3197,84	3248,32	4304,22	2965,03	2960,62
	6.5	Środki z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych	zł	223621,63	493032	87188,45	549964,42	1035821,07	3097039,56
	6.6	Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON ogółem		584	586	259	258	6374	6383

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego listopad 2015r.

Podsumowanie

Gmina Radoszyce ma dość ubogą ofertę kulturalną - tylko 3 świetlice wiejskie na terenie całej Gminy, oraz Gminna Biblioteka Publiczna w Radoszycach. Brak jest Domu Kultury na terenie Gminy. Wielofunkcyjne boiska na terenie Gminy są w zadowalającym stanie, natomiast ich ilość mogłaby być większa. Podobnie jest z placami zabaw, jest ich za mało w stosunku do potrzeb a te, które istnieją wymagają doposażenia, zatem oferta spędzania wolnego czasu jest na średnim poziomie. Kwestią podstawowej opieki medycznej zajmuje się Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Radoszycach oddany pod użytek wszystkich mieszkańców Gminy, jednak na tyłu mieszkańców wymaga on rozbudowy. O bezpieczeństwo mieszkańców dba Komisariat Policji w Radoszycach, więc miejscowa ludność posiada dobrze zorganizowaną ochronę bezpieczeństwa. Natomiast ochrona przeciwpożarowa zorganizowana jest przez **4 jednostki OSP**. Jednostki wymagają jednak doposażenia.

Gmina Radoszyce na tle powiatu koneckiego i sąsiadującej Gminy Smyków może pochwalić się bardzo **wysokim współczynnikiem skolaryzacji**. Kolejną **pozytywną** informacją jest to, że względem roku 2010, w roku 2014 **wzrósł dochód** na jednego mieszkańca a **zmały wydatki**. Z roku na rok wzrasta też liczba ludności korzystającej z instalacji **wodociągowej** oraz **kanalizacyjnej**. Miejscowa ludność boryka się z problemem znalezienia pracy na terenie Gminy a liczba osób pracujących na 1000 mieszkańców jest dość niska. Względem roku 2010, w roku 2014 wzrosła też kwota wydatków w dziale pomocy społecznej, przy czym w powiecie i sąsiadującej Gminie wydatki te zmały.

Część 2 Misja oraz cele strategii

1. Misja i wizja rozwoju

Misja jest pochodną całościowego podejścia opartego na zintegrowanym traktowaniu procesów zachodzących w każdym z najważniejszych obszarów funkcjonowania Gminy Radoszyce takich jak sfera społeczna, gospodarka i infrastruktura techniczna. Jest ona sentencją, która najlepiej ujmuje, główne planowane kierunki działania samorządu.

Dążenie do poprawy jakości życia mieszkańców Gminy Radoszyce poprzez inwestowanie w zasoby infrastruktury technicznej, dbałość o środowisko oraz kształtowanie przestrzeni sprzyjającej realizacji potencjału społecznego mieszkańców

Wizja strategii rozwoju - cel generalny

Określenie założeń strategicznego planu rozwoju Gminy Radoszyce wymaga uprzedniego określenia wizerunku (wizji) Gminy, do którego ustawicznie dążyć będą władze Gminy oraz mieszkańcy, przy możliwie najpełniejszym wykorzystaniu zasobów psychospołecznych, tkwiących w Gminie oraz w jej mikrospołecznym i makrospołecznym otoczeniu.

Radoszyce to gmina dbająca o zrównoważony rozwój w harmonii ze środowiskiem przyrodniczym, społecznym i gospodarczym, przekształcająca się w atrakcyjne miejsce zamieszkania, pracy i wypoczynku w województwie świętokrzyskim. Dążąca do wykształcenia solidnej bazy usługowo - gospodarczej, turystycznej, rekreacyjnej i wypoczynkowej o znaczeniu regionalnym, chroniąca przy tym środowisko przyrodnicze i kulturowe.

2. Cele strategiczne

W dążeniu do urzeczywistnienia wizji rozwoju Gminy Radoszyce kluczową rolę odgrywa sformułowanie celów strategicznych, nakreślających kierunki zrównoważonego rozwoju Gminy, pozostającego w harmonii z polityką regionu i państwa. Realizacja celów, w perspektywie objętej niniejszym planem, powinna w znacznym stopniu przybliżyć osiągnięcie pożądanego stanu rozwoju Gminy, określonego w jej wizji.

Strategiczne cele rozwoju Gminy są następujące:

1. Poprawa warunków życia mieszkańcom gminy poprzez rozbudowę infrastruktury technicznej na terenie Gminy Radoszyce.
2. Rozwój infrastruktury i usług społecznych na terenie gminy.
3. Wspieranie rozwoju gospodarczego gminy
4. Dbłość o środowisko naturalne na terenie gminy

Cel strategiczny nr 1: Poprawa warunków życia mieszkańcom gminy poprzez rozbudowę infrastruktury technicznej na terenie Gminy Radoszyce

Podstawowym oczekiwaniem mieszkańców w stosunku do każdego samorządu są jego aktywne działania, mające na celu poprawę obecnego standardu życia w gminie. Pełna infrastruktura oznacza, bowiem nie tylko uzbrojenie w niezbędne media (woda, kanalizacja, prąd), ale także – zdaniem mieszkańców – gęstą i o dobrej jakości sieć dróg umożliwiającą nie tylko sprawne poruszanie się prywatnymi pojazdami, ale także funkcjonowanie komunikacji publicznej. Pełne wyposażenie gminy w infrastrukturę techniczną to kluczowy warunek rozwoju gospodarczego. Mimo, że Gmina w ostatnich latach zainwestowała bardzo dużo środków w infrastrukturę techniczną, to nadal istnieją spore potrzeby w tym zakresie – w większości jest to sfera infrastruktury drogowej i infrastruktury towarzyszącej (chodniki, oświetlenie), ale także niskie skanalizowanie Gminy.

Cel strategiczny nr 2: Rozwój infrastruktury i usług społecznych na terenie gminy.

Zaspokojenie podstawowych potrzeb z zakresu infrastruktury technicznej z pewnością jest nadal najważniejszym oczekiwaniem mieszkańców pod adresem władz Gminy. Równie istotna jest dostępność do tzw. usług społecznych, takich jak usługi zdrowotne, opieka społeczna, oświata, czy też kultura, sport i rekreacja. Społeczność lokalna ceni sobie też możliwość dialogu z miejscowymi władzami samorządowymi, które zostały powołane po to,

aby zaspokajać jej potrzeby. Wyniki przeprowadzonych badań ankietowych, analiz i dyskusji wskazują na to, że społeczność lokalna oczekuje dalszego poszerzenia zakresu i poprawy poziomu świadczenia tej grupy usług. Dotyczą one np. budowy i rozbudowy obiektów szkolnych, kulturowych, budowy obiektów rekreacyjnych i infrastruktury turystycznej, ale także zapewnienia szerokiego dostępu do kultury i edukacji mieszkańcom gminy. Mieszkańcy gminy na spotkaniach wielokrotnie podkreślali, iż chcieliby, aby Radoszyce odzyskały w najbliższych latach prawa miejskie, co wpłynęłoby na prestiż gminy.

Cel strategiczny nr 3: Wspieranie rozwoju gospodarczego Gminy

Rozwój gospodarczy Gminy jest podstawowym czynnikiem zmniejszającym bezrobocie na jej terenie. Przyczynia się również do wzrostu zamożności i podniesienia poziomu życia mieszkańców. Dzięki wpływom z podatków rosną dochody budżetu samorządowego oraz maleją wydatki przeznaczone na pomoc społeczną. Należy jednak pamiętać, że samorząd lokalny nie dysponuje narzędziami bezpośredniego wpływu na gospodarkę na terenie Gminy. Może on jednak pełnić funkcję wpierającą przemiany w gospodarce i na rynku pracy. Warto wspomnieć, że w przeciągu lat od 2011 do 2013 ogólna **liczba podmiotów gospodarki narodowej** w rejestrze REGON nie zmieniła się, przy czym w całym powiecie koneckim wzrosła o **165 podmiotów**. Od 2010 roku bezrobocie w **Gminie Radoszyce rosło**, a dopiero **rok 2014** przyniósł znaczący **spadek**. W roku 2014 o **230** osób mniej było zarejestrowanych, jako bezrobotne względem roku 2013.

Cel strategiczny nr 4: Dbalność o środowisko naturalne na terenie gminy

Dbalność o to, co nas otacza również jest jednym z bardzo ważnych elementów zrównoważonego rozwoju gminy. Gmina Radoszyce w całości znajduje się w Konecko – Łopuszniańskim Obszarze Chronionego Krajobrazu. Na jej terenie znajdują się również obszary **NATURA 2000 Dolina Czarnej**. Dbalność o środowisko naturalne oraz jego poprawa przyczyni się do poprawy warunków życia mieszkańców, może również wpłynąć na zwiększenie potencjału turystycznego gminy.

3. Cele operacyjne

Cel strategiczny nr 1 Poprawa warunków życia mieszkańców gminy poprzez rozbudowę infrastruktury technicznej na terenie Gminy Radoszyce.

Cel operacyjny 1 – Poprawa jakości dróg na terenie gminy

Cel operacyjny 2 Modernizacja chodników, oświetlenia, wstawienie znaków drogowych, progów zwalniających na terenie gminy.

Cel operacyjny 3 – Poprawa estetyki Gminy (rewitalizacja przestrzenna).

Cel strategiczny nr 2 Rozwój infrastruktury i usług społecznych na terenie gminy

Cel operacyjny 1 Inwestycje w infrastrukturę sportową i sportową

Cel operacyjny 2 Inwestycje w infrastrukturę kulturalną i oświatową

Cel operacyjny 3 Inwestycje w infrastrukturę turystyczno-rekreacyjną

Cel operacyjny 4 Zwiększenia liczby działań edukacyjnych na rzecz dzieci i młodzieży.

Cel operacyjny 5 Organizacja inicjatyw na rzecz aktywności osób starszych/samotnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznymi (rewitalizacja społeczna)

Cel operacyjny 6 Współpraca i wsparcie organizacji pozarządowych

Cel operacyjny 7 – Edukacja społeczności lokalnej w tym edukacja ekologiczna

Cel strategiczny nr 3 Wspieranie rozwoju gospodarczego gminy

Cel operacyjny 1 – Wzrost przedsiębiorczości i tworzenie odpowiedniego klimatu wokół niej.

Cel operacyjny 2 – Stopniowy rozwój turystyki w Gminie.

Cel operacyjny 3 – Zmniejszenie poziomu bezrobocia.

Cel strategiczny nr 4 Dbłość o środowisko naturalne na terenie gminy

Cel operacyjny 1 – Poprawa dostępu mieszkańców Gminy Radoszyce do systemów oczyszczających ścieki komunalne

Cel operacyjny 2 – Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania skutkom klęsk żywiołowych poprzez doposażenie jednostek OSP

Cel operacyjny 3 Zmniejszenie niskiej emisji na terenie gminy poprzez głęboką termomodernizację obiektów użyteczności publicznej

Cel operacyjny 4 – OZE i EWE

Cel operacyjny 5 – Inwestycje kanalizacyjne

4. Zadania w ramach poszczególnych celów strategicznych

W oparciu o zidentyfikowane problemy/potrzeby (część 1, pkt. 1.5) wskazane przez radnych i sołtysów reprezentujących poszczególne sołectwa Gminy Radoszyce oraz po wyznaczeniu wizji rozwoju gminy oraz celów strategicznych w niniejszym punkcie został zaprezentowany wykaz przedsięwzięć (projektów) zaplanowanych do realizacji w poszczególnych obszarach strategicznych.

Na etapie tworzenia Strategii **nie wyznacza się harmonogramu realizacji** poszczególnych inwestycji (ich podziału na poszczególne lata), gdyż, jako zasadę przyjęto, że właściwie **zdecydowana większość** z nich ma być **realizowana w oparciu o środki zewnętrzne** głównie **Unii Europejskiej** z perspektywy finansowej **2014-2020**, a w momencie przyjmowania Strategii wiele programów jest na etapie uszczegóławiania m.in. % dofinansowania, wysokości wkładu własnego, itp.

Tabela 41: Wykaz projektów zaplanowanych do realizacji w poszczególnych celach strategicznych

L.p.	Nazwa inwestycji	Szacunkowa wartość inwestycji	Możliwe źródła dofinansowania	% dofinansowania	Wysokość dotacji	Wkład Gminy Radoszyce	Komentarz
Cel strategiczny nr 1: Poprawa warunków życia mieszkańcom gminy poprzez rozbudowę infrastruktury technicznej na terenie Gminy Radoszyce.							
1.	Budowa i modernizacja (uzupełnienie/wymiana) oświetlenia ulicznego na terenie gminy na energooszczędne (np. LEDowe)	2 708 060 zł	RPO WŚ 2014-2020 Oś priorytetowa 3 Efektywna i zielona energia działanie 3.1 Wytwarzanie i dystrybucja energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych i/lub działanie 3.3 Poprawa efektywności energetycznej z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii w sektorze publicznym i mieszkaniowym	85,00%	2 301 851 zł	406 209 zł	Na podstawie WPF
2.	Remont dróg gminnych na terenie Gminy Radoszyce	2 750 000 zł	PROW 2014-2020 Działanie 7 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich	63,63%	1 749 825 zł	1 000 175 zł	Na podstawie WPF
3.	Remont dróg powiatowych na terenie Gminy Radoszyce	2 050 000 zł	Poddziałanie 1: Inwestycje związane z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycje w energię odnawialną i w oszczędzanie energii.	63,63%	1 304 415 zł	745 585 zł	Na podstawie WPF
4.	Modernizacja dróg gminnych (Grodzisko –Podlesie Lewki, Kapałów Górny wieś, Mościska małe – wieś, Grodzisko – Dąbki, Józwików – Łysów-Jarząb- Klucko, Filipy – Łysów, Stanowiska-Huta-Kozów, łącznie ok 6 455 mb)	1 000 000 zł		63,63%	636 300 zł	363 700 zł	

Strategia Rozwoju Gminy Radoszyce na lata 2015 – 2025

5.	Modernizacja dróg na początku i końcu miejscowości Zychy oraz od Radoszyc do miejscowości Zychy	100 000,0 zł	Typ operacji Budowa lub modernizacja dróg lokalnych	63,63%	63 630 zł	36 370 zł		
6.	Modernizacja drogi gminnej Wyrębów - Huta (4,5 km)	450 000,0 zł		63,63%	286 335 zł	163 665 zł		
7.	Budowa chodnika wzdłuż drogi powiatowej Radoszyce - Mnin	100 000,0 zł		63,63%	63 630 zł	36 370 zł		
8.	Modernizacja drogi powiatowej Podlesie - Zychy nr 0413T (1,2km)	120 000,0 zł		63,63%	76 356 zł	43 644 zł		
9.	Modernizacja drogi powiatowej w miejscowości Nadworów (likwidacja garbu)	100 000,0 zł		63,63%	63 630 zł	36 370 zł		
10.	Modernizacja drogi Łysów- Węgrzyn (1,3 km)	130 000,0 zł		63,63%	82 719 zł	47 281 zł		
11.	Modernizacja drogi Łysów - Józwików (2,7 km)	270 000,0 zł		63,63%	171 801 zł	98 199 zł		
12.	Modernizacja drogi powiatowej Górniki - Grzymałków (1km)	100 000,0 zł		63,63%	63 630 zł	36 370 zł		
13.	Modernizacja drogi gminnej Kaliga - Węgrzyn (1km)	100 000,0 zł		63,63%	63 630 zł	36 370 zł		
14.	Modernizacja drogi powiatowej Józwików - Gruszka (1km) wraz z infrastrukturą towarzyszącą - oświetlenie	100 000,0 zł		63,63%	63 630 zł	36 370 zł		
15.	Modernizacja drogi gminnej Jarzęb - Węgrzyn (1,5km) wraz z infrastrukturą towarzyszącą - oświetlenie	150 000,0 zł		63,63%	95 445 zł	54 555 zł		
16.	Modernizacja drogi Momocicha - Cieśniów (1km)	100 000,0 zł		63,63%	63 630 zł	36 370 zł		
17.	Modernizacja drogi powiatowej w miejscowości Jacentów wraz z budową chodników w sołectwie	200 000,0 zł		63,63%	127 260 zł	72 740 zł		
18.	Modernizacja dróg gminnych Filipy - Pałęgi (1,3 km), Filipy Jarzęb (1,2km)	250 000,0 zł		63,63%	159 075 zł	90 925 zł		
19.	Modernizacja drogi w miejscowości Salachowy Bór (1,1km)	110 000,0 zł		63,63%	69 993 zł	40 007 zł		
20.	Modernizacja drogi powiatowej Górniki - Grzymałków (4km) wraz z budową chodnika na odcinku Górniki - Nalewajków (2,5km)	1 300 000,0 zł		63,63%	827 190 zł	472 810 zł		
21.	Modernizacja drogi na odcinku Mały Węgrzyn - Kaliga (1km)	100 000,0 zł		63,63%	63 630 zł	36 370 zł		
22.	Modernizacja drogi Lewoszów - Momocicha (0,2km)	20 000,0 zł		63,63%	12 726 zł	7 274 zł		
23.	Modernizacja drogi w sołectwie Huta w kierunku Stanowisk oraz w kierunku Wyrębowa	200 000,0 zł		63,63%	127 260 zł	72 740 zł		
24.	Modernizacja drogi w sołectwie Gruszka na odcinku Józwików - Gruszka (0,9km) wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie sołectwa	180 000,0 zł		63,63%	114 534 zł	65 466 zł		
25.	Budowa wiat przystankowych na terenie gminy	50 000,0 zł		bez dofinansowania	0,00%	0 zł	50 000 zł	

26	Rewitalizacja Rynku - Parku w miejscowości Jakimowice	300 000,0 zł	RPO WŚ Oś priorytetowa 6 Rozwój miast działanie 6.5 Rozwój obszarów miejskich i wiejskich	85,00%	255 000 zł	45 000 zł	
Cel strategiczny nr 2: Rozwój infrastruktury i usług społecznych na terenie gminy.							
1.	Budowa budynku Przedszkola Samorządowego w Radoszycach	4 093 453 zł	RPO WŚ Oś priorytetowa 7 Sprawne usługi publiczne działanie 7.3 Infrastruktura zdrowotna i społeczna	85,00%	3 479 435 zł	614 018 zł	Na podstawie WPF
2.	Rozbudowa budynku Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Radoszycach	1 860 000 zł	RPO WŚ Oś priorytetowa 7 Sprawne usługi publiczne działanie 7.3 Infrastruktura zdrowotna i społeczna	85,00%	1 581 000 zł	279 000 zł	Na podstawie WPF
3.	Budowa placu zabaw w miejscowościach: Wyrębów, Plenna, Kaliga, Szóstaki, Mularzów	200 000,0 zł	RPO WŚ Oś priorytetowa 4 Dziedzictwo naturalne i kulturowe działanie 4.4 Zachowanie dziedzictwa kulturowego i naturalnego i/lub PROW 2014-2020 PROW 2014-2020 Działanie 7 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich Poddziałanie 7.4 - Wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszanie i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury, i powiązanej infrastruktury Typ operacji: 1 Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne.	85,00%	170 000 zł	30 000 zł	Szacunkowy koszt placu zabaz ok 40 tyś
4.	Budowa boiska wielofunkcyjnego w miejscowościach: Wyrębów, Plenna, Jacentów, Szóstaki	1 000 000,0 zł		85,00%	850 000 zł	150 000 zł	Szacunkowy koszt 1 boiska 250 tyś
5.	Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowościach: Wyrębów, Kapałów, Węgrzyn, Podlesie, Nalewajków	1 500 000,0 zł		85,00%	1 275 000 zł	225 000 zł	Budowa świetlicy ok 300 tyś
6.	Budowa altany i boiska trawiastego w miejscowościach: Wiosna, Podlesie, Jacentów	100 000,0 zł		85,00%	85 000 zł	15 000 zł	
7.	Rozbudowa i remont budynku OSP w miejscowości Wilczkowice	100 000,0 zł		85,00%	85 000 zł	15 000 zł	
8.	Rozbudowa sali gimnastycznej przy SP w Wilczkowicach I Kapałowie	500 000,0 zł		85,00%	425 000 zł	75 000 zł	
10.	Odnowienie kapliczek na terenie gminy	20 000,0 zł		85,00%	17 000 zł	3 000 zł	
11.	Doposażenie świetlicy w zabawki, gry itp. wraz z wyposażeniem kuchni w miejscowościach: Mościska Duże, Grębosze	50 000,0 zł		85,00%	42 500 zł	7 500 zł	
12.	Doposażenie placu zabaw w miejscowościach: Mościska Duże, Grębosze, Filipy	20 000,0 zł		85,00%	17 000 zł	3 000 zł	Koszt 1 bujaka ok 5 tyś, zjeżdźalnia 10 tyś
13.	Przebudowa boiska trawiastego w Jakimowicach	200 000 zł		85,00%	170 000 zł	30 000 zł	
14.	Modernizacja świetlicy wiejskiej w Grodzisku	100 000,0 zł	PROW 2014-2020	63,63%	63 630 zł	36 370 zł	

Strategia Rozwoju Gminy Radoszyce na lata 2015 – 2025

15.	Remont świetlicy wiejskiej w Gręboszach	100 000,0 zł	Działanie 7 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich	63,63%	63 630 zł	36 370 zł	
16.	Budowa/ rozbudowa Domu Kultury w Radoszycach (obiekt dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych)	1 500 000,0 zł	Poddziałanie 7.4 - Wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszanie i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury, i powiązanej infrastruktury	63,63%	954 450 zł	545 550 zł	
17.	Doposażenie OSP w Radoszycach (np.. postawienie przenośnej sceny)	300 000,0 zł	Typ operacji: 1 Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne.	63,63%	190 890 zł	109 110 zł	
18.	Rozbudowa bazy sportowej przy Szkole Podstawowej w Radoszycach	1 000 000 zł		85,00%	850 000 zł	150 000 zł	
19.	Doposażenie szkół i przedszkola w sprzęt/pomoce dydaktyczne (szkoły m.in. doposażenie pracowni ICT, przyrodnicza, matematyczna, itp.)	100 000,0 zł	RPO WŚ 2014-2020 Oś priorytetowa 7 Sprawne usługi publiczne działanie 7.4 Rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej	95,00%	95 000 zł	5 000 zł	
20.	Rozbudowa obiektu sportowego (na Lasku)	1 000 000 zł	RPO WŚ 2014-2020 Oś priorytetowa 7 Sprawne usługi publiczne działanie 7.4 Rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej	85,00%	850 000 zł	150 000 zł	
21.	Wsparcie dzieci i młodzieży - nauka języków obcych dla dzieci i młodzieży w miejscowości Radoska, Kapałów	100 000,0 zł	RPO WŚ 2014-2020 Oś priorytetowa 8 Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo 8.3.2 Wsparcie kształcenia podstawowego w zakresie kompetencji kluczowych	95,00%	95 000 zł	5 000 zł	
22.	Organizacja zajęć i spotkań na temat profilaktyki zdrowotnej dla mieszkańców gminy w tym głównie dla seniorów i osób niepełnosprawnych	200 000 zł	RPO WŚ 2014-2020 Oś priorytetowa 8 Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo 8.2.2 Wsparcie profilaktyki zdrowotnej w regionie	95%	190 000 zł	10 000 zł	
23.	Zorganizowanie zajęć terapii logopedycznej w SP w Górnikach	50 000,0 zł	RPO WŚ 2014-2020 Oś priorytetowa 9 Włączenie społeczne i walka z ubóstwem działanie 9.2.1 Rozwój wysokiej, jakości usług społecznych	95,00%	47 500 zł	2 500 zł	
24.	Zorganizowanie zajęć świetlicowych w SP w Górnikach	100 000,0 zł	RPO WŚ 2014-2020 Oś priorytetowa 9 Włączenie społeczne i walka z ubóstwem działanie 9.2.1 Rozwój wysokiej, jakości usług społecznych	95,00%	95 000 zł	5 000 zł	
25.	Wsparcie organizacji społecznych działających na terenie Gminy Radoszyce (wsparcie merytoryczne - organizacja szkoleń, wyjazdów edukacyjnych)	100 000,0 zł	RPO WŚ 2014-2020 Oś priorytetowa 9 Włączenie społeczne i walka z ubóstwem działanie 9.2.1 Rozwój wysokiej, jakości usług społecznych	95,00%	95 000 zł	5 000 zł	
26.	Organizacja działań skierowanych do seniorów (warsztaty,	100 000,0 zł	RPO WŚ 2014-2020 Oś priorytetowa 9	95,00%	95 000 zł	5 000 zł	

Strategia Rozwoju Gminy Radoszyce na lata 2015 – 2025

	spotkania wyjazdy)		Włączenie społeczne i walka z ubóstwem działanie 9.2.1 Rozwój wysokiej jakości usług społecznych				
27.	Organizacja zajęć wyrównujących szanse edukacyjne uczniów szkół podstawowych z terenu gminy	250 000 zł	RPO WŚ 2014-2020 Oś priorytetowa 8 Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo 8.3.2 Wsparcie kształcenia podstawowego w zakresie kompetencji kluczowych	95%	237 500 zł	12 500 zł	
28.	Organizacja zajęć rozwijających uzdolnienia i pasje uczniów szkół podstawowych z terenu gminy	250 000 zł		95%	237 500 zł	12 500 zł	
29.	Organizacja zajęć z zastosowaniem narzędzi TIK	500 000 zł	RPO WŚ 2014-2020 Oś priorytetowa 8 Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo 8.3.3 Rozwój edukacji kształcenia ogólnego w zakresie stosowania TIK	95%	475 000 zł	25 000 zł	
30.	Organizacja zajęć wyrównawczych i rozwijających kompetencje kluczowe dla uczniów Gimnazjum	500 000 zł	RPO WŚ 2014-2020 Oś priorytetowa 8 Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo 8.3.4 Rozwój szkolnictwa ponadpodstawowego w budowaniu kompetencji kluczowych	95%	475 000 zł	25 000 zł	
31.	Organizacja szkoleń/warsztatów dla osób dorosłych m.in. w obszarze ICT i języków obcych	800 000 zł	RPO WŚ 2014-2020 Oś priorytetowa 8 Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo 8.4.2 Podnoszenie umiejętności lub kwalifikacji osób dorosłych w obszarze ICT i języków obcych poprzez realizację oddolnych inicjatyw edukacyjnych, działanie 8.5.3 Edukacja formalna i poza formalna osób dorosłych	95%	760 000 zł	40 000 zł	
32.	Aktywizacja społeczno - zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu gminy (organizacja warsztatów, kursów, staży itp.)	600 000 zł	RPO WŚ 2014-2020 Oś priorytetowa 9 Włączenie społeczne i walka z ubóstwem działanie 9.1 Aktywna integracja zwiększająca szansę na zatrudnienie	95%	570 000 zł	30 000 zł	
33.	Organizacja dodatkowych zajęć dla dzieci w wieku 3-5 lat z terenu gminy Radoszyce	500 000,0 zł		95%	475 000 zł	25 000 zł	

Cel strategiczny nr 3: Wspieranie rozwoju gospodarczego gminy

Strategia Rozwoju Gminy Radoszyce na lata 2015 – 2025

1.	Aktywizacja społeczno - zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu gminy (organizacja warsztatów, kursów, staży itp.)	500 000 zł	RPO WŚ 2014-2020 Oś priorytetowa 9 Włączenie społeczne i walka z ubóstwem działanie 9.1 Aktywna integracja zwiększająca szansę na zatrudnienie	95,00%	475 000 zł	25 000 zł	
2.	Realizacja kontraktów socjalnych przez GOPS	50 000,0 zł	bez dofinansowania	0,00%	0 zł	50 000 zł	
3.	Organizacja szkoleń dla rolników np. z ODRem	200 000 zł		95,00%	190 000 zł	10 000 zł	
4.	Wspieranie rozwoju gospodarstw ekologicznych na terenie gminy	50 000,0 zł	bez dofinansowania	0,00%	0 zł	50 000 zł	
5.	Pozyskiwanie dotacji/pożyczek z Powiatowego Urzędu Pracy na zakładanie własnych działalności gospodarczych	500 000,0 zł	PUP w Końskich	100,00%	500 000 zł	0 zł	
6.	Rewitalizacja miejscowości Radoszyce (modernizacja dróg i chodników (w tym dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych na terenie miejscowości, zagospodarowanie terenów przestrzeni publicznej – w tym Rynku, budowa oświetlenia ulicznego, budowa kanałów burzowych)	4 000 000,0 zł	RPO WŚ Oś priorytetowa 6 Rozwój miast działanie 6.5 Rozwój obszarów miejskich i wiejskich	85,00%	3 400 000 zł	600 000 zł	Na podstawie fiszki projektowej
Cel strategiczny nr 4: Dbalność o środowisko naturalne na terenie gminy							
1.	Budowa stacji uzdatniania wody wraz z budową magistrali do studni głębinowej	1 400 000 zł	RPO WŚ 2014-2020 Oś priorytetowa 4 Dziedzictwo naturalne i kulturowe działanie 4.3 Gospodarka wodno-ściekowa i/lub PROW 2014-2020 Działanie 7 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich Poddziałanie 1: Inwestycje związane z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycje w energię odnawialną i w oszczędzanie energii. Typ operacji Gospodarka wodno-ściekowa	85,00%	1 190 000 zł	210 000 zł	Na podstawie WPF
2.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Radoszyce, ul. Konecka, Piaskowa, Plenna, Podlesie, Grodzisko	3 843 126 zł		85,00%	3 266 657 zł	576 469 zł	Na podstawie WPF
3.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Radoszyce, Radoska, Kapałów, Mularzów	1 023 912 zł		85,00%	870 325 zł	153 587 zł	Na podstawie WPF
5.	Budowa kanalizacji w miejscowościach: Zychy, Wilczkowice, Węgrzyn, Mościska Duże, Mościska Małe, Momocicha, Grodzisko, Józwików, Jacentów, Grębosze, Wisy., Pakuły	5 000 000,0 zł		85,00%	4 250 000 zł	750 000 zł	
6.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy	336 000,0 zł		85,00%	285 600 zł	50 400 zł	
7.	Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Kłucku (remont dachu, komina, schodów i chodników)	150 000,0 zł	RPO WŚ 2014-2020 Oś priorytetowa 3 Efektywna i zielona energia działanie 3.3	85,00%	127 500 zł	22 500 zł	

Strategia Rozwoju Gminy Radoszyce na lata 2015 – 2025

8.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (Urząd Gminy, Szkoły, świetlice)	2 000 000,0 zł	Poprawa efektywności energetycznej z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii w sektorze publicznym i mieszkaniowym	85,00%	1 700 000 zł	300 000 zł	
9.	Utworzenie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK)	100 000 zł	RPO WŚ 2014-2020 Oś priorytetowa 4 Dziedzictwo naturalne i kulturowe działanie 4.2 Gospodarka odpadami	85,00%	85 000 zł	15 000 zł	
10.	Edukacja ekologiczna - organizacja spotkań, warsztatów, debat na temat ekologii, ochrony środowiska	80 000,0 zł	Dotacje z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach	90,00%	72 000 zł	8 000 zł	
11.	Zakup samochodu dla OSP w Węgrzynie	500 000,0 zł	RPO WŚ Oś priorytetowa 4 Dziedzictwo naturalne i kulturowe działanie 4.1 Przeciwdziałanie skutkom klęsk żywiołowych oraz usuwanie ich skutków	85,00%	425 000 zł	75 000 zł	
12.	Montaż/instalacja OZE na budynkach użyteczności publicznej	1 000 000 zł	RPO WŚ 2014-2020 Oś priorytetowa 3 Efektywna i zielona energia działanie 3.3 Poprawa efektywności energetycznej z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii w sektorze publicznym i mieszkaniowym	85%	850 000 zł	150 000 zł	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet oraz danych z Urzędu Gminy w Radoszycach

5. Analiza WiP: ważności (istotności) i prawdopodobieństwa działań strategicznych

W analizie ważności (istotności) i prawdopodobieństwa – WiP – działań strategicznych (DS) w ramach poszczególnych celów strategicznych (CS) ocenie poddaje się ważność poszczególnych działań oraz szanse na ich realizację w horyzoncie czasowym tj. 10 lat, do roku 2025. Ważność oceniona została w skali od 1 do 7, gdzie 1 oznaczało, że dane działanie strategiczne jest mało ważne, natomiast 7, że jest bardzo ważne. Prawdopodobieństwo realizacji określonych działań ocenione zostało w skali od 0% (działanie niemożliwe do realizacji) do 100% (działanie pewne). Uzyskane oceny każdego działania umieszczone zostały w siatce ważności i prawdopodobieństwa podzielonej na cztery obszary.

Tabela 42. Macierz z obszarami interpretacyjnymi WiP

Prawdopodobieństwo	Obszar A	Obszar B
	Obszar C	Obszar D
	Ważność	

Zielone linie wewnątrz macierzy są wyznacznikiem czterech obszarów o różnej interpretacji analizy WiP.

Obszar A – działania, których prawdopodobieństwo realizacji jest duże, ale nie mają one wielkiego znaczenia dla rozwoju społeczno – gospodarczego.

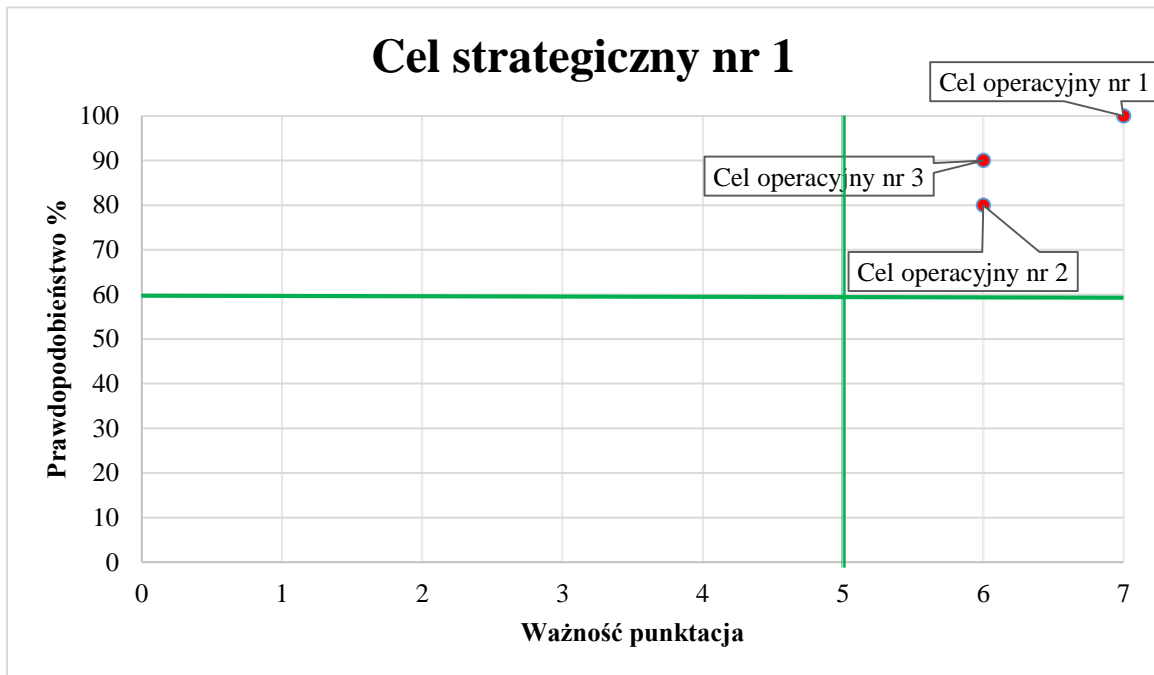
Obszar B – działania bardzo ważne z dużymi szansami na ich realizację.

Obszar C - działania mało ważne i z niewielkimi szansami na ich wdrożenie.

Obszar D - działania bardzo ważne, ale niestety z małymi szansami na realizację.

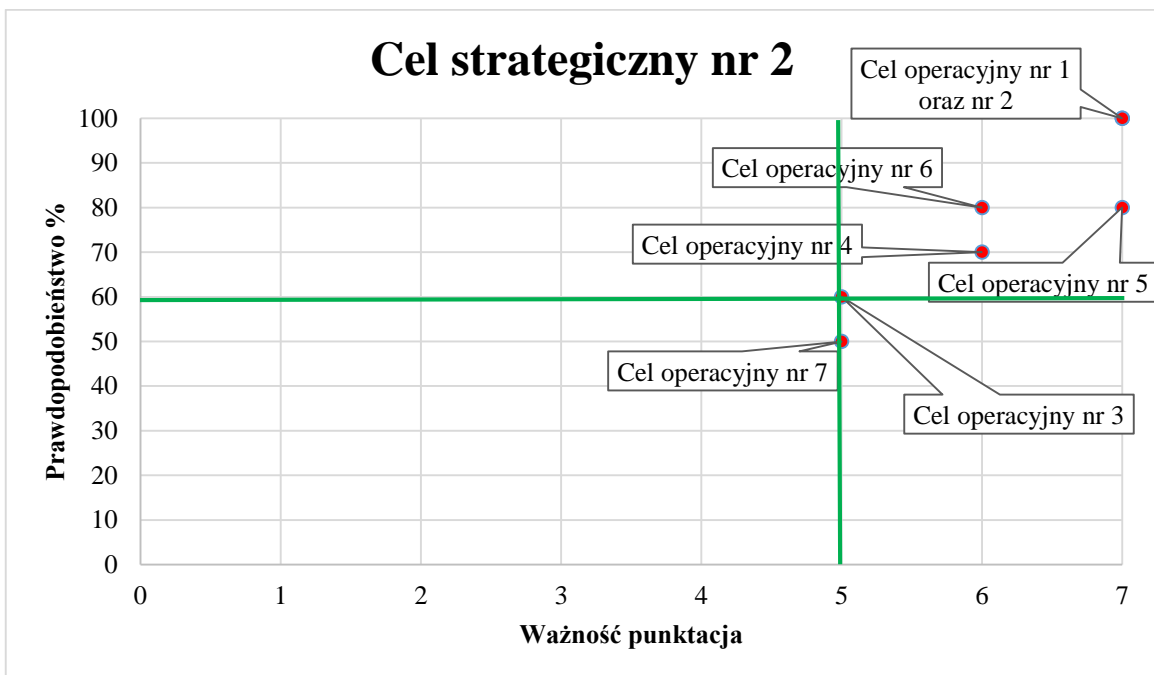

Wykres 26. Analiza WiP dla CS1

Źródło: Opracowanie własne

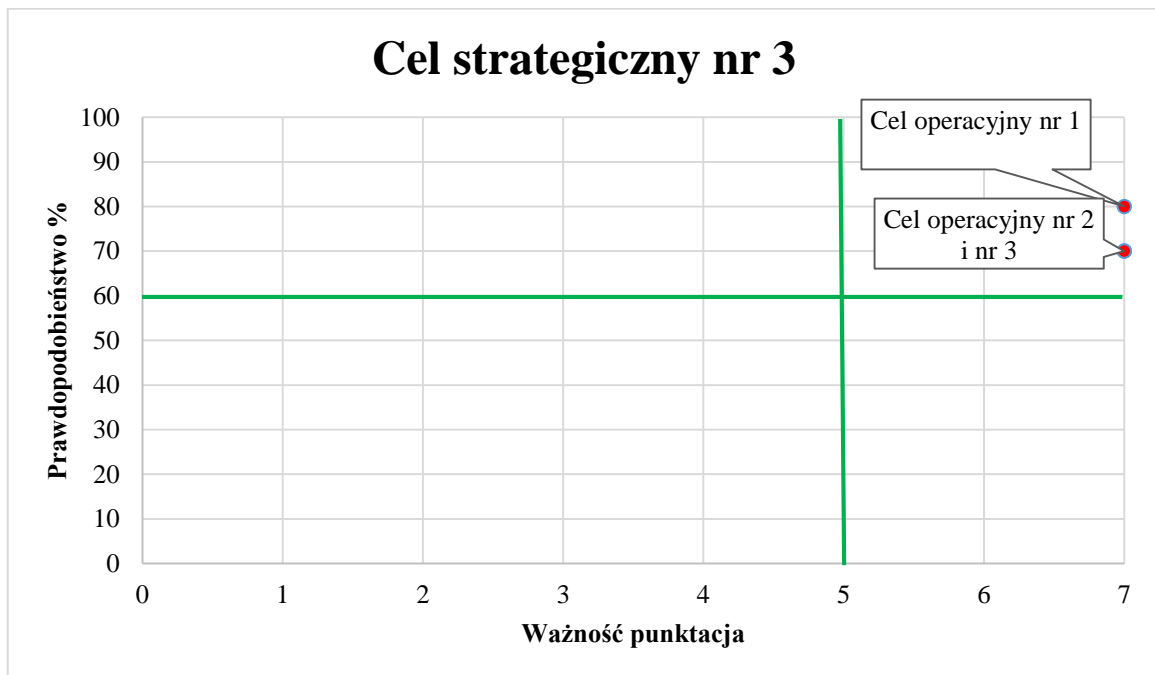
Wykres 27. Analiza WiP dla CS2

Źródło: Opracowanie własne

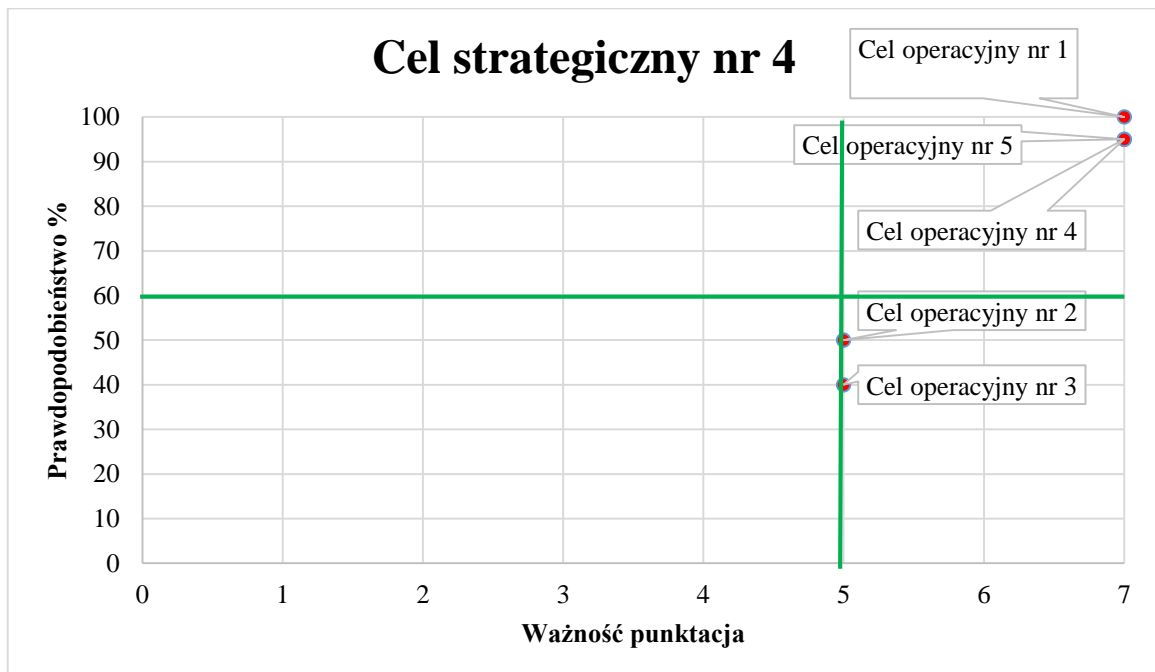

Wykres 28. Analiza WiP dla CS3

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 29. Analiza WiP dla CS4

Źródło: Opracowanie własne

Wyniki przeprowadzonej analizy WiP pokazują, że szczególnie istotne i priorytetowe dla Gminy Radoszyce jest osiągnięcie następujących celów operacyjnych:

- Cel strategiczny nr 1 Poprawa warunków życia mieszkańcom gminy poprzez rozbudowę infrastruktury technicznej na terenie Gminy Radoszyce - Cel operacyjny nr 1 – **Poprawa, jakości dróg na terenie gminy**
- Cel strategiczny nr 2 Rozwój infrastruktury i usług społecznych na terenie gminy- Cel operacyjny nr1 **Inwestycje w infrastrukturę sportową**, Cel operacyjny nr 5 **Organizacja inicjatyw na rzecz aktywności osób starszych/ samotnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym (rewitalizacja społeczna)**
- Cel strategiczny nr 3 Wspieranie rozwoju gospodarczego gminy -Cel operacyjny nr 1 – **Wzrost przedsiębiorczości i tworzenie odpowiedniego klimatu wokół niej**, Cel operacyjny 2 – **Stopniowy rozwój turystyki w Gminie.**
- Cel strategiczny nr 4 Dbłość o środowisko naturalne na terenie gminy-Cel operacyjny 1 – **Poprawa dostępu mieszkańców Gminy Radoszyce do systemów oczyszczających ścieki komunalne** Cel operacyjny 4 – **OZE i EWE**

Część 3. System wdrażania i finansowania Strategii

1. Kluczowe instytucje i podmioty zaangażowane w proces wdrażania Strategii

Kluczowe znaczenie dla oceny podejmowanych działań ma ich monitoring. Monitorowanie Strategii to systematyczne i ciągle zbieranie, analiza i wykorzystywanie informacji o przebiegu jej wdrażania na **potrzeby lepszego zarządzania**, oceny oraz podejmowania decyzji. Proces ten dostarcza **niezbędnych informacji** na temat postępów realizacji i efektywności wdrażania poszczególnych projektów inwestycyjnych i programów oraz diagnozuje stan wykorzystania udzielonej pomocy finansowej. **Funkcję instytucji monitorującej** wdrażanie Strategii będzie pełnił **Rada Gminy Radoszyce**. W miarę potrzeb **będą analizowane postępy w realizacji Strategii**. Rada Gminy, jako instytucja kontrolna i uchwałodawcza będzie mieć za zadanie:

1. Akceptację sprawozdań z realizacji Strategii przygotowanych przez Zespół Monitorujący Strategię, w szczególności osiągnięcia celów, rezultatów,
2. Analizowanie i zatwierdzanie wniosków o zmianę treści Strategii,
3. Aktualizację Strategii,
4. Uwzględnienie zadań zaplanowanych do realizacji w Strategii przy przyjmowaniu decyzji o budżecie gminy oraz wieloletniej prognozy inwestycyjnej lub innych dokumentów strategicznych o znaczeniu lokalnym.

Monitoring Strategii Rozwoju Gminy Radoszyce będzie skoncentrowany głównie na kontroli realizacji projektów inwestycyjnych. Będzie on prowadzony w dwóch zakresach:

- **Rzeczowym** - ma za zadanie dostarczyć dane i informację na temat aktualnego stanu wdrażania Strategii oraz przyczynić się do przeprowadzenia oceny jego wykonania na dany moment badawczy - raz w roku na podstawie sprawozdania z realizacji Strategii przygotowanego przez Zespół Monitorujący Strategię. Zakres rzeczowy monitoringu będzie prowadzony w dwóch kategoriach i dotyczyć będzie wskaźników produktu i rezultatu.
- **Finansowym** – będą obrazować go dane finansowe realizacji projektów, które będą podstawą do stwierdzenia czy postęp finansowy we wdrażaniu Strategii jest osiągnięty na zakładanym poziomie.

2. Główne źródła finansowania Strategii

Zadania do realizacji zapisane w „Strategii Rozwoju Gminy Radoszyce na lata 2015-2025” mogą być wsparte m.in. z następujących programów:

1. „Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020”
2. „Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020”

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Najważniejsze zadania realizowane w ramach tego Programu związane są z tworzeniem dogodnych warunków dla rozwoju miejscowości, aktywizacją ludności wiejskiej, projektami związanymi z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej, w tym z utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi oraz podniesieniem atrakcyjności turystycznej danej miejscowości.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020”

RPO stanowi odpowiedź na zdiagnozowane potrzeby regionalne, uwzględniając przy tym pożądane kierunki interwencji, określone w unijnych, krajowych i regionalnych dokumentach strategicznych. Celem RPOWS 2014-2020 jest **zdynamizowanie rozwoju gospodarki województwa, w oparciu o nowe rozwiązania technologiczne i wzrost poziomu kapitału społecznego**. Polityka rozwoju regionu realizowana w oparciu o RPO skoncentrowana została na **umacnianiu konkurencyjności i innowacyjności gospodarki regionalnej oraz budowaniu potencjału regionalnych przedsiębiorstw**, obejmując obszary takie jak:

- ❖ B+R,
- ❖ przedsiębiorczość,
- ❖ zasobooszczędną i niskoemisyjną gospodarke,
- ❖ inkluzję społeczną osób wykluczonych,
- ❖ redukcję bezrobocia,
- ❖ podniesienia jakości świadczonych usług społecznych i publicznych,
- ❖ nowoczesną komunikację
- ❖ rynek pracy,
- ❖ włączenie społeczne,
- ❖ rozwój edukacji.

3. System monitorowania Strategii

Zarządzającym Strategią w imieniu Gminy Radoszyce będzie Wójt przy pomocy **Zespołu Monitorującego Strategię Rozwoju Gminy**. Zespół zostanie powołany stosownym Zarządzeniem Wójta. Jego celem będzie nadzór nad skutecznością i jakością realizacji Strategii. Do zadań Zespołu będzie należało w szczególności:

1. Przygotowywanie sprawozdań z realizacji Strategii,
2. Przedkładanie Radzie Gminy propozycji zmian w treści Strategii,
3. Zapoznanie się z uwagami Rady Gminy dotyczącymi sprawozdania z realizacji Strategii,
4. Ewaluację Strategii,
5. Podejmowanie decyzji odnośnie regulaminu prac Zespołu, wyboru sekretarza, itp.
6. Inne określone w Regulaminie i mające znaczenie dla realizacji Strategii.

Uczestnictwo w pracach Zespołu ma charakter społeczny i za udział w nich nie przysługuje wynagrodzenie. Zespół spotyka się w miarę potrzeb. Jego decyzje są podejmowane o ile to możliwe w ramach konsensu, szczególny tryb podejmowania decyzji zostanie zaproponowany w Regulaminie Zespołu.

4. Sposoby oceny Strategii

Ewaluacja ma na celu poprawę, jakości, skuteczności i spójności realizacji Strategii Rozwoju Gminy Radoszyce w odniesieniu do konkretnych problemów z jednoczesnym uwzględnieniem celów strategicznych Strategii i właściwego prawodawstwa lokalnego, krajowego i wspólnotowego dotyczącego m.in. oddziaływania na środowisko naturalne projektów zapisanych do realizacji w Strategii.

Rada Gminy oceniając realizację Strategii będzie brała pod uwagę następujących 5 kryteriów:

- ✓ **skuteczność** – kryterium, które pozwala sprecyzować, do jakiego stopnia cele przedsięwzięcia zdefiniowane na etapie Strategii zostały osiągnięte,
- ✓ **efektywność** – kryterium, które pozwala ocenić rezultaty jakie zostały osiągnięte dzięki wdrażaniu poszczególnych zadań inwestycyjnych,
- ✓ **użyteczność** – kryterium pozwalające ocenić, do jakiego stopnia oddziaływanie Strategii odpowiada potrzebom grup docelowych,
- ✓ **trafność** – kryterium pozwalające ocenić, do jakiego stopnia cele Strategii odpowiadają potrzebom i priorytetem wskazanym w odniesieniu do obszarów problemowych,
- ✓ **trwałość** – kryterium pozwalające ocenić na ile można się spodziewać, że pozytywne zmiany wywołane oddziaływaniem Strategii będą trwać po jej zakończeniu.

Sprawozdania z oceny realizacji Strategii powinny być sporządzane zgodnie z zaleceniami Rady Gminy, instytucji przyznających dofinansowanie projektów przewidzianych do realizacji w ramach Strategii z udziałem środków zewnętrznych. Podmiotem odpowiedzialnym za ewaluację będzie Rada Gminy Radoszyce. Wnioski z ewaluacji będą prezentowane w sprawozdaniach z realizacji Strategii.

Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi

Zasada „partnerstwa” jest jedną z kluczowych zasad przyświecających przygotowaniu i wdrażaniu Strategii. Inicjowanie współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi stanowi kontynuację prac nad Strategią, gdzie do współpracy zostali zaproszeni przedstawiciele w/w sektorów. Współpraca ta będzie odbywać się także na

poziomie Zespołu Monitorującego Strategię, gdzie zostaną zaproszeni także przedstawiciele m.in. organizacji pozarządowych, przedsiębiorców, rolników.

W miarę możliwości i potrzeb informacje na temat wdrażania działań przewidzianych w Strategii w odniesieniu do obszarów problemowych będą przekazywane na zebraniach wiejskich, imprezach cyklicznych oraz za pomocą innych instrumentów, które przygotuje Zespół Monitorujący Strategię. Współpraca różnych środowisk reprezentujących mieszkańców Gminy Radoszyce w ramach w/w Zespołu ma na celu:

- wykorzystać potencjał organizacji i społeczności lokalnej poprzez skoordynowanie działań w ramach jednego, spójnego planu strategicznego akceptowanego i wspieranego przez wszystkich uczestników,
- optymalne wykorzystanie kompetencji i zasobów będących w dyspozycji gminy, organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorców,
- wsparcie innowacyjności proponowanych rozwiązań, wyrażającą się zastosowaniem nowych podejść do problemów związanych z rozwojem lokalnym.

6. Komunikacja społeczna i promocja

Promocja gminy jest jednym z wymiarów kształtowania wizerunku gminy, którego bezpośrednimi odbiorcami są mieszkańcy²⁰. Dlatego też promując gminę warto problem ten potraktować wszechstronnie i uwzględnić działania mające na celu wewnętrzną promocję gminy, jako przyjaznego miejsca, z którym mieszkańcy w świadomy sposób się identyfikują, a zarazem działania mające na celu promocję zewnętrzną, skupioną wokół podnoszenia atrakcyjności gospodarczej i inwestycyjnej Gminy Radoszyce. Wśród działań podnoszących **atrakcyjność Gminy z punktu widzenia jej mieszkańców** wymienić można **redagowanie bezpłatnego kwartalnika samorządu Gminy Radoszyce pt. *Echo Radoszyc***, stosowanie przez władze gminy metody partycypacji społecznej w podejmowaniu decyzji dotyczących poszczególnych miejscowości i sołectw. Z kolei działania gminy ukierunkowane na jej **promocję zewnętrzną** to przede wszystkim **dbałość o miejsca zabytkowe**.

Informacja na temat realizacji Strategii będzie przekazywana mieszkańcom w sposób ciągły:

- na zebraniach wiejskich,
- na sesjach Rady Gminy,
- w Biuletynie Informacji Publicznej,
- w serwisie informacyjnym Gminy Radoszyce www.radoszyce.pl
- na serwisach ogólnodostępnych np. FACEBOOK,
- na tablicach ogłoszeń,
- podczas spotkań z przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi, itp.

Realizacja Strategii musi opierać się na właściwym odbieraniu informacji zwrotnej, tak, aby móc dobrze ją modyfikować. Celem działań informacyjnych będzie:

- ❖ Zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o możliwościach uzyskania wsparcia w ramach funduszy (dotacji) zewnętrznych dla wszystkich grup docelowych np. organizacji pozarządowych, szkół, itp.
- ❖ Zapewnienie bieżącego informowania o zakresie i wymiarze pomocy wspólnotowej dla poszczególnych projektów i rezultatach działań, za które odpowiada Urząd Gminy Radoszyce,

²⁰ J. Pogorzelski, *Praktyczny marketing miast i regionów*, Oficyna a Wolters Kluwer business, Warszawa 2012.

- ❖ Zapewnienie współpracy z instytucjami zaangażowanymi w monitorowanie i realizowanie Strategii w zakresie działań informacyjnych i promocyjnych poprzez wymianę informacji i wspólne przedsięwzięcia,
- ❖ Wykorzystanie nowoczesnych technologii, takich jak Internet, poczta elektroniczna, elektroniczna archiwizacja dokumentów, w celu usprawnienia komunikacji pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w realizacji Strategii.

Narzędzia polityki informacyjnej:

- ❖ konferencje,
- ❖ seminaria,
- ❖ wykłady,
- ❖ warsztaty,
- ❖ prezentacje propagujące inwestycje zrealizowane i zapisane w Strategii Rozwoju,
- ❖ wizyty studyjne
- ❖ ekspozycje fotograficzne projektów (np. przyszły projekt rewitalizacji miejscowości Radoszyce) – mogą stanowić skuteczne metody prezentacji osiągnięć w zakresie realizacji inicjatyw z wykorzystaniem środków Unii Europejskiej, a także informacje o projektach oraz ich promocja przez beneficjentów,
- ❖ współpraca z mediami.

7. Aktualizacja Strategii

Strategia jest dokumentem „żywym” i wprowadzanie zmian w jej zapisach jest nie tylko możliwe, lecz w niektórych sytuacjach **wręcz konieczne**. Ze względu na zmieniające się uwarunkowania, zarówno wewnątrz Gminy jak i w jej otoczeniu, zachodzi konieczność modyfikacji Strategii. Najlepszą metodą na wprowadzanie zmian w dokumencie jest ich weryfikacja w społecznym procesie, zbliżonym do tego, jaki towarzyszył tworzeniu Strategii. Wójt po zapoznaniu się ze sprawozdaniami przedstawionymi przez Zespół Monitorujący Strategię podejmie decyzję o przedłożeniu aktualizacji Strategii na sesji Rady Gminy.

Część 4. Plan zadań inwestycyjny na lata 2015-2025

L.p.	Nazwa inwestycji	Szacunkowa wartość inwestycji	% dofinansowania	Wysokość dotacji	Wkład Gminy Radoszyce	Termin realizacji
Cel strategiczny nr 1: Poprawa warunków życia mieszkańcom gminy poprzez rozbudowę infrastruktury technicznej na terenie Gminy Radoszyce.						
1.	Budowa i modernizacja (uzupełnienie/wymiana) oświetlenia ulicznego na terenie gminy na energooszczędne (np. LEDowe)	2 708 060 zł	85,00%	2 301 851 zł	406 209 zł	2016-2020
2.	Remont dróg gminnych na terenie Gminy Radoszyce	2 750 000 zł	63,63%	1 749 825 zł	1 000 175 zł	2016-2025
3.	Remont dróg powiatowych na terenie Gminy Radoszyce	2 050 000 zł	63,63%	1 304 415 zł	745 585 zł	2016-2025
4.	Modernizacja dróg gminnych (Grodzisko – Podlesie Lewki, Kapałów Górny wieś, Mościska małe – wieś, Grodzisko – Dąbki, Jóźwików – Łysów-Jarząb- Kłucko, Filipy – Łysów, Stanowiska-Huta-Kozów, łącznie ok 6 455 mb)	1 000 000 zł	63,63%	636 300 zł	363 700 zł	2016-2020
5.	Modernizacja dróg na początku i końcu miejscowości Zychy oraz od Radoszyc do miejscowości Zychy	100 000 zł	63,63%	63 630 zł	36 370 zł	2016-2025
6.	Modernizacja drogi gminnej Wyrębów - Huta (4,5 km)	450 000zł	63,63%	286 335 zł	163 665 zł	2016-2025
7.	Budowa chodnika wzdłuż drogi powiatowej Radoszyce - Mnin	100 000 zł	63,63%	63 630 zł	36 370 zł	2016-2025
8.	Modernizacja drogi powiatowej Podlesie - Zychy nr 0413T (1,2km)	120 000zł	63,63%	76 356 zł	43 644 zł	2016-2025
9.	Modernizacja drogi powiatowej w miejscowości Nadworów (likwidacja garbu)	100 000 zł	63,63%	63 630 zł	36 370 zł	2016-2025
10.	Modernizacja drogi Łysów- Węgrzyn (1,3 km)	130 000 zł	63,63%	82 719 zł	47 281 zł	2016-2025
11.	Modernizacja drogi Łysów - Jóźwików (2,7 km)	270 000 zł	63,63%	171 801 zł	98 199 zł	2016-2025
12.	Modernizacja drogi powiatowej Górniki - Grzymałków (1km)	100 000 zł	63,63%	63 630 zł	36 370 zł	2016-2025
13.	Modernizacja drogi gminnej Kaliga - Węgrzyn (1km)	100 000 zł	63,63%	63 630 zł	36 370 zł	2016-2025
14.	Modernizacja drogi powiatowej Jóźwików - Gruszka (1km) wraz z infrastrukturą towarzyszącą - oświetlenie	100 000 zł	63,63%	63 630 zł	36 370 zł	2016-2025
15.	Modernizacja drogi gminnej Jarząb - Węgrzyn (1,5km) wraz z infrastrukturą towarzyszącą - oświetlenie	150 000 zł	63,63%	95 445 zł	54 555 zł	2016-2025
16.	Modernizacja drogi Momocicha - Cieśniów (1km)	100 000 zł	63,63%	63 630 zł	36 370 zł	2016-2025
17.	Modernizacja drogi powiatowej w miejscowości Jacentów wraz z budową chodników w sołectwie	200 000 zł	63,63%	127 260 zł	72 740 zł	2016-2025
18.	Modernizacja dróg gminnych Filipy - Pałęgi (1,3 km), Filipy Jarząb (1,2km)	250 000 zł	63,63%	159 075 zł	90 925 zł	2016-2025

19.	Modernizacja drogi w miejscowości Salachowy Bór (1,1km)	110 000 zł	63,63%	69 993 zł	40 007 zł	2016-2025
20.	Modernizacja drogi powiatowej Górniki - Grzymałków (4km) wraz z budową chodnika na odcinku Górniki - Nalewajków (2,5km)	1 300 000 zł	63,63%	827 190 zł	472 810 zł	2016-2025
21.	Modernizacja drogi na odcinku Mały Węgrzyn - Kaliga (1km)	100 000 zł	63,63%	63 630 zł	36 370 zł	2016-2025
22.	Modernizacja drogi Lewoszków - Momocicha (0,2km)	20 000 zł	63,63%	12 726 zł	7 274 zł	2016-2025
23.	Modernizacja drogi w sołectwie Huta w kierunku Stanowisk oraz w kierunku Wyrębowa	200 000zł	63,63%	127 260 zł	72 740 zł	2016-2025
24.	Modernizacja drogi w sołectwie Gruszka na odcinku Józwików - Gruszka (0,9km) wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie sołectwa	180 000zł	63,63%	114 534 zł	65 466 zł	2016-2025
25.	Budowa wiat przystankowych na terenie gminy	50 000,0 zł	0,00%	0 zł	50 000 zł	2016-2025
26.	Rewitalizacja Rynku - Parku w miejscowości Jakimowice	300 000,0 zł	85,00%	255 000 zł	45 000 zł	2016-2025
Cel strategiczny nr 2: Rozwój infrastruktury i usług społecznych na terenie gminy.						
1.	Budowa budynku Przedszkola Samorządowego w Radoszycach	4 093 453 zł	85,00%	3 479 435 zł	614 018 zł	2017-2025
2.	Rozbudowa budynku Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Radoszycach	1 860 000 zł	85,00%	1 581 000 zł	279 000 zł	2017-2025
3.	Budowa placu zabaw w miejscowościach: Wyrębów, Plenna, Kaliga, Szóstaki, Mularzów	200 000,0 zł	85,00%	170 000 zł	30 000 zł	2017-2025
4.	Budowa boiska wielofunkcyjnego w miejscowościach: Wyrębów, Plenna, Jacentów, Szóstaki	1 000 000,0 zł	85,00%	850 000 zł	150 000 zł	2017-2025
5.	Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowościach: Wyrębów, Kapałów, Węgrzyn, Podlesie, Nalewajków	1 500 000,0 zł	85,00%	1 275 000 zł	225 000 zł	2017-2025
6.	Budowa altany i boiska trawiastego w miejscowościach: Wiosna, Podlesie, Jacentów	100 000,0 zł	85,00%	85 000 zł	15 000 zł	2017-2025
7.	Rozbudowa i remont budynku OSP w miejscowości Wilczkowice	100 000,0 zł	85,00%	85 000 zł	15 000 zł	2017-2025
8.	Rozbudowa sali gimnastycznej przy SP w Wilczkowicach I Kapałowie	500 000,0 zł	85,00%	425 000 zł	75 000 zł	2017-2025
10.	Odnowienie kapliczek na terenie gminy	20 000,0 zł	85,00%	17 000 zł	3 000 zł	2017-2025
11.	Doposażenie świetlicy w zabawki, gry itp. wraz z wyposażeniem kuchni w miejscowościach: Mościska Duże, Grębosze	50 000,0 zł	85,00%	42 500 zł	7 500 zł	2017-2025
12.	Doposażenie placu zabaw w miejscowościach: Mościska Duże, Grębosze, Filipy	20 000,0 zł	85,00%	17 000 zł	3 000 zł	2017-2025
13.	Przebudowa boiska trawiastego w Jakimowicach	200 000 zł	85,00%	170 000 zł	30 000 zł	2017-2025
14.	Modernizacja świetlicy wiejskiej w Grodzisku	100 000,0 zł	63,63%	63 630 zł	36 370 zł	2017-2025
15.	Remont świetlicy wiejskiej w Gręboszach	100 000,0 zł	63,63%	63 630 zł	36 370 zł	2017-2025
16.	Budowa/ rozbudowa Domu Kultury w Radoszycach (obiekt dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych)	1 500 000,0 zł	63,63%	954 450 zł	545 550 zł	2017-2025

17.	Doposażenie OSP w Radoszycach (np.. postawienie przenośnej sceny)	300 000,0 zł	63,63%	190 890 zł	109 110 zł	2017-2025
18.	Rozbudowa bazy sportowej przy Szkole Podstawowej w Radoszycach	1 000 000 zł	85,00%	850 000 zł	150 000 zł	2017-2025
19.	Doposażenie szkół i przedszkola w sprzęt/pomoce dydaktyczne (szkoły m.in. doposażenie pracowni ICT, przyrodnicza, matematyczna, itp.)	100 000,0 zł	95,00%	95 000 zł	5 000 zł	2017-2025
20.	Rozbudowa obiektu sportowego (na Lasku)	1 000 000 zł	85,00%	850 000 zł	150 000 zł	2017-2025
21.	Wsparcie dzieci i młodzieży - nauka języków obcych dla dzieci i młodzieży w miejscowości Radoska, Kapałów	100 000,0 zł	95,00%	95 000 zł	5 000 zł	2017-2025
22.	Organizacja zajęć i spotkań na temat profilaktyki zdrowotnej dla mieszkańców gminy w tym głównie dla seniorów i osób niepełnosprawnych	200 000 zł	95,00%	190 000 zł	10 000 zł	2017-2025
23.	Zorganizowanie zajęć terapii logopedycznej w SP w Górnikach	50 000,0 zł	95,00%	47 500 zł	2 500 zł	2017-2025
24.	Zorganizowanie zajęć świetlicowych w SP w Górnikach	100 000,0 zł	95,00%	95 000 zł	5 000 zł	2017-2025
25.	Wsparcie organizacji społecznych działających na terenie Gminy Radoszyce (wsparcie merytoryczne - organizacja szkoleń, wyjazdów edukacyjnych)	100 000,0 zł	95,00%	95 000 zł	5 000 zł	2017-2025
26.	Organizacja działań skierowanych do seniorów (warsztaty, spotkania wyjazdy)	100 000,0 zł	95,00%	95 000 zł	5 000 zł	2017-2025
27.	Organizacja zajęć wyrównujących szanse edukacyjne uczniów szkół podstawowych z terenu gminy	250 000 zł	95%	237 500 zł	12 500 zł	2017-2025
28.	Organizacja zajęć rozwijających uzdolnienia i pasje uczniów szkół podstawowych z terenu gminy	250 000 zł	95%	237 500 zł	12 500 zł	2017-2025
29.	Organizacja zajęć z zastosowaniem narzędzi TIK	500 000 zł	95%	475 000 zł	25 000 zł	2017-2025
30.	Organizacja zajęć wyrównawczych i rozwijających kompetencje kluczowe dla uczniów Gimnazjum	500 000 zł	95%	475 000 zł	25 000 zł	2017-2025
31.	Organizacja szkoleń/warsztatów dla osób dorosłych m.in. w obszarze ICT i języków obcych	800 000 zł	95%	760 000 zł	40 000 zł	2017-2025
32.	Aktywizacja społeczno - zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu gminy (organizacja warsztatów, kursów, staży itp.)	600 000 zł	95%	570 000 zł	30 000 zł	2017-2025
33.	Organizacja dodatkowych zajęć dla dzieci w wieku 3-5 lat z terenu gminy Radoszyce	500 000,0 zł	95%	475 000 zł	25 000 zł	2017-2025

Cel strategiczny nr 3: Wspieranie rozwoju gospodarczego gminy

1.	Aktywizacja społeczno - zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu gminy (organizacja warsztatów, kursów, staży itp.)	500 000 zł	95,00%	475 000 zł	25 000 zł	2015-2025
2.	Realizacja kontraktów socjalnych przez GOPS	50 000 zł	0,00%	0 zł	50 000 zł	2015-2025
3.	Organizacja szkoleń dla rolników np. z ODRem	50 000 zł	0,00%	0 zł	50 000 zł	2015-2025
4.	Wspieranie rozwoju gospodarstw ekologicznych na terenie gminy	50 000 zł	0,00%	0 zł	50 000 zł	2015-2025
5.	Pozyskiwanie dotacji/pożyczek z Powiatowego Urzędu Pracy na zakładanie własnych działalności gospodarczych	500 000 zł	100,00%	500 000 zł	0 zł	2015-2025
6.	Rewitalizacja miejscowości Radoszyce (modernizacja dróg i chodników (w tym dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych na terenie miejscowości, zagospodarowanie terenów przestrzeni publicznej – w tym Rynku, budowa oświetlenia ulicznego, budowa kanałów burzowych)	4 000 000,0 zł	85,00%	3 400 000 zł	600 000 zł	2017-2025
Cel strategiczny nr 4: Dbałość o środowisko naturalne na terenie gminy						
1.	Budowa stacji uzdatniania wody wraz z budową magistrali do studni głębinowej	1 400 000 zł	85,00%	1 190 000 zł	210 000 zł	2016-2025
2.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Radoszyce, ul. Konecka, Piaskowa, Plenna, Podlesie, Grodzisko	3 843 126 zł	85,00%	3 266 657 zł	576 469 zł	2016-2025
3.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Radoszyce, Radoska, Kapałów, Mularzów	1 023 912 zł	85,00%	870 325 zł	153 587 zł	2016-2025
5.	Budowa kanalizacji w miejscowościach: Zychy, Wilczkowice, Węgrzyn, Mościska Duże, Mościska Małe, Momocicha, Grodzisko, Józwicków, Jacentów, Grębosze, Wisy., Pakuły	5 000 000 zł	85,00%	4 250 000 zł	750 000 zł	2016-2025
6.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy	336 000zł	85,00%	285 600 zł	50 400 zł	2016-2025
7.	Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Kłucku (remont dachu, komina, schodów i chodników)	150 000 zł	85,00%	127 500 zł	22 500 zł	2016-2025
8.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (Urząd Gminy, Szkoły, świetlice)	2 000 000 zł	85,00%	1 700 000 zł	300 000 zł	2016-2025
9.	Utworzenie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK)	100 000 zł	85,00%	85 000 zł	15 000 zł	2016-2025
10.	Edukacja ekologiczna - organizacja spotkań, warsztatów, debat na temat ekologii, ochrony środowiska	80 000,0 zł	90,00%	72 000 zł	8 000 zł	2016-2025
11.	Zakup samochodu dla OSP w Węgrzynie	500 000 zł	85,00%	425 000 zł	75 000 zł	2016-2025
12.	Montaż/installacja OZE na budynkach użyteczności publicznej	1 000 000 zł	85,00%	850 000 zł	150 000 zł	2017-2020

Spis zdjęć

Zdjęcie 1. Spotkanie konsultingowe przeprowadzone w OSP w Radoszycach w dniu 16.10.2015r. Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.....	8
Zdjęcie 2. Przedstawiciele Gminy podczas prezentacji wstępnej analizy danych Gminy Radoszyce Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.....	9
Zdjęcie 3. Praca nad wypełnianiem ankiet.....	10
Zdjęcie 4: Spotkanie konsultacyjne w Radoszycach 16.11.2015r. Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o.	11
Zdjęcie 5: Bocian czarny Źródło: http://www.czaplone.most.org.pl/p/czaple_i_bociany.htm .	22
Zdjęcie 6: Przeplatka aurinii Źródło: http://www.garnek.pl/ferrus/6134897/przeplatka-aurinia-euphydryas	24
Zdjęcie 7. Kościół pw. św. Piotra i Pawła w Radoszycach.....	28
Zdjęcie 8. Cmentarz żydowski w Radoszycach Źródło: http://fotopolska.eu/foto/734/734327.jpg	29
Zdjęcie 9. Pomnik upamiętniający walki partyzantów i żołnierzy AK z okupantem hitlerowskim na terenie Gminy Radoszyce. Fot: GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o. październik 2015r.....	30
Zdjęcie 10: Pomnik upamiętniający bitwę pod Gruszką 29 września 1944r.	30
Zdjęcie 11. Droga w sołectwie Filipy	31
Zdjęcie 12. Tablica informacyjna w sołectwie Filipy	32
Zdjęcie 13. Droga w sołectwie Górniki,	34
Zdjęcie 14. Szkoła Podstawowa w sołectwie Górniki.	34
Zdjęcie 16. Budynek świetlicy wraz z placem zabaw.....	35
Zdjęcie 17. Krzyż w sołectwie Grodzisko	37
Zdjęcie 18. Plac zabaw na terenie Szkoły Podstawowej w Grodzisku	37
Zdjęcie 19. Pomnik pamięci poległym w walce z okupantem hitlerowskim.....	35
Zdjęcie 20. Kapliczka w sołectwie Gruszka	39
Zdjęcie 21. Kapliczka w sołectwie Huta	40
Zdjęcie 22. Kapliczka w sołectwie Jacentów	41
Zdjęcie 23. Plac zabaw w Jakimowicach	43
Zdjęcie 24. Kościół filialny p.w. NMP Królowej Polski w Jakimowicach	43
Zdjęcie 25: Budynek OSP w Jakimowicach	44
Zdjęcie 26. Droga w miejscowości Józwików	46
Zdjęcie 27. Kościół w Józwikach - Parafia p.w. MB Nieustającej Pomocy	47
Zdjęcie 28. Ziemianka w miejscowości Kaliga	48
Zdjęcie 29. Kapliczka w miejscowości Kaliga	48
Zdjęcie 30. Droga w sołectwie Kłucko	50
Zdjęcie 31. Kościół w Kłucku - Parafia p.w. św. S. Faustyny Kowalskiej.....	50
Zdjęcie 32. Kapliczka w Lewoszowie.....	51
Zdjęcie 33. Krzyż w miejscowości Łysów.....	52
Zdjęcie 34. Droga w Łysowie	53
Zdjęcie 35. Przystanek i droga w sołectwie Momocicha	54
Zdjęcie 36. Kapliczka w miejscowości Momocicha.....	54

Zdjęcie 37. Droga w Mościskach Dużych	55
Zdjęcie 38. Kapliczka w miejscowości Mościska Duże	56
Zdjęcie 39. Kapliczka w miejscowości Mościska Małe	57
Zdjęcie 40. Droga w Mościskach Małych.....	57
Zdjęcie 41. Przystanek w miejscowości Mularzów	58
Zdjęcie 42. Kapliczka w miejscowości Mularzów.....	59
Zdjęcie 43. Kapliczka w miejscowości Nadworów	60
Zdjęcie 44. Kapliczka w Nalewajkowie.....	61
Zdjęcie 45. Użytki rolne w miejscowości Pakuły	62
Zdjęcie 46. Kapliczka w sołectwie Pakuły.....	62
Zdjęcie 47 Droga w miejscowości Plenna Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o.....	63
Zdjęcie 48. Kapliczka w miejscowości Plenna Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o.,	64
Zdjęcie 49. Kapliczka w miejscowości Podlesie	65
Zdjęcie 50. Droga w Podlesiu	66
Zdjęcie 51. Droga w miejscowości Radoska	68
Zdjęcie 52. Plac zabaw na terenie Szkoły Podstawowej w Kapałowie	69
Zdjęcie 53. Rynek w miejscowości Radoszyce	72
Zdjęcie 54. Plac zabaw w miejscowości Radoszyce.....	73
Zdjęcie 55. Droga w miejscowości Salachowy Bór.....	74
Zdjęcie 56. Nadleśnictwo Ruda Maleniecka – Leśnictwo Salachowy Bór.....	75
Zdjęcie 57. Krajobraz w miejscowości Sęp	76
Zdjęcie 58. Droga w sołectwie Szóstaki	77
Zdjęcie 59. Plac zabaw oraz boisko w Węgrzynie.....	79
Zdjęcie 60. Kościół w Węgrzynie - Parafia p.w. NMP Królowej Świata.....	79
Zdjęcie 61. Kościół w Wilczkowicach - Parafia p.w. św. Maksymiliana Marii Kolbe i św. Faustyny Kowalskiej.....	81
Zdjęcie 62. Plac zabaw w Wilczkowicach	81
Zdjęcie 63. Miejsce do gry w piłkę w miejscowości Wiosna	82
Zdjęcie 64. Kapliczka w miejscowości Wiosna.....	83
Zdjęcie 65. Boisko do plażowej piłki siatkowej w Wyrębowie.....	85
Zdjęcie 66. Droga w sołectwie Wiosna.....	86
Zdjęcie 67. Pomnik upamiętniający pobyt majora Henryka Dobrzańskiego Hubala we wsi Zychy Fot. GRACZKOWSKI DOTACJE Sp. z o.o., październik 2015r.	87
Zdjęcie 68. Komunalny Zakład Gospodarczy w Radoszycach.....	115
Zdjęcie 69. Rozdzielnia 15kV RS w Radoszycach	116
Zdjęcie 70. Szkoła Podstawowa w Górnikach	121
Zdjęcie 71. Szkoła Podstawowa w Grodzisku	122
Zdjęcie 72. Szkoła Podstawowa w Kłucku	122
Zdjęcie 73. Szkoła Podstawowa w Wilczkowicach	123
Zdjęcie 74. Szkoła Podstawowa w Kapałowie.....	123
Zdjęcie 75. Gimnazjum nr 1 w Radoszycach.....	124
Zdjęcie 76: Stadion w Radoszycach.....	125
Zdjęcie 77. Boisko wielofunkcyjne w Górnikach	125

Zdjęcie 78. Boisko do piłki nożnej w Nadworowie	126
Zdjęcie 79. Boisko wielofunkcyjne w Wilczkowicach	126
Zdjęcie 80. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Radoszycach	129

Spis wykresów

Wykres 1: Potrzeby występujące na terenie Gminy Radoszyce.....	88
Wykres 2. Struktura ludności na terenie Gminy Radoszyce w latach 2012-2014.....	89
Wykres 3: Przyrost naturalny w latach 2012-2014 na terenie Gminy Radoszyce	92
Wykres 4: Analiza wybranych wskaźników dotyczących ludności dla gmin Powiatu Koneckiego.....	93
Wykres 5. Poziom wykształcenia (na wsi) mieszkańców (w wieku 13 lat i więcej) w powiecie koneckim	95
Wykres 6: Liczba mężczyzn na terenie powiatu koneckiego według poziomu wykształcenia w roku 2013.....	96
Wykres 7: Liczba kobiet na terenie powiatu koneckiego według poziomu wykształcenia w roku 2013	96
Wykres 8: Współczynnik skolaryzacji brutto szkół podstawowych i gimnazjalnych.....	97
Wykres 9. Dane dotyczące liczby gospodarstw – stan na 30.06.2015r.....	98
Wykres 10: Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej	99
Wykres 11: Dochód gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca.....	100
Wykres 12: Liczba osób bezrobotnych na terenie Gminy Radoszyce w latach 2010-2014.....	104
Wykres 13. Rodzaje gruntów w Gminie Radoszyce stan na 31.06.2015r.....	105
Wykres 14: Liczba przedsiębiorstw figurujących w rejestrach w latach 1989-2014	108
Wykres 15: Drogi na terenie Gminy Radoszyce	110
Wykres 16: Liczba dzieci w placówkach edukacyjnych na terenie Gminy Radoszyce	121
Wykres 17: liczbę osób czytających w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w latach 2010-2014r. na terenie Gminy Radoszyce, Powiatu Koneckiego oraz Województwa Świętokrzyskiego.	127
Wykres 18: Liczba osób zapisanych do Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Radoszycach.....	130
Wykres 19: Najczęstsze przyczyny korzystania z pomocy GOPS w roku 2014.....	132
Wykres 20. Stwierdzone czyny na podstawie przeprowadzonych postępowań przygotowawczych..	136
Wykres 21. Miejscowości najbardziej zagrożone przestępczością na terenie Gminy Radoszyce	137
Wykres 22: Dochody Gminy Radoszyce w roku 2010 w mln zł	138
Wykres 23: Wydatki Gminy Radoszyce w roku 2010 w mln zł	138
Wykres 24: Dochody Gminy Radoszyce w roku 2013 w mln zł	139
Wykres 25: Wydatki Gminy Radoszyce w roku 2013 w mln zł	139
Wykres 26. Analiza WiP dla CS1	168
Wykres 27. Analiza WiP dla CS2	168
Wykres 28. Analiza WiP dla CS3	169
Wykres 29. Analiza WiP dla CS4	169

Spis tabel

Tabela 1. Struktura ludności na terenie Gminy Radoszyce w latach 2012-2014	89
Tabela 2: Zmiany wskaźnika obciążenia demograficznego w latach 2011-2014	90
Tabela 3: Migracje wewnętrzne i zewnętrzne w Gminie Radoszyce w 2014r.	90
Tabela 4: Liczba urodzeń dzieci w Gminie Radoszyce wg. płci w latach 2012-2014	92
Tabela 5. Liczba zgonów z podziałem na wiek w latach 2012-2014	92
Tabela 6: Struktura wiekowa ludności w poszczególnych miejscowościach na terenie Gminy Radoszyce wrzesień 2015r.	94
Tabela 7. Gospodarstwa indywidualne prowadzące działalność rolniczą	98
Tabela 8. Liczba gospodarstw według głównego źródła dochodu	99
Tabela 9. Zasoby mieszkaniowe Gminy Radoszyce na podstawie bilansów mieszkaniowych	101
Tabela 10. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w roku 2013 oraz 2011r.	102
Tabela 11. Wybrane dane na temat rynku pracy w roku 2013.	103
Tabela 12. Poziom bezrobocia w Gminie Radoszyce oraz w Powiecie koneckim w latach 2010-2014	104
Tabela 13. Rodzaje gruntów i ich powierzchnie w Gminie Radoszyce – stan na 31.06.2015r.	106
Tabela 14. Użytkowanie gruntów w Gminie Radoszyce stan na 31.06.2015r.	106
Tabela 15. Liczba przedsiębiorstw (zarejestrowanych, wyrejestrowanych, figurujących) w latach 1989-2014	107
Tabela 16. Wykaz restauracji/ barów w Gminie Radoszyce	108
Tabela 17. Wykaz dróg powiatowych na terenie Gminy Radoszyce	109
Tabela 18. Wykaz dróg gminnych w Gminie Radoszyce	109
Tabela 19. Kanalizacja sanitarna na terenie Gminy Radoszyce	111
Tabela 20. Oczyszczanie ścieków komunalnych na terenie Gminy Radoszyce stan na 09.06.2015 r.	111
Tabela 21. Ujęcia wody pitnej i stacje uzdatniania wody w Gminie Radoszyce	112
Tabela 22. Sieć wodociągowa w Gminie	112
Tabela 23. Wykaz placówek edukacyjnych na terenie Gminy Radoszyce	118
Tabela 24. Wyposażenie placówek edukacyjnych w Gminie Radoszyce	119
Tabela 25: Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy GOPS w Radoszycach w latach 2012-2014 w podziale na przyczyny	131
Tabela 26. Odnotowane przestępstwa z podziałem na kategorie w latach 2012-2014	135
Tabela 27: Inwestycje zrealizowane w Gminie Radoszyce w latach 2004 - 2015 z udziałem środków finansowych Unii Europejskiej	141
Tabela 28: Analiza SWOT	144
Tabela 29. Macierz oddziaływania mocnych stron gminy (S) na jej szanse rozwojowe (O)	146
Tabela 30. Macierz oddziaływania słabych stron gminy (W) na jej szanse rozwojowe (O)	146
Tabela 31. Macierz oddziaływania mocnych stron gminy (S) na zagrożenia jej rozwoju (T)	147
Tabela 32. Macierz oddziaływania słabych stron gminy (W) na zagrożenia jej rozwoju (T)	147
Tabela 33. Macierz oddziaływania zagrożeń rozwoju gminy (T) na jej mocne strony (S)	148
Tabela 34. Macierz oddziaływania szans rozwojowych gminy (O) na jej mocne strony (S)	148
Tabela 35. Macierz oddziaływania zagrożeń rozwoju gminy (T) na jej słabe strony (W)	148
Tabela 36. Macierz oddziaływania szans rozwojowych gminy (O) na jej słabe strony (W)	149
Tabela 37. Macierz normatywnych strategii działania	149
Tabela 38. Macierz SWOT/TOWS dla Gminy Radoszyce	150
Tabela 39. Wynik analizy SWOT/ TOWS dla Gminy Radoszyce	150
Tabela 40: Analiza potencjału, jakości życia w Gminie Radoszyce	152
Tabela 41: Wykaz projektów zaplanowanych do realizacji w poszczególnych celach strategicznych	160

Tabela 42. Macierz z obszarami interpretacyjnymi WiP 167

Spis map

Mapa 1: Gmina Radoszyce na tle Powiatu Koneckiego..... 16
Mapa 2: Gmina Radoszyce w podziale na sołectwa 17
Mapa 3: Gmina Radoszyce – rzeźba terenu z zaznaczeniem siedziby Gminy – miejscowość Radoszyce
..... 18
Mapa 4: Położenie komunikacyjne Gminy Radoszyce 19
Mapa 5: Lasy na terenie Gminy Radoszyce 20
Mapa 6. Obszary chronione na terenie Gminy Radoszyce..... 25
Mapa 7. Fragment Obszaru Specjalnej Ochrony Siedlisk Dolina Czarnej..... 26
Mapa 8. Fragment Obszaru Specjalnej Ochrony Siedlisk Dolina Czarnej..... 27